

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesечно Din 5

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inzeratov:

Enostopna petlinna vrsta mali oglasi po Din 1:50 in Din 2:—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2:50 veliki po Din 3:— in 4:—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Znamenje časa.

Dne 6. avgusta je francoski narodni sindikat učiteljev in učiteljic na svoji skupščini v Parizu soglasno zaključil, da pristopi k Confédération générale du Travail (C. G. T.). S tem je vstopilo približno 80.000 francoskih ljudskošolskih učiteljev (vseh je okoli 120.000) v socialistično-komunistično strokovno organizacijo. Učiteljstvo je zapustilo svoje mesto med takozvanimi srednjimi stanoviti ter prešlo malodane polnoštevilno v proletariat, dalo je slovo poklicni organizaciji in vstopilo v razredno organizacijo.

Ta sklep francoskega ljudskošolskega učiteljstva je samoumevno vzbudil v francoski javnosti izvanredno pozornost. Časopisje vseh strank in vseh barv se bavi že več dni s tem dalekosežnim korakom učiteljstva ter ga, v soglasju s svojim stališčem, hvali ali napada. C. G. T. je revolucionarna in ateistična organizacija, ki bo učiteljstvo sistematično organizirala za kader bodoče revolucije, za »družbo od jutri«. Novovčelanjeno učiteljstvo je takoj na isti skupščini protestiralo proti vojski v Maroku, izreklo svoje simpatije ravnokar stavkujočim francoskim bančnim uradnikom ter zahtevalo sodelovanje svojih delegatov s šolsko upravo.

Francoska očividno koraka na levo. Ljudstvo se smeji lepim frazom o domovini, se roga vsaki avtoriteti in vidi svoj prvi in zadnji cilj v uživanju zemeljskih dobrin. Ta duh je našel pot v srce Francozov po časopisih, knjigah, privatnih družbah. Sedaj bo ta nauk dan za dnevom vlivalo v mlade duše 80.000 učiteljev, to je 4 šestine vsega francoskega učiteljstva. Zato ima prav komunistični voditelj Marcel Cachin: »Učitelji so nade revolucije!«

Kdo je pravzaprav privedel francosko učiteljstvo v socialistično-komunistični tabor? Nikdo drugi kakor zagovorniki brezverske laične šole, preganjalci verskih šolskih organizacij in njihovih ustanov. Zadnja desetletja ni mogel dobiti noben absolvent verskih šol učiteljskega mesta na javnih šolah in kdor je kot učitelj izpolnjeval svoje verske dolžnosti, ni bil samo preziran od svojih tovarišev, ampak tudi od šolske uprave preganjan in zapostavljen. V šolski upravi ni bilo svobode. Namesto da bi šolska uprava pazila, da se učiteljstvo glede svojega naziranja o najtežjih problemih človeštva svobodno razvija, namesto da bi pripuščali vse konstruktivne struje, bile one katerekoli barve, ter odklanjale te očividno revolucionarne pojave med svojimi uslužbenci, je ravnala ravno nasprotno. Vzgajala je učiteljstvo in ga hotela imeti za avantgardo protiverskega buržujstva, a to ni trajalo dolgo, ista šolska uprava je doživela, da so njeni gojenci postali bakljonosci za vse one, ki hočejo skozi buržujsko noč s silo prodreti v rdečo zarjo novega družabnega reda. Učiteljstva država ni plačevala tako, da bi mogel trajno ostati med buržuji. Učitelj je živel in delal med ljudstvom, gledal njegovo trpljenje in bedo, in ker sam ni bil dobro situiran, se je pridružil z ozirom na svojo javno vzgojo pač oni struji, ki hoče brez Boga in brez evolucije dovesti nove razmere v človeško družbo. Njeni vzgledi so Lenin, Marx, Engels.

Zanimivo je zadržanje francoskih katoličanov v tej zadevi. Kajpada tudi oni z žalostjo konstatirajo sodobno odločitev ljudskošolskega učiteljstva ter popolnoma pravilno pričakujejo, da bo sedaj izginila nevtralnost v verskih rečeh, ki se je dosedaj še kolikortoliko varovala ter da bo nastopilo polno sovražstvo proti vsemu, kar je verskega. Toda kaj sledi iz tega? Na cerkvenih vratih nadalje nabijajo prošnje za svoje »svobodne šole«, a v svojem listu »La Croix« istočasno prinašajo oglase, da je treba za varstvo vere organizirati ne morda politično stranko, ampak neko megleno »part civique«, državljansko stranko. Francoski katoličani vse poskušajo, kako bi se branili in ubranili v javnem političnem življenju, a kakor da bi jih Bog udaril s slepoto, ne morejo priti do tega, da je treba biti dosleden usque ad finem, torej tudi v političnem življenju. Cerkev in vera samo škodo trpita, njeni pristaši hodijo k drugim strankam na hrano, a sami nimajo ne dovolj uvidenosti ne dovolj volje, da si ustvarijo stranko, ki bo ščitila tudi njihovo najintimnejše prepričanje.

Zastoj vladnih poslov.

Belgrad, 14. avg. (Izv.) Že v prvi fazi kaže sedanja vlada tako malo delavnosti, kakor doslej nobena. Seje ministrskega sveta se vršijo bolj poredkoma; sicer pa je vsaka seja nesklepčna, ker se večina ministrov nahaja vedno izven Belgrada, posebno radičevski ministri so stalno na potovanju. Tekom današnjega dne bi se imela zopet vršiti seja ministrskega sveta, ki se pa iz istih vzrokov ni mogla vršiti. V državni administraciji vlada radi tega popoln zastoj, ki bo trajal še precej časa, za prihodnje dni pa je pričakovati popolno zatišje.

Tekom današnjega dne so odpotovali v Zagreb še ostali ministri, ki se v imenu vlade

udeležijo jutrišnje proslave tisočletnice hrvatske države, združene z nastopom hrvatskega sokolstva. Gostopnik ministrskega predsednika Marko Gjuričić pa odpotuje jutri na Bled poročat kralju o političnem položaju. Nato se poda v Dobrnske toplice, kjer ostane tri tedne.

Poslanci so tudi malodane vsi zapustili Belgrad; večina njih je šla med ljudstvo, da ga obvesti o sedanjem položaju.

Jutri odpotuje v Zagreb tudi Ljuba Davidović, da konferira s svojimi hrvatskimi somišljeniki, nakar se poda v hrvatsko Primorje na oddih.

Proglas HZ in disidentov HSS.

Zagreb, 14. avgusta. (Izv.) Hrvatska zajednica in disidenti HSS so izdali proglas na hrvatski narod, v katerem pravijo, da je Stjepan Radić sklenil s Pašićem pakt, po katerem se bo izvajala in dovršila na Hrvatskem ona politika, ki sta jo začela Pašić in Pribičević, pa je nista mogla izvesti do konca. To je: parcelacija Hrvatske na oblasti, popolna politična in gospodarska odvisnost Hrvatske, konec Hrvatske kot samosvoje političnega telesa. Radić je sprejel centralizem, da Hrvati kot narod nimajo svojega prava in svoje oblasti, da nimajo svojega sabora in svoje uprave, končno pa hoče še prevesti

hrvatski narod preko »narodne crkve« v pravoslavje, da bi se razvil verski boj, ki bi Hrvate popolnoma oslabil. To je ista politika, kakor sta jo začela Pašić in Pribičević, a Radić jo nadaljuje. To je smisel »sporazuma« med Radićem in Pašićem.

HZ in disidenti HSS pa bodo nadaljevali borbo za hrvatski narod, za hrvatsko samoupravo in sabor, za hrvatsko vlado v Zagrebu, za gospodarsko in finančno samostojnost Hrvatske. Podpisali so: dr. Bazala, dr. Buć, Marko Došen, Mate Jagatić, dr. Lorković, Miklauzić, dr. Polić, Ivan Trojanović, dr. Trumbić, Štefan Urojić, dr. Zanić.

Briandov odgovor.

Pariz, 14. avg. (Izv.) Pri neoficielnem razgovoru s finančnim ministrom Churchillom dne 12. t. m. je Briand dosegel zadovoljivo ureditev glede odplačevanja dolgov. V najkrajšem času odpotujejo v London finančni strokovnjaki, da se dogovore o podrobnostih kompromisa.

Varnostna pogodba.

Pariz, 14. avg. (Izv.) Minister za vnane zadeve Briand je zelo zadovoljen z uspehom svojih pogajanj v Londonu. Tekom današnjega dne bo poročal o pogajanjih ministrskemu svetu. Nato bo vlada poslala našt rt odgovora na nemško noto vladam v Rimu, Bruslju in Pragi na znanje. Poljskemu ministru Skrzýnskemu bo izročil Briand noto osebno pri današnjem sprejemu.

London, 14. avg. (Izv.) Kabinet je imel danes popoldne sejo, na kateri so razpravljali o varnostni pogodbi. Poročal je Chamberlain. Kabinet je vzel njegovo poročilo na znanje in ga soglasno odobril.

ANGLIJA ZA PRIKLJUČITEV AVSTRILIJE K NEMCIJI?

London, 14. avg. »Times« priobčuje članek svojega dunajskega dopisnika o sedanjem položaju v Avstriji. Dopisnik naglašja izredno velik preokret na boljše, ki se je kljub vsem težočam uveljavil tekom zadnjih treh let. Najtežavnejši problem je sedaj izboljšanje neugodne trgovinske bilance. Pri tem je velika ovira tarifna politika sosednih držav, ki ne dovoljuje, da bi mogla Avstrija, ki ne prideluje dovolj živil, svojo potrebo na živilih kriliti s svojim izvozom. Temu se pridružuje še nemška tekma in pa zmanjšana kupovalna moč širokih ljudskih slojev. Končno pravi dopisnik, da je danes v Avstriji splošno zmagalo prepričanje, da Avstriji ne preostaja drugega, nego da se pridruži Nemčiji. Stran, da bi nemška industrija nadvladovala avstrijsko, je minil, odkar so postale očite dejanske razmere v Stinnesovem gospodarstvu. Za združitev je tudi delavstvo, ki upa od tega boljših delovnih razmer. Danes je 80 odst. avstrijskega prebivalstva za priključitev Nemčiji.

BOJI V SIRIJI.

London, 14. avg. (Izv.) Po poročilih iz Bagdada bodo Francozi izpraznili Damask.

SEJA FRANCOŠKE VLADE.

Pariz, 14. avgusta. (Izv.) Na današnji seji vlade je poročal predsednik Painlevé o položaju v Maroku in Siriji, Briand pa o pogajanjih v Londonu. Vlada je Briandu izrekla zahvalo.

STANJE MIN. PREDSEDNIKA PAŠIČA.

Karlovi vari, 14. avg. (Izv.) Zdravniki so izdali sledeče poročilo: Ministrski predsednik Pašić je popolnoma ozdravel od bolezni na jetrih, ki ga je mučila več mesecev.

USTANOVITEV ČEŠKOSLOVAŠKE DRUŽBE ZA ZRAČNI PROMET.

Praga, 14. avgusta. (Izv.) Tukaj se snuje zrakoplovna družba z deloma angleškim kapitalom. Pravila so že predložena vladi v odobritev. V načrtu je redni promet na progi Praga—Trst in Praga—Belgrad—Solun. Dovoljenje Italije in Jugoslavije baje že imajo. Minister Šoba bo odpotoval v Pariz in London, kjer se bodo vršila med zastopniki Anglije, Francije, Belgije in Češkoslovaške pogajanja o najvažnejših vprašanih mednarodnega zračnega prometa.

IZPRTJE SAŠKIH TEKSTILNIH DELAVCEV.

Leipzig, 14. avgusta. (Izv.) V mezdnem sporu v saški tekstilni industriji je večeraj padla odločitev. Zveza delodajalcev je imela v Chemnitzu zborovanje, na katerem je bilo zastopanih mnogo nad 1000 firm. Sklenili so, da bodo s 15. septembrom izprli vseh 200.000 delavcev.

BELGIJSKO-AMERIŠKA POGAJANJA PREKINJENA.

Newyork, 14. avg. (Izv.) Belgijsko-ameriška pogajanja glede odplačevanja dolgov so bila večeraj prekinjena. Belgijska komisija je telegrafično zaprosila svojo vlado za nova navodila.

HOLANDSKA KOLONIJALNA MORNARICA.

Haag, 14. avgusta. Za obrambo holandskih kolonij v Aziji bo ustanovila holandska vlada posebno kolonijalno mornarico, ki jo bodo držale kolonije. Mesto ministra za kolonije je prevzel L. M. Welter, ki je četrti katolik v holandski vladi, ki šteje torej 4 katolike in 4 protestante.

ZOPET VOLITVE V ANGLIJI?

London, 14. avgusta. Tajnik rudarske zveze Cook napoveduje nove volitve v Angliji. Sedanja vlada se po njegovem mnenju ne more držati niti eno leto, ker jo bo spor med rudarji in lastniki premogovnikov prisilil, da odstopi.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Dunaj, 14. avgusta. (Izv.) Večeraj z Dunaja v Zagreb namenjeni brzovlak je o polnoči pri postaji Marein-St. Lorenzen zavozil v tovrni vlak. Poštni ambulančni uradnik je težko ranjen, lahko ranjen je strojevodja brzovlaka in en sprevoznik tovrnega vlaka. Nekaj voz je poškodovanih.

Krivce iščejo.

Odkar je Hrvatska republikanska seljačka stranka opustila svoj program, zalajala vse svoje politične ideale, ki jih je zadnjih šest let predstavljala kot svetlinje hrvatskega naroda, ter prevzela centralistični program radikalne in samostojnodemokratske stranke, se čujejo tudi v Sloveniji glasovi, da naj bi tudi Slovenska ljudska stranka sledila Hrvatom in kapitulirala s svojim programom. Slovenski ljudski stranki se dajejo nasveti, naj izda svoj program, po drugi strani pa jo napadajo isti svetovalci, češ da je hotela približno isto storiti, kar je storil Radić. Tako je »Kmetški list« v svoji predzadnji številki trdil, da je dr. Korošec ponudil Pašiću svoj vstop v vlado skupno s Pribičevićem in dr. Žerjavom, ako puste Srbi Hrvate ob strani in jih še dalje drže pod obznanje, Radića in njegove tovariše pa v ječi, ter da je bil za to ceno pripravljen odstopiti od svoje avtonomije in samoslovenstva ter sprejeti vse pogoje Sv. Pribičevića in dr. Žerjava.

Človeku zastane sapa, ko čita take in podobne laži. Ni treba še pri tem poudarjati, da bi bilo pod častjo dr. Korošca na take podle laži, ki so brez vsake podlage, še odgovarjati z demantiji. Tako natočevanje bi bilo naravnost nerazumljivo, če ne bi bilo v njem iskati kos psihološkega momenta. Težko je pač zagovarjati nenadni in v javnosti nepripravljeni programatični preokret Hrvatske republikanske seljačke stranke pred narodom, ki mu politična morala ni zadnja stvar na svetu. Kdor je kapitulacijo Hrvatske seljačke stranke odobril in se pridružil politični preorientaciji te stranke, tega svojega ukrepa ne more drugače zagovarjati, kakor da meče blato na nasprotnika, ki je ostal v svoji programatični politiki čist in neomadeževan. Če pravi g. Radić, da je dr. Korošec gori, to je hušji od Pribičevića, se končno ni čuditi, če glasilo politične organizacije, ki se je udinila Radićevi stranki, odkar je ta postala vladna stranka, piše, da se dr. Korošec od Pribičevića nič ne razločuje.

Tudi gospod A. Prepeluh je čutil potrebo, da opraviči politični saltomortale z napadom na Slovensko ljudsko stranko v zadnji številki »Kmetškega lista« z dne 12. avgusta v članku »bolno telo«. Ne zdi se mi vredno, počastiti politiko in programatično vrtiljaštvo nekdanje Slovenske republikanske stranke g. Prepeluha s podrobnimi protizvajanj na ta njegov članek, nego naj zadostuje samo par ugotovitev. G. Prepeluh je dal svojemu članku podnaslove: 1. Politično organizirano ljudstvo in sporazum, 2. Slovenci ob strani, 3. politična spekulativnost, 4. politični mandat Slovenije, 5. drobtine, 6. odgovornost SLS, 7. spričevalo duševnega uboštva, 8. bolno telo. Ti podnaslovi povedo vsebino članka, ki se nanaša seveda na SLS. G. Prepeluh se je predstavil s temi »šlagerji« v povsem drugi luči, kakor smo ga videli v pokojnem njegovem »Avtonomist«. Tam mu Slov. ljudska stranka ni bila dovolj ekstremna, ker je zastopala kot realna in ne kaka pustolovka, demagoška stranka avtonomistični program, ki se ji je zdel v doglednem času dosegljiv. »Avtonomist« je zagovarjal Radićevo federalistično, oziroma konfederalistično koncepcijo in republikanstvo. Poudarjal je potrebo načelne politike in očital med vrstami SLS nenačelnost, ker je šla v vlado — ne da bi bila zalajala svoj program in ga izdala — in niti oddaleč ni imel pomisleke, da bi Slovincem bili ob strani, to je obsojeni v opozicijo. Za etapno politiko ni imel prav nobenega smisla in jo je imenoval politiko drobtin. Danes imenuje g. Prepeluh politiko, ki jo je svoj čas zagovarjal njegov organ, brezkoristno in naperja ta očitek zoper Slov. ljudsko stranko. On govori o politični spekulativnosti in obsoja tiste uradnike, ki so skakali iz ene stranke v drugo, samo z ozirom na njihovo razmerje do vlade. »Program, čustvo, metode — vse to jim je postalo čisto postranska zadeva«, pravi g. Prepeluh. Ali se mu pri tem ni morda v skrajni kotic možgan vrnila misel, da velja to kakor za posameznika tudi za stranke, ki menjavajo svoj program in dosledno svoje ime kakor berač srajco, če jo ima? Z ozirom na to bi bilo umestnejše, da bi bil posvetil poglavju o duševnem uboštvu več pozornosti in bi spisal logično razpravo o bolnem političnem telesu, ki ga je treba ozdraviti s tem, da se korenito ozdravi

naša (dobro poudareno!) stara hlapčevska natura in se med nami okrepi zavest svobode in samostojnosti.

V ostalem mu pa priporočamo več študija o politični odgovornosti vladne večine in vladnih strank v centralistično urejeni parlamentarni državi, ker se v tem oziru še ni dokopal do jasnih in po celem svetu priznanih prvotnih pojmov.

Franc Smodej.

Odgovor.

Narodni Dnevnik se čuti neomahljivo še nadalje poklicanega dati SLS lekcije, kaka politika bi se morala držati, kaj storiti in kaj opustiti. Mi bi ni malo ne dvomili, da vodi »N. D.« pri tem dober namen, ko bi žal ne bilo v njegovi pisavi toliko očitne tendencioznosti, očitnejše toliko bolj, ker njej na ljubo žrtvuje večkrat tudi — resnost, ki je bila še do nedavno tako simpatična stvar tega lista. Tendenciozno in neresno je, če izkuša »N. D.« predstavljati svoji javnosti politiko SLS kot nekako politiko kljubovanja z geslom: ali vse ali pa nič, če nam avtonomije ne daste, pa še drugačnega nič ne maramo.

»N. D.« dobro ve, kako krivico dela s tem ravno SLS, ki je bila v svoji taktiki vedno umerjena in vedno dostopna za vsak pošten kompromis; »N. D.« pa tudi dobro ve, kako so se politične in parlamentarne razmere v zadnji dobi razvijale — protivno vsakemu kompromisu, pod čemer razumemo mi medsebojni sporazum, koncesije z obeh strani, ne pa da se mora ena stran brezpogojno udati in odreči vsem svojim načelom in zahtevam. Res je, da je SLS vedno odločno zastopala svoje avtonomistično stališče, katerega tudi nikdar ne bo opustila, a zato ni z daleka ni stala na stališču, da če se ne more doseči avtonomija, pa ni treba doseči ničesar. Celotno delovanje v vseh teh letih dokazuje, kako se je trudila doseči kolikor mogoče materialnih koristi za Slovenijo; udeleževala se je vsa ta leta najintenzivnejše v zastopanju najvitalnejših gospodarskih, socialnih in kulturnih interesov Slovenije in je poskušala v Beogradu vse, kar je bilo v njeni moči, da bi se ti interesi upoštevali in Sloveniji dalo vsaj to, kar jej z ozirom na njene ogromne davčne prispevke po vsej pravici gre. SLS je izkoristila vsako priložnost, kjer je šlo za interese Slovenije; njen parlamentarni klub ni nikdar uganjal negativistične politike, ampak je tudi v opoziciji resno, stvarno, pozitivno in produktivno delal, kakor je to pokazal v zadnjem skupščinskem zasedanju, in kar je tudi »N. D.« priznal. Ni krivda parlamentarnega kluba SLS, če je vladna večina vse njegove v korist Slovenije stavljenе predloge odbijala. Ni krivda SLS, če vladne predloge Sloveniji ničesar niso dale. Ni krivda SLS, če izenačenja davkov še danes ni. »N. D.« dobro ve, da je bilo izenačenje davkov ena prvih točk delovnega programa Davidović-Koroščeve vlade; če pa tega dela ni mogla izvršiti, ni njena krivda, najmanj pa krivda SLS.

»N. D.« piše, da slovensko ljudstvo, ki je SLS dalo mandat za izvojevanje, ni bilo za avtonomijo iz kakih idejnih razlogov, temveč v prvi vrsti le iz praktičnih. In da to slovensko ljudstvo danes pravi: Če ne morete doseči avtonomije pa glejte, da dosežete vsaj nekaj! — Če »N. D.« verjame v to, kar je tu zapisal, potem mu moramo reči, da slovenskega ljudstva ne pozna. Takšno čisto samo »praktično« mnenje o avtonomiji imajo le nekateri politiki, ki uganjajo z avtonomijami, republikami in enakimi rečmi politične kupčije, slovensko ljudstvo pa ima o tem že nekoliko višje mnenje, najmanj pa to mnenje, da sme v svoji državi zahtevati vsaj tiste pravice, ki jih je uživalo, ko mu je krojil pravice tuj gospodar.

Naročajte „Slovencu“!

Prvi slovenski turisti na Mont Blancu.

Mont-Blanc slovi kot najvišji vrh v Evropi in je 4810 m visok. Njegov prestol stoji v Savojskih alpah skoro na meji treh držav: Švice, Italije in Francije. Toda kot kralj gora je podložjen francoski ljudovladi. Marsikateri turist dobi »skominec«, da bi pogledal v snežne planote in ledene razpoke te gore in če bi mu bila morda sreča mila, bi se povzpeli tudi na njegov vrh. Menda se je tako želja tudi izpolnila v slovenskih hribovcih in res vžgala štiri »Aljaževce«, kateri so se podali na pot 13. julija t. l. pod vodstvom prvaka naših alp, g. prof. Janka Mlakarja.

Brzovlak je pihal proti Trstu v ranem jutru, kakor da je slutil naše vroče želje, da bi bili že skoraj pod Alpami. Toda minul je dan predno smo predirjali progo Trst—Benetke, Milan, Dornodossola. Na celi imenovani vožnji se mi je zdel najlepši pogled oni, katerega nudi proga med Trstom in Tržičem, pogled na slovenski del Adrije, na domovino »Jadranskih biservov«. Na levi strani morje, sinje morje adrijsko, na desni obronki doberdolske planote — o! Doberdob, slovenskih fantov grob! Zalostna usoda naše zemlje.

Benetke so se prikazale izza lagun, Marčkov stolp nas je vabil na Piazza San Marco. Toda danes nas ne mikla kraljica morja, ampak kralj gora, zato z Bogom Benetke, in hiteli smo že po gornjelaški ravnini proti Milanu. Oko se utrudilo nad enoličnim pogledom:

Garancijsko vprašanje.

Najvažnejši dogodek minulega tedna je bila konferenca v Londonu, kjer sta se sešla angleški in francoski zunanji minister gospoda Aristide Briand ter Austen Chamberlain. Sestanek je bil namenjen rešitvi takozvanega garancijskega vprašanja.

Mala Belgija se je imela pred vojno zahvaliti za svojo neodvisnost predvsem medsebojni zavesti velesil. Anglija, Francija in Nemčija si medseboj niso privoščile tega vojaško in gospodarsko tako važnega koščka Evrope. Nemški militaristični imperijalizem se je odločil, da pogazi z vojaško silo neodvisno državo, dasi se je bila tudi Nemčija pogodbeno zavezala, da bo spoštovala in branila nevtriliteto Belgije. Pogodba je le papirnata cunja, je bila stalna fraza, s katero je cinčno utemeljeval nemški imperijalizem svoje nasilje. Mednarodna socialna demokracija in tudi Liebknecht so odobrili to strašno mednarodno hudodelstvo. Le redki so bili značaji, ki so vsaj v ožjem krogu obsojali to hudodelstvo, med njimi sedanjí predsednik državnega sodišča v Lipskem, dr. Simons, ki je le nerad ostal še dalje v zunanjepolitični službi.

Ako se pomisli, da do srede avgusta 1918, ko je bil izid svetovne vojne že davno odločen, Nemčija ni hotela o brezpogojni in popolni izpraznitvi Belgije ničesar slišati. Ako se pomisli, kako velike so bile skomine nemške težke industrije po severnih in vzhodnih francoskih rudnikih, je razumljivo, da so Francozi napeli po koncu svetovne vojne vse sile, da bi preprečili ponovitev dogodkov iz avgusta 1914: pogaženje Belgije in preplavljenje ter uničenje gospodarsko najlepših delov Francije. Zato naj bi po prvotnem dogovoru, ki so ga sklenili Wilson, Lloyd George in Clemenceau, prevzeli Anglija ter Zedinjene države Severne Amerike jamstvo za varnost Francije napram vpadu Nemčije. Ves načrt je zadobil smrtni udarec, ko ni mogel Wilson v washingtonskem senatu doseči ratifikacije pariških pogodb. V prvih mesecih leta 1922. sta se zato sešla v Cannesu takratna ministrska predsednika Lloyd George in Briand. Ker je zadnji padel v parlamentu, je varnostno vprašanje bilo zopet odloženo. Ko je leta 1924. prineslo v januarju Angliji Mac Donaldov, v maju pa Franciji Herriotov kabinet, je varnostno vprašanje zopet prišlo na dnevni red.

Mac Donald in Herriot sta oba odločna zastopnika miroljubne politike, obema so stali kot dosegljivi ideal pred očmi demokratične Zvezne države evropske. S temi mislimi prežeta sta 8. in 9. septembra k zasedanju skupščine Društva narodov. Uspeh tega zelo uspešnega zasedanja je bil ženevski protokol, pri katerem je odlično sodeloval češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Razorožitvev, razsodišče in dosebojno jamstvo vseh držav naj bi tvorilo temeljne smernice bodoče evropske meddržavne politike. Herriot je dosegel, da je Francija prva ratificirala ženevski protokol, dočim je v Angliji razvoj šel drugo pot. Mac Donald je v nesrečnem trenutku predlagal razpust parlamenta in nove volitve, iz katerih je prišel znatno oslavljen, dočim so konservativci dobili nepričakovano močno absolutno večino. Balwin je prevzel sestavo kabineta in je poveril vodstvo zunanje politike Austenu Chamberlainu. Konservativcem je značil ženevski protokol prevelik korak v novi

smerni, pojavili so se dominijski (zlasti Kanada, Avstralija in Južna Afrika), ki niso bili voljni, da bi se tako zapletli v vsako evropsko vojno, ako bi Anglija prevzela jamstvo za svetovni mir v korist vsem drugim državam. Po daljši pavzi je končno na zasedanju sveta Društva narodov Chamberlain odklonil medsebojno varnostno pogodbo vseh držav in se izrekel za pogodbe med posameznimi državami. Začela so se nova pogajanja s Francijo, kako zagotoviti njeno varnost; med tem pa je stopila na plan Nemčija.

Za nemško politiko v varnostnem vprašanju je merodajno dejstvo da je levi del Rena zaseden od antantnih čet, ki ostanejo v zmielu verzajske pogodbe tam tako dolgo, dokler Nemčija ne izpolni svojih obveznosti zlasti glede razorožitve. Letos dne 8. januarja bi bil imel biti izpraznjen prvi del zasedenega ozemlja takozvani Kölnski pas. Ker varnostno vprašanje še ni bilo rešeno, je dosegla Francija, da se kölnski zasedeni pas dozda še ni izpraznil. Ko je v januarju letos nastopil kabinet dr. Luthra z dr. Stresemannom kot zunanjim ministrom, je poslala Nemčija dne 9. februarja v London tkzv. Stresemannov memorandum, v katerem je ponudila Nemčija, da smatra sedanjo zapadno mejo kot definitivno in se tako ponovno odrekla svojim aspiracijam na Alzaško-Loreno in na košček zemlje (Eupen-Malmedy), ki je pripadel Belgiji. Pri držala si je pa Nemčija, da za vzhodno mejo doseže mirnim potom nekatere izpremembe. Stresemannov memorandum je bil brez dvoma mojstrska poteza. Na eni strani je bila Anglija zainteresirana na francosko-nemški, ne pa na poljsko-nemški meji, na drugi strani je Chamberlain takoj pozdravil predlog, da Nemčija sodeluje pri bodočem garancijskem paktu.

Tako so se pojavile naenkrat tri teze garancijskega pakta: nemška, ki je hotela popustiti na zapadu to, kar je bilo že popolnoma izgubljeno, da pridobi zato na vzhodu; angleška, ki je hotela ščititi le francosko in belgijsko mejo proti Nemčiji; končno francoska, ki je zahtevala, da se zaščitijo tudi vzhodni sosedje Nemčije: Češkoslovaška in Poljska ter da se v to svrhu dovoli Franciji prehodskozi Porenje. Po izmenjavi not je končno minuli sestanek imel odstraniti zadnje ovire med Anglijo in Francijo in pripraviti tla za sklicanje konference prizadetih držav — tudi Nemčije, kjer naj se pakt končno sklene.

Pogoj za tako varnostno pogodbo je seveda vstop Nemčije v Društvo narodov, kjer bi v svetu dobila svoj stalni sedež. Dočim se glede tega krije francosko in angleško nazoriranje, je glede vzhodnih nemških mej prišlo v Londonu do sporazuma v mnogih vprašanjih. Zdi se, da bo Francija prevzela jamstvo za izvršitev razsodiških pogodb, ki jih bo morala Nemčija skleniti s Poljsko in Češkoslovaško, dočim si Anglija pridržuje pravico, da v danem slučaju presodi, ali je nastop Francije v korist navedenih držav upravičen ali ne ter ji po tem prizna ali pa odreče pravico korakati skozi Porenje.

Ako še naglasimo okolnost, da je neoficijno se zelo intenzivno udeleževal poteka konference ameriški poslanik Houghton, znani prijatelj Nemčije in bivši poslanik v Berlinu, tedaj nam šele postane jasen dalekosežni pomen minule konference. Kot zastopniki miroljubne evropske politike se veselimo iskreno novega zblizanja narodov, ki bo

prineslo Evropi novo dobo zdravega političnega in gospodarskega razvoja povojne Evrope.

Beleške.

Novarna igra. O člankih, ki jih dan za dnem spušča na naslov SLS »Nar. Dnev.«, izraža »Jutro« strašni sum, da so ti članki pisani od samih »klerikalcev«, »Slovenec« pa da zato na-nje odgovarja, da bi pripravil svoje bravec polagoma na strok v RR-režim. — Vprašamo zdaj gospode pri »Nar. Dnev.«, ki smo jih vedno prosili, naj si ne belijo glave radi SLS in naj nas pustijo na miru: kaj vam je tega treba bilo, da Vas »napredna javnost« ima zdaj za »klerikalce«. Zato pa, da ne bomo »Nar. Dnev.« še mi jemali dobrega »naprednega« glasu, obljubljamo, da ne bomo na njegove daljnje članke o SLS več odgovarjali.

Pasič zna. Poročali smo že, da je obiskal Nikolo Pasiča v Karlovih varih tudi sotrudnik belgrajske »Politike«, da iztisne iz njega kakšno politično besedo. Kakor poroča »Obzorje« sta se pogovarjala tako-le: Sotrudnik »Politike« je rekel da bi rad obvestil javnost o Pasičevem zdravstvenem stanju. Nato Pasič: »E, nato može da odgovori samo moj doktor.« Na vprašanje, če bo še dolgo ostal v Karlovih varih, je Pasič odgovoril kažoč na neki griček: »Vidite ovaj vis, je nad morem 500 metara. Namjeran sam, da prije nego krenem odavde, odem gore. Mislim, da bi mogli, ako želite, i Vi da podjete na ovaj vis.« Na pripombo da odpotuje že jutri, je poročevalcu rekel Pasič: »E, što ste vi novinari neki nervozni ljudi. Sve vi nešto hitno morate da radite. Pa zato živi ljudi i čitaju, kako so umrli pre nekoliko dana.« Na vprašanje, kako misli o sporazumu, pa je rekel Pasič: »Do pred sedam dana bilo je v Karlsbadu toliko hladnoće, da su ljudi nosili zimске kapute.«

Primeri. V tistih lepših starih časih, ko so prve jesenske dni vzbujali pozornost občinstva po mestnih ulicah novopečeni enoletni prostovoljci, se je zgodilo, da je škical nadporočnik svojo hrabro enoletniško gardo na dvorišče in jih prav po »jardelajntantsko« nagovoril tako: »Gospodje — e e e vi ste sami inteligentni ljudje — e e s k o r o tako inteligentni kakor podčastniki.« — Na ta klasičen nagovor smo se spomnili, ko smo brali včeraj v »Jutru«: » — — — z zadovoljstvom ugotavljamo, da je »Kmetijski list« v priložnici številki »skoro toliko dostojen kakor »Domovina.«

Kmetijski tabor v Dravljah

priređi Okrajna kmetijska zveza za ljubljansko okolico v nedeljo, dne 23. avgusta 1925 ob 2. uri popoldne.

Govorita poslanca Brodar in Smodej.

TA DAN VSI V DRAVLJE!

Pred zborovanjem seja Okr. kmetijske zveze.

Poslanca bosta po shodu volivcem na razpolago za razgovor.

VSTAŠKO GIBANJE V CIRENAJKI

Rim, 14. avgusta. V okolici Merga v Cirenajki so uporniki napadli italijansko kolono in ji prizadeli znatne izgube. To se smatra kot začetek vstaškega gibanja, ki so ga zanetli rifanski Kabili. Italijanske oblasti so takoj uvedle vojaško protiakcijo.

RIFANI BEZE.

Pariz, 14. avgusta. (Izv.) Skupna ofenziva Francozov in Spancev v Maroku je že včeraj in danes dosegla velike uspehe. Abd-el-Krimovi ljudje beže.

STROJE za šilenje JUPITER
FRANC BAR :: CANKARJEVO NABREŽJE 5

koruza, trta, murve — planota brez belih vas — brez življenja — domovina kolonov.

Po dnevni vročini je nastopil hladnejši večer, zlasti ko so pljuskali jezerski valovi, Lago Maggiore, v železniški tir. Obmejna laška kontrola v Dornodossoli nas je zopet otipala. Našemu vlaku so priključili lokomotivo brez dimnika in kmalu smo začutili ugodnost električne železnice skozi simplonski predor, ki je dolg 20 km. V Brigu, prvi švicarski postaji se je že začelo daniiti. V jutranjem siju so nas pozdravljali ledeni obronki Aletsch-horna in deviški diadem Monte Rosa. Dolge sive brade snežnih očancev so v podobi ledenikov segale globoko v dolino Rodana. Vsak trenutek vožnje nam je odkril nove gorske velikane, katere je naš Janko pozdravljaj, kot znance nekdanih srečnih dni.

V Martigny nas je sprejela posebna električna železnica pod svoje varstvo in nas brez najmanjših nezdgo prav hitro dvignila na Col de la Forclaz (1925 m), nato skozi vintgarsko sotesko Tête-Noire do Chatelard-a, kjer so nas »ošvatali« francoski stražniki, kateri niso niti našim nahrbtnikom prizanesli. Prestopili smo v francoski vlak in hiteli proti Col de Balma. Smuknili smo skozi preejšnjo luknjo in onstran predora se nam je predstavil Mont-Blanc v kraljevskem sijaju s celokupnim spremstvom. Tega prizora ne bom pozabil. Pred nami kipe proti nebu velikani, kateri skoro vsi dosegaajo višino 4000 metrov. Izklesani so iz granita, njihova pleča pokrita s hermelinastimi sneženimi plašči, kateri se končujejo v dolge azurno modre ledenike, ki segajo tik do železnice. Njihovi

iglasti vrhovi se blešče v solnčnem siju. V ozadiju pa se dviguje v močnem kontrastu preje opisanih vrhov, mogočna bela kupola Mont-Blanc-a. Lepo pravi Emil Javelle: »Kar sem doslej videl v alpah, se ne da primerjati s tem masivom. Ta pogled je bil zame pravo odkritje gorske lepote, katere preje nisem niti slutil. Predstavljajte si navdušenega prijatelja gotske arhitekture, kateri prvič stopi v gotsko katedralo. Ali more izraziti z besedo, kar duša ob taki priliki občuti?« — Pred nami pa je ležala zelena preproga doline Chamonix z lepimi letovišči: Argentière, Prax in Chamonix, kjer smo izstopili. Kraj šteje okrog 800 prebivalcev, ima višino naših Vrat (1000 m). Vsaka druga hiša je hotel, vsak drug domačin pa gorski vodnik. Prve mu naskokovalcu Mont-Blanc-a: Balmat-à in de Saussure-ju so postavili zanimiv spomenik sredi mesteca. V mestu je urad, ki preskrbi vodnika. Tukaj vodijo podrobno statistiko obiskovalcev Mont-Blanc-a, katerih število letno znaša okrog 50—60.

Ker je bil 14. julija narodni praznik, je bila vsa dolina sijajno razsvetljena. Na obronkih gora so se v mraku zasvetili lepi kresovi. Vsa letoviška kolonija se je zbrala pred spomenikom »Za Francijo padlih vojakov«. Občudovali so goreče vodomete, strašne ognjenike, ognjene palme in žareče vodopade. Sijajna iluminacija je pač pričala o vroči domovinski ljubezni Chamonijcev.

V ranem jutru smo se potegnili do St. Gervais. Naša družba se je neprostovoljno pomnožila za dve glavi — vodnika in nosača, katera smo morali vzeti s seboj. Prvega

radi tega, ker tukaj ne poznajo markacij, drugega pa radi prvega. Vodnik ne gre nikdar sam na Mont-Blanc. Za njihov izlet smo pa morali vsi štirje prispevati okrog 700 frankov.

Zobčasta železnica, ki v strmini pade na kolena, nas je potegnila do ledenih razpok Bionnassayskega ledenika. V dveh urah smo dosegli »Chalet-Hôtel de Tête Rousse«. Ne vem, zakaj so mu dali tako imenitni naslov, ko v resnici zaostaja za našo kočjo na Veliki Planini. Namenjeni smo bili do Cabane du Goñter. Med tem, ko smo se krepčali z grahovko, se je nebo prevleklo z oblaki in kmalu smo lahko opazovali, kako padajo snežinke. Vodniki so napravili konzistorij. Dolgega po svetovanja kratke sklepe je bil: prenočiti moramo tukaj! Smilil se mi je naš Janko, ki je tako žalostno kupal skozi line in vrata, študiral smer oblakov, zmajeval z glavo, tu pa tam mu je ušla celo narodna beseda izza zob ne ograje. »Štirikrat sem že poskušal priti na vrh, vselej zastoj!« — Sedaj pa tako vreme. Le čakaj me, jutri jutraj ti pokažem »tn črke« skozi lino, potem me ne vidiš nikoli več! Tako se je glasila pretnja kralju gora. Ne vem, ali se je Mont-Blanc zbal Jankovih besedi ali pretečega dejanja, dejstvo je bilo da so ob 2. uri jutraj že zvezdice migljale ko nas je budil naš mentor. Ob pol treh smo že grizli kolena po strmih skalah ledenega kamina. Naš vodnik je začel pešati. Pač je modro ukrenil, ker je zahteval s seboj nosača. In res vzame Janko vodniku vrv, da bi taku olajšan lažje plezal. Videlo se je, da je imel cel dan »tremo«. Vsi ed njega smo imeli ta

Dnevne novice.

NEVIHTE.

Strela v Kranju. V četrtek ob pol 1. ure popoldne je nastala v Kranju strašna nevihta. Strela je udarila nekje pri Kokri s tako silo, da je v Kranju popokalo več šip, na Hujah je pa ubila lepega vola. Nekako isti čas je udarila strela tudi v vas Javornik pod Sv. Joštom in vžgala. Pogoreli sta dve hiši.

Veliko neurje v Št. Vidu na Dolenjskem. Iz Št. Vida na Dolenjskem: V noči od srede na četrtek je krog 3 zjutraj nad Št. Vid prihrula velika nevihta. Bliski in strele so švigale neprestano, grmelo in treskalo venom. Ljudje so povsod vstali in z grozo pričakovali, kaj bo. Naenkrat je sij ognja označil ljudem, da gori. Strela je udarila v skedenj v kozolec Jožefa Kramarja (Mesana) v Vel. Pečah. Poslopja so bila naenkrat v plamenu. Zgorelo je 8 voz sena ter ves oves. Št. Viški gasilci, ki so prihiteli na kraj nesreče, niso mogli ničesar več rešiti. Okrog pol 4 je nevihta ponehala. Ob 6 zjutraj je zopet začelo pokati. Posebno hudo pa je treskalo čez dan v četrtek od 10 dopoldne dalje. V Št. Pavlu je strela dvakrat udarila, blizu tam, kjer je pred tedni zažgala beneficijator skedenj. To pot ni užgala ničesar, hvala Bogu! Proti večeru je bilo iz Št. Vida opaziti požar v smeri proti Selam pod Šumberkom.

Nevihta v Kamniških planinah. V četrtek je divjala v okolici Kamnika, posebno pa po planinah silna nevihta, ki je bila izredno močno spremljana z bliskom. Strela je na Veliki planini ubila 5 glav živine, ki je pod smreko iskala zavetja. Zanimivo pri tem je, da smreka sama skoro ni bila zadeta, ker nima nobene poškodbe, razen malo odrtega lubja. Isti dan je strela udarila tudi v kozolec pred Kamnikom tik železnice. Kozolec je do tal pogorel.

Ig in okolica. (Toča.) Že v četrtek je poročal »Slovenec« o silni toči na Igu in okolici. Pogled na polje je pretresljiv. Saj ni čuda. Okoli pol petih popoldne preteklo sredo je zagrnil črn oblak vse polje od Krima do Škofelce. Začela je padati toča precej debelejša kot orehi in padala skoro pol ure. Razbila je na polju ajdo in proso popolnoma, in vse druge pridelke razven krompirja tudi tako zelo, da ljudje s strahom gledamo v bodočnost, kaj bo! Tako lepo polje polno mlade ajde je bilo, enako lepo je kazalo tudi proso in drugi pridelki, sedaj je vse to uničeno! Toča je pobila vse polje od Tomišlja skozi Ig do Škofelce. V tej veliki nesreči se obračamo na naše poslance in posebej še na poslance za ljubljansko okoličino g. Šmodeja z nujno prošnjo, da nam pride država na pomoč na ta ali oni način. Pomoč je prav nujno potrebna. Že tako trpi sedaj gospodarsko najbolj kmetiško ljudstvo, davki so že neznesni in sedaj je še toča vse jesenske pridelke uničila. — Še nekaj naj omenimo ob tej priliki. Na nedeljo 14. junija letos je bilo na polju pri Škofelci po njivah okrog 20 žena, ki so na nedeljo delale in plele po njivah! Naj gredo tudi sedaj vse tiste žene na isto polje pogledat blagoslov svojega nedeljskega dela po njivah! Nedeljski dobrotek ne gre v mošnjiček!

Toča od Škofljice do Šmarja. V sredo, 12. t. m. je kot jajce debela toča uničila sadje in vse jesenske pridelke po sledečih vaseh: Škofljica, Klanec, Zalog, Lanišče, Reber, Duja, Pleše, Veliki in zlasti Mali vrh, Tlake in Gajnice. Grič Mali vrh, ob katerem se vzpenja železnica, je bil bel, kakor če zapade sneg. Stari ljudje že šestdeset let ne pomnijo take toče. Posamezna toča je bila težka 8 do 10 dkg. Škoda je še hujša radi tega, ker toča

ni bila okrogla, ampak ragljata, kakor dum-dum kroglice. Ljudje so obupani in pričakujejo pomoči od države.

Z radovljiskega okraja. V sredo 12. t. m. je po Gorenjskem divjala nevihta in po nekaterih krajih tudi toča. Ponoči je v podružnico sv. Florjana na Studenčicah udarila v zvonik strela, ker je slab streljavec, po cerkvi nekaj razkopala in napravila nekaj škode. Večje nesreče hvala Bogu ni bilo. — Gasilno društvo v Hlebcach priredi na Veliki šmaren vrtno veselico z srečolovom na vrtu g. Cerlinga v Hlebcach.

Novo prestavljenje. Na prosvetnem oddelku pri ljubljanskem velikem županstvu leži pripravljen in podpisan dekret, po katerem se g. profesor Ivan Mazovec premesti iz Ljubljane v Maribor. Kakšni so razlogi, to za enkrat ve samo Bog. Pač pa se je o nameri, da se prof. Mazovec premesti, govorilo že davno in sicer v onem času, ko so se s prosvetnega oddelka premeščanja kar vsipala. Čemu se premeščanje prof. Mazovca oficijelno še ne objavi, nam seveda ni znano, kajti ne moremo si misliti, da bi prosvetni oddelk imel s tem namen pripraviti gospodu profesorju tem prijetnejše iznenadenje, čimbolj se bliža novo šolsko leto. Na vsak način pa je iznenadena javnost, ki je bila večalimenj prepričana, da se bo pod novo vlado sistem raznih prestavljanj v prosvetni upravi nehal, uprava sama postavila na tisto drugo podlago in šef te uprave izmenjal. K temu pričakovanju je bila javnost tem bolj upravičena, ker se je nova vlada vpeljala z izjavami o docela novem kurzu, ki da se bo z njo inavgurirala. Najnovejši dekret, ki ga prosvetna uprava še hrani v miznici, pa nam priča, da z novim kurzom v Sloveniji za enkrat še ni nič.

Slovenski katehetje ljubljanske in lavantinske škofije se ponovno opozarjajo, da je torek, 25. avgusta katehetski dan v Celju. Poleg aktualnih, času primernih razprav bo prilika, da se udeleženci porazgovorijo o vseh važnejših vprašanjih, ki se tičejo kateheze in katehetskih zadev. Za skupno kosilo ali za prenočišče se je treba prijaviti pri opatijskem mestno-zupnijskem uradu v Celju vsaj do 20. avgusta. Pripravljalni odbor pričakuje, da bodo katehetje obeh škofij častno zastopani. Pripominja se, da so tem potom povabljeni duhovniki-veroučitelji sploh, in ne samo poklicni katehetje. Agitirajte za obilno udeležbo!

Ukinitev prvih letnikov ženskih učiteljic na zasebnih šolah. »Jutro« in »Narod« sta te dni napisala članek o nadprodukciji učiteljskega naraščaja s posebnim poudarkom, da »visok odstotek mladih učiteljic (podčrtal poroč.) ne bo mogel dobiti v prihodnjem šolskem letu službenega mesta, ker je v zadnjih letih nadprodukcija ženskega učiteljskega osebja tako narasla, da bodo morale mlade učiteljice čakati celo vrsto let na svojo službeno namestitve.« »Glej« »Jutro« št. 187). Sicer pravi liberalni tisk, da je težko zavzeti k temu preklarnemu vprašanju pravo stališče, toda »šolska uprava mora voditi svoje zavode tako, da ne nastane toliko nesrečna nadprodukcija, kot se je zgodilo letos in kakor bo to še tudi v bodočih letih, ako se za nekaj let ne ukinejo prvi letniki na učiteljicah.« (Podčrtal poroč.) Ta pisava liberalnih listov pa je samo preludij k odloku, ki ga je 31. julija podpisal minister za prosveto Vukičević, a ga je pripravil že minister Svetozar Pribičević, da se namreč s šolskim letom 1925-26 ukinejo prvi letniki na

zasebnih ženskih učiteljicah šolskih sester v Mariboru, uršulink v Ljubljani in oba letnika učiteljic uršulink v Škofji Loki. Državna učiteljica, tudi nepotrebno žensko učiteljico v Mariboru, ki je bilo ustanovljeno pod g. Pribičevićem, ostanejo neokrnjena. Tako se bodo zaprla stara in izkušena učiteljica, ki so nam dajala najboljše učiteljice.

Za loterijo v dolenjskem Št. Vidu je danes zanimanje že večje kot je bilo pa ono v gorenjskem Št. Vidu. Ljudje pravijo, da je čas enkrat tudi Dolenjem pokazati nekaj tistih simpatij, ki so jih doslej bili deležni Gorenjci. Ali ni tako prav?

Zužembark. Dne 15. avgusta na Veliki šmaren obhajajo v tukajšnji župni cerkvi gosp. Matija Kadunc, župnik v pokoji, biserno sv. mašo. Ob priliki te slavnosti častitamo gospodu jubilaru, ki je vseh 60 let preživel kot vzorni duhovnik svojega naroda in deloval zanj ne samo na verskem, ampak tudi na prosvetnem polju. Želimo, naj ga dobrotljivi Bog ohrani še za demantno in železno mašo. — Pripominjamo, da je g. jubilar najstarejši duhovnik naše škofije.

V Trebnjem je minulo sredo v ostrem domačem prepiru zadavil lastnega očeta neki maloipriden sin. Obenem je pretepel eno sestro, dočim mu je druga pravočasno ušla.

Metlika. V nedeljo 16. avgusta bo pri nas lepa orlovska slavnost. Prvič bo nastopil Orel v Metliki sami. Obhajali bomo blagoslovitev našega orlovskega prapora, ki je po svoji izpeljavi nekaj izredno posebnega. Po prihodu vlakov bo sprevod v mesto, nato na tregu med cerkvi in prošljo sv. maša s cerkvenim govorom in blagoslovitev prapora. Po slovesnih večernicah v cerkvi bo na prostoru blagoslovitve telovadni nastop, potem pa neka poštna zabava na dvorišču komende. Sodeluje mestna godba iz Metlike. Polovična vožnja je dovoljena. Prijatelji pridite!

V Kamni gorici se odkrije v nedeljo 23. avgusta spomenik v vojni padlim rojakom. Na mramorni plošči so vklesana imena 35 vojakov, ki so dali življenje za domovino. Spomenik je sprejel v okrilje mogočni orel, ki se že od daleč vidi in zbuzja pozornost. Spored slovesnosti se bo vršil po tem redu: Ob 2 popoldne sprevod iz vasi k cerkvi pod spremstvom jeseniške godbe (ki bo igrala tudi že med sv. mašo ob 10), po večernicah slavnostni govor na pokopališču pred cerkvi oziroma pred spomenikom, pevske točke, molitve za padle (»Liberac«). Vabljeni rojaki, znanci, prijatelji!

Začetek šolskega leta 1925-26 na drž. gimnaziji v Novem mestu. V dneh od 24. avgusta do 3. septembra razredni (ponavljalni), nižji in višji tečaj ter sprejemni izpiti v II.—VIII. razred; dne 4. septembra od 8. do 10. ure vpisovanje za jesenske sprejemne izpiti v I. razred, od 10. ure dalje sprejemni izpiti v I. razred; dne 5. septembra od 10. do 12. ure vpisovanje repitentov v I. razred in učencev v II.—VIII. razred. Otvoritevna služba božja dne 6. septembra ob 9. uri v frančiškanski cerkvi. — Natančnejši podatki kakor tudi morebitne izpremembe, ki bi nastopile radi kasnejših odredb višjih šol, oblasti, na uradni deski.

Anton Trček iz Dobrunj je po vaseh prodajal razno drobnarijo. Okrog Božiča se je bil vrnil in pripovedoval domačin, da ga je v gozdu pri Panchi nekdo napadel in da mu je komaj ušel. Po novem letu je zopet odšel, a ni se vrnil in ni več nobenega sledu o njem. Bil je vdovec, star 62 let, precej velik in nekoliko gluh. Imel je seboj gotovino gotovo okrog 400 Din, par starih žepnih ur in drugo blago. Sklepa se na zločin, da ga je kdo na-

Obleke kupite najceneje pri

Josip Rojina — Ljubljana

padel, ubil, oropal in zakopal mrtvo truplo ali pa kam vrget. Kdor bi kaj izvedel o tem, se v ljudo naproša, da sporoči župnemu uradu v Sostrem p. Hrušica pri Ljubljani.

Draginjske doklade duhovnikov. Z uredbo ministrskega sveta z dne 29. julija 1925 D. R. št. 900 so na novo urejene draginjske doklade duhovnikov vseh priznanih konfesij. Nova uredba objavljena v Službenih novinah z dne 7. avgusta 1925 št. 178 in je stopila v veljavo s 1. avgustom 1925. Tem povodom je po naredbi ministrstva ver z dne 29. julija 1925 V. št. 10.230 od 1. avgusta t. l. dalje izplačevanje draginjskih doklad vsem duhovnikom, duhovniškim vdovam in sirotam, dokler se ne zbere gradivo za pravilno izvrševanje nove uredbe. Pravica do prejemanja draginjskih doklad po novi uredbi je odvisna od velikosti nadarbinskega posestva, oziroma od višine neposrednega davka, od zasebne imovine ali od zasebnih dohodkov, kakor je bilo doslej po čl. 7. c ukinjene uredbe z dne 5. jan. 1923 M. S. št. 17 z edino premembo, da minister ver ni več pooblaščen za izjemno dovoljenje draginjskih doklad, ki mu je pripadalo po čl. 9. stare uredbe. Po novi uredbi (čl. 4) morejo nadalje prejemati draginjske doklade le duhovniki onih župnij, ki štejejo najmanj 200 hiš. Draginjske doklade za župnije z manj kakor 200 domovi more minister ver izjemoma dovoliti le v južni Srbiji. Po novi naredbi končno nima duhovnik pravice do draginjskih doklad za očeta, mater, deda in staro mater očetovske strani, za brata ali sestro, kakor je bilo določeno po čl. 11. dosedanje uredbe. Za prejem doklad po novi uredbi morajo duhovniki izpolniti in duplo prijaviti. Obrazci se bodo duhovnikom poslali od škof. ordinariata, kateremu naj se po nemudni izpolnitvi vrnejo, da jih predloži ministrstvu ver. Stare draginjske doklade so bile ustavljene na Ljubljano brzojavnim putem. Računovodstvo v Ljubljani je na to brzojavno naročilo sporočilo delegacije ministrstva financ sledeče: »Na brzojavni nalog ministrstva ver z dne 30. jul. 1925 V. br. 230 se sporoča, da vsled poznega datuma ustavitve izplačila draginjskih s 1. avgustom t. l. tehnično ni bila več izpeljiva. Sporazumno z mestno kontrolo se je odredilo, začasno ukine izplačevanje drag. doklad vsemu aktivnemu duhovništvu od 1. sept. 1925 dalje, dočim se bodo upokojenim duhovnikom nakazovale stare drag. doklade tudi od septembra dalje, če dotlej ne bo stopila v veljavo nova uredba. Z obče človeškega stališča je namreč nemogoče, da bi se draginjske doklade ukinile, četudi le začasno, upokojenecem, katerih pokojnina znaša v najboljšem slučaju letnih 1100 Din, ker bi se jih s tem izročilo bedi in gladi.« Proti novi uredbi o draginjskih dokladah je predsedstvo škofijskih konferenc v imenu vsega katol. episkopata v državi vročilo g. ministru za vere utemeljeno pritožbo. Pritožba se obrača najprej proti porazreditvi po posameznih pokrajinah, nadalje proti čl. 4, po katerem se omejuje pravica do drag. doklad na župnije z najmanj 200 domovi, da se more drag. doklade za manjše župnije dovoliti le za Južno Srbijo, in slednjič, da je drag. doklada odzeta rodbinam duhovnikov grško-katol. obreda. — Pritožbo je g. ministru ver izročil osebno nadbiskup zagrebški, kateremu je minister ver obljubil, da se bo duhovnikom na župnijah z manj kakor 200 domovi izplačala za avgust in sept. posebno podpora 1000 Din, a v oktobru ko se snide finančni odbor, se bo uredba spremenila.

Nevarne vlomilske tolpe. Iz Št. Vida na Dolenjskem: Pri nas in okrog nas zadnje čase ni nič kaj varno. O nekaterih predrznih vlomih se je že poročalo. Pret. teden so ljudje zopet opazili okrog Št. Vida sumljive ljudi. V soboto zvečer sta v beneficiji prenočevala gg. Grdina in Oman, ki so jima domačini v novem društvenem »Domu« priredili lep sprejem. Ponoči pa so se pod okna njujine spalnice priplazili neznaní lopovi in začeli lezti kvišku po lestvi, ki so jo prinesli seboj. Ker so bili opaženi, so poskakali dol in ušli. Očividno so imeli piko na oba ameriška gosta, ker ni verjetno, da bi bili pri beneficijatu pričakovali kaj plena. Sedaj se ljudje menijo, da bi bilo pametno, poseči po samopomoči ter ponoči v Št. Vidu in okoliških vaseh postaviti svoje straže. Drugače res ne kaže, ko pa se gospodje tatovi tako komodno sprehajajo okrog.

Zahvala. Dne 9. avgusta t. l. se je vršil v Radovljici III. gorenjski orlovskega tabor. Za dobi uspeh se je treba zahvaliti v prvi vrsti agilnemu pripravljalnemu odboru pod vodstvom predsednika g. Florjana Janca, daljš požrtvovalnemu županu mestne občine g. Vinču Resmanu, ki nam je šel v vsakem oziru blagohotno na roko in je dal za telovadišče na razpolago svoj travnik, g. dekanu Jakobu Faturju, vsem neutrudljivim damam v paviljonih in g. Kleindinstu, ki nam je odstopil svoj senčnati vrt za veselico. Obenem se zahvaljujemo vsem meščanom za gostoljuben sprejem ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prireditel tako lepo uspeša. Bog živi! — O. P. ekspozitura Kranj.

Toro-prsne karamele so Vaša najcenejša zdravila

koj zjutraj precejšnjo zamudo. Plezanje je bilo tu in tam precej naporno, ker so bili oprijemi mrzli, tako da so posneli kožo s prstov. Na pomoč so prišli tudi komolci, kolena in včasih celo najbolj varna »peta noga«. Ob šestih zjutraj smo stopili na snežene livade Aiguille du Gouter (3845 m). Mraz je postal vedno bolj strupen. Snežne kape, sviterji, rokavice, dvojne volnene nogavice vse skupaj ni prav nič pomagalo. Preprečevali smo 600 m visoko sneženo kopo Dom du Gouter. Tukaj so nas sprejeli sneženi vrtnici, ki so plesali svoj divji ples po ledenih poljanah. Kot z iglicami, tako so nas pikali ostri drobci snega. Sonce je sicer večkrat pogledalo napolneže skozi snežene koprene, njegovi žarki so bili brez toplote. Tukaj pa prime našega Benjamina gorska bolezen. V višini 4000 m je zrak že precej razredčen. Zato mu je srce začelo močno utripati; začutil je glavobol, naenkrat je zagledal pred seboj še enkrat več turistov, kakor jih je bilo v resnici. Vsakih par korakov je lovil sapo. K sreči smo zagledali pred seboj na strmem robu montblanški observatorij in kakih 60 m višje zavetišče: Refuge Vallot (4363 m). Napeli smo še enkrat moči, vpregli spredaj trdno voljo in kmalu smo se radovali krasnega razgleda izpred zavetišča. Vsi vrhovi noter do Matterhorna, Jungfrau, Monte Rosa so se kopali v solnčnih žarkih. Le doline je zakrivala megla. Zadnji obronki Jura in Bernskega gorovja so gledali iz meglenega morja. Mont-Blanc s svojimi belimi sosedi se je dvigal veličastno pred nami. Okrog in okrog nas sa-

mo sneg in led. Tukaj dobi človek pojem polarnih pokrajin.

V zavetišču smo pustili bolnika, zavili ga v koce in hajdi naprej po strmem ledenem pobočju: Bosses du Dromadaire (4511 m). Sneženi vrtnici so nas znova napadli. Čim višje smo se vzpenjali, tem močnejši so postajali. Pomedli so zadnji sneg s pobočja, tako da se je lesketal kristalni led. Tu naleteli na karavano, ki se je vračala nazaj, seveda rebus infectis. Radi viharja so se vrnili tih pred vrhom. Kakor Anglež, tako se je tudi neki Čeh (druga karavana) vrnil, ne da bi dosegel vrh. Vsak je imel s seboj vodnika in nosača. Le naš Janko se ni klonil vodniku, ki se je tudi hotel že vrniti. Deviza njegova je bila: per aspera ad astra! Navezati smo morali dereze, ker strma ledena tla niso nudila trdne opore. Prav na tem kraju je bil vihar in metež najhujši. Dva prsta na roki sta bila vsled mraza že mrtva; na vse načine sem se trudil, da bi navezal dereze, toda zastoj. Manjkalo mi je tudi dveh zaponk. Zatekel sem se k Janku, ki pa tudi ni mogel pomagati. In tako se je zgodilo, da sem se moral obrisati za »astra« potem, ko smo vse, kar je spadalo pod »aspera«, premagali. Čudnim občutkom sem dal duška v škripajočih zobeh in stisnjenih pesteh.

Tovariša sta nadaljevala svojo pot. Janko do skrajnosti odločen, prav tako tovariš France. Po kraševsko je zarobantil in izgini-la sta za robovi Rocher de la Tournette. Vrnili sem se k bolniku, pripravil za njega in ostalo ekspedicijo čaja. Nato pogledam skozi

vrata in vidim, kako moško so se vsi štirje sprehajali po temenu Mont-Blanca. Tako so se prvi slovenski turisti poklonili kralju gora.

Od laške strani so se že dvigali oblaki, po dolinah je že zdavnaj odzvonilo poldan. Veseli in dobre volje smo se spustili čez Grand Plateau proti Grands Mulets, ogromno sneženo polje. Na čelo naše šesterovprege je stopil Janko, ki je z vso brzino včasih potegnul vse za seboj. Včas je kdo malo pogledal v razpoke, seveda nehoti, pa brez posebnih nezdod. Ako je vreme ugodno, ni nevarnosti. Gorje pa, če zaloti vihar ali megla turista. Leta 1870. se je pripetila največja nesreča, doslej znana, v tem gorovju. Dva Amerikanci sta se vračala s tremi vodniki in petimi nosači z Mont-Blanca. Prehitela jih je nevihta in vseh 10 oseb je zmrazilo. Dolgo časa potem so dobili pet mrličev, med njimi dr. Bean-a, kateri je imel pri sebi zapisnik s sledečo vsebino, namenjeno svoji soprogi: »7. sept. zvečer. Zašli smo in se nahajamo v sneženi jami, v višini 15000 čevljev. Hrane nimamo — upanja tudi ne. Morda pridejo te vrstice tebi v roke. Noge so mi zmrazilo. Umrljem z živo vero v Boga in z ljubeznijo do Tebe. Pozdravljena, na svidenje v nebesih! Vedno Tvoj...« — Tako oporoka nesrečnega turista.

Kake tri ure smo se torej lovili mance med razpokami Junctiona in bossonskega ledenika. Po sedemnajsturni hoji smo srečno dospeli še isti večer v Chamonix. Drugo jutro smo se na poti v Pariz z radostnim obrazom poslovili od kralja gora.

X.

Državne štipendije. Iz Beograda poroča »Obzor«, da bodo te dni pričeli v ministru za prosveto reševati prošnje za podelitev državnih štipendij. Pri tej priliki bodo vse doseganje podelitve podvržli temeljiti reviziji. »Obzor« pravi, da je velik del prošelj za štipendije, ki jih je Pribečević že dovolil in podpisal, za prihodnje leto zavrnjenih.

Razpis okrožnega zdravniške službe. Razpisujem službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Kranjska gora za letno plačo 2000 Din in pripadajočimi draginskimi dokladami. Prošnje, opremljene s potrebnimi svedočbami po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih naj se vložijo do dne 6. septembra 1925 pri velikem županu ljubljanske oblasti. — V Ljubljani, dne 10. aprila 1925. Veliki župan: dr. Balčič s. r.

Poštna vest. S 1. avgustom 1925 se je uvedla pri pošti Cankova dostava poštnih pošiljk na dom po selskem pismonošju v kraje Skakovci, Topolovci, Novi Bežanovci, Gorjanci Črnci in Korovci. V prvih treh krajih se dostavlja ob ponedeljkih, sredo in petkih, v ostalih pa ob torekih, četrtek in sobotah.

Poštninska prostost zadrug in Zadrugnih zvez. Na temelju čl. 56. zak. o proračunskih dvanajstih za avgust, november ob 31. julija 1925 so Zadrugne zveze članice Glavnega Zadrugnega Saveza oproščene poštne. Poštninska prostost se razteza na navadna pisma, dopisnice, tiskovine, vrednostna pisma in nakaznice. Pri priporočenih pismih je torej treba plačati priporočnino 3 Din, dočim je pismo samo za običajno frankaturo oproščeno. Pri ekspresnih pismih je treba plačati posebno pristojbino 3 Din za ekspresno pošiljko, oproščeno pa je pismo običajne frankature. Pogoji za uživanje poštninske prostosti za zadrug so glasom pojasnila direktorja pošte in telegrafa v Ljubljani sledeči: a) Zadrugne morajo oddajati poštnine oproščene pošiljke na pošto (ne v skrinjico). b) Na pošiljkah mora biti pečat dotične zadrug in vložna številka pošiljke (po vlož. zapisniku). c) Na pošiljki mora biti poštninska prostost označena z besedilom: »Poštnine prosto po čl. 56. zak. od 31. 7. 1925« ali podobno. Poštne so oproščene: 1. Glavni Zadrugni Savez v Beogradu in pri njem včlanjene Zveze, to so za Slovenijo: Zadruga zveza v Ljubljani, Zadruga zveza v Celju, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani. 2. Zveze Glavnega Zadrugnega Saveza za promet med seboj. 3. Zveze za promet s članicami-zadrugami in zadrug za promet z zvezo. 4. Članice zvez v medsebojnem prometu, v prometu s svojimi zvezami in v prometu z Glavnim Zadrugnim Savezom.

Nov poštni zemljevid. Izšel je nov dvo-barvni zemljevid »Poštne zveze« v področju poštnega ravnateljstva v Ljubljani v merilu 1:300.000. Zemljevid je izdalo ljubljansko poštno ravnateljstvo. Služil bo vsemu poštnemu osebju, pa tudi trgovski krogi in ostala podjetja ga bodo s pridom uporabljali, ker je zelo natančen in praktično izdelan. V zemljevidu je začetna najnovejša državna meja, meje okrajnih glavarstev, vode, železnice z vsemi postajami in postajališči, pošte z označbo telegrafa in telefona in pomožne pošte (nabiralnice). Ravnateljstvo pošlje važnejšim državnim ustanovam po en izvod zemljevida za uradno uporabo. Dokler bo v zalogi, se dobi v »Ekonomu« direktorja pošte in telegrafa v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu št. 2. Izobezjen je tudi v izloži Jugoslovanske knjigarnice.

Popravite cesto! Državna cesta med Medenskim klanecem in postajo v Medvodah je v zelo slabem stanju. Številni avtomobili morajo se čisto nenadoma ustaviti, ker so prečnice čez železniški tir zaprte. Zavor deluje, kolesa se na mestu vrte in izkopljejo opasne jame, ki povzročajo prav neprijetne stresljaje tudi drugim vozilom, ki vozijo po tem delu ceste. Malo dobre volje je treba in ta nedostatek bo kmalu odpravljen. Stroškov se menda ni treba bati za tako malenkost. Ali pač?

Pevski zbor slovenskih učiteljev. Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani poziva vse one učitelje in učiteljice, ki se nameravajo še priglasiti za skupni pevski zbor slov. učiteljev, naj javijo vsaj do 25. avgusta društvu nemu tajniku prof. A. Gröbmingu, Colzova c. 9 v Ljubljani ime, naslov in glas. Posebno vpozorja prof. E. Adamič vse one pevke in pevce, ki so sodelovali v zadnjih letih pri njegovih koncertih, naj se gotovo priklase. Vsa podrobna navodila dobe prijavljenci pismeno pred koncem avgusta. — Odbor.

Sprejem gojencev v topniško podčastniško šolo Čupriji. Šola bo sprejela 1. oktobra tega leta 400 mladeničev za gojence. Pogoji: 1. da so državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar dokažejo z domovnico ali občinskim potrdilom. 2. Da niso mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, kar dokažejo s krstnim listom ali potrdilom, podpisanim od dveh meščanov in potrjenim od občinskega urada. 3. Da znajo dovoljno pisati in čitati, kar se bo dognalo na sprejemnem izpitu. 4. Da so dobrega obnašanja in ne kaznovani, kar dokažejo z uradnim spričevalom, potrjenim od občinskega urada. 5. Da imajo za vstop v šolo roditeljsko ali varuhovo dovoljenje, podpisano od občinskega urada. 6. Da so ne- oženjeni, kar dokažejo s potrdilom od cerkve-

nega ali občinskega urada. — Za kandidata iz kadra je potrebno razen tega še, da je dovršil rekrutake vaje, da je priporočen od poveljstva, da je nekaznovan in ne starejši od 28 let. Kandidati oddajo pismene prošnje osebno ali potom pošte »Komandantu Artilerijske Podoficirske Šole v Čupriji«, v kateri morajo navesti, da se podvržejo vsem obvezam, predvsem pisanim v »Uredbi o podoficirskim školam u stalnem kadru«, katere se lahko vidijo pri vsaki vojni komandi ali oblasti in priložijo dokumente od 1. do 6. Prošnja se kolekuje s kolekom 5 Din, a priloge po 2 Din. Prošnje se morajo poslati do 15. septembra tega leta. Vsi prijavljeni kandidati morajo biti dne 26. septembra t. l. ob 8. uri v šoli radi zdravniškega pregleda in sprejema v šolo. Poveljniki vojnih okrožij izdajo za svoj okraj brezplačne vozne listke vsakemu kandidatu, kateri predloži potrdilo od Poveljnika topničarske šole. Brezplačno vožnje nazaj za nesprejete kandidate izdaja poveljnik topničarske podčastniške šole. — Šola traja dve leti. Po dovršeni šoli se gojenci razporede kot podnadredniki po topniških polkih, kjer služijo za daljnje povišanje. Oni gojenci, ki dovrše šolo s prav dobrim uspehom, lahko postanejo častniki. Gojenci z dovršenim 6. razredom gimnazije ali realke imajo pravico oglašiti se za sprejem v vojno akademijo.

Obrtnonadaljevalne šole v Sloveniji. Letos je bilo na 66 šolah 6860 napram prejšnjemu letu na 56 obrtnonadaljevalnih šolah 5278 vajencev in vajenk. Ljubljana ima 8 šol: 1. splošna 130, 1. deška za oblačilne stroke 320 in deklška z 284, 1. za stavbne obrti 359, 1. za mehanične tehn. obrti 552, 1. za gostilničarski tečaj 50, 1. za grafično obrt 43 in na Rakovniku splošno miz. kraj. čevlj. šola 64 vajencev; skupaj 1802 vajencev in vajenk. — Maribor ima dve: 1. splošna z deklškim tečajem 948 in gostilničarski tečaj 24, skupaj 972 učenec. — V Celju sta dve šoli: 1. splošna z deklškim tečajem 355 in 1. za gostilničarski tečaj 16, skupaj 371. — Ptuj ima dve šoli: 1. splošna deška in deklška skupaj 242. — Št. Vid nad Ljubljano dve: 1. splošna 64 in 1. mizarška šola 115. — Zg. Šiška splošna 22, Vič pri Ljubljani splošna 59, Dev. Mar. v Polju splošna z deklškim tečajem 74, Domžale 116, Bled 81, Brežice 104, Cerkljica 43, Dolnja Lendava 82, Konjice 60, Kranj 117, Kranjska gora 25, Kropa 29, Laško (lansko leto 56), Lesce 23, Ljutomer 110, Logatec 50, Marenberg 54, Mengeš 56, Murska Sobota 114, Ormož 55, Radovljica 63, Sevnica 28, Slov. gradec 50, Slov. Bistrica 71, Središče 57, Sv. Lovrenc 37, St. Jurij 28, Škofja Loka 85, Šmarje pri Jelšah 39, Smartno pri Litiji 36, Sočani 59, Trbovlje 95, Trzin 98, Vransko 29, Vrhnika 97, Zalec 68, Ziri 111, Gornja Radgona 59, Hrastnik 66, Križe pri Trzinu 65, Mokronog 40, Novo mesto 151, Poljčane 33, Zgornja Poljskava 28, Radeče 50, vse splošne. Jesenice tovarniška 29, Kamnik splošna s trgovskim tečajem 123 in Kočevje isto 103, Krško splošna s trg. in dekl. tečajem 67, Marenberg splošna z dekl. tečajem 54, Muta splošna s trg. teč. 50, Zagorje splošna s steklarskim tečajem 95. — Po strokah se pa dele: 74 čevljarjev, 898 krojačev, 265 šivilj, 72 modistk, 15 krznarjev, 8 klobučarjev, 6 vezinarjev, 46 usnarjev, 41 knjigovozov, 110 sedlarjev, 11 jermenarjev, 25 tapetnikov, 1 rokovičar, 1 izdel. usnjene galanterije, 2 dežničarja, 5 ščetarjev, 175 mesarjev, 192 pekrov, 23 mlinarjev, 34 sladčičarjev, 4 medicinarjev, 96 gostilničarjev, 273 kovačev, 11 orodnih kovačev, 4 podkovski kovači, 748 ključavničarjev, 5 nožarjev, 168 mehanikov, 151 kleparjev, 73 kovinskih strugarjev, 1 brusarjev kovin, 42 livarjev, 2 puškarja, 11 instalaterjev, 22 kotlarjev, 7 pasarjev, 3 izdel. tehtnic, 68 elektrotehnikov, 3 graverje, 27 urarjev, 34 zlatarjev, 11 draguljarjev, 52 steklarjev, 17 podobarjev, 670 mizarjev, 109 kolarjev, 29 strugarjev, 51 sodarjev, 27 pletarjev (košarje), 70 slikarjev, 3 cementarjev, 76 grafične obrti (tiskarji, črkostavci itd.), 4 izdel. glasbil, 15 fotografov, 99 brivcev, 4 lasuljaric, 175 zidariskih in stavbnih obrti, 60 tesarjev, 8 kamnosekov, 16 dimnikarjev, 2 krovca, 6 zoboteknikov, 22 vrtnarjev, 3 vrvarje, 4 bandažiste in ortopedike, 2 sodavičarjev, 1 prekačevalec, 1 črvar in 1 tkalec. Za ostale se pa porazdele na razne druge obrtne panoge, ki v podrobnih statističnih podatkih šolskih vodstev niso bile imenovane.

Velika tatvina v Črnomlju. Iz Črnomlja je dobila ljubljanska policija telefonično obvestilo, da so vlomili tam neznani vlomilci v trgovino Petra Korena. Tatovi so odnesli 40 kosov moškega in ženskega manufakturnega blaga in pa 22 moških žametastih klobukov. Skupna škoda znaša okrog 30.000 dinarjev. O storilcih nimajo še nobene sledi.

Tatinski zidar. Povodom izvršitve nekaterih del je ukradel zidarski pomočnik, doma iz Pregrada na Hrvaškem, v tiskarni sv. Mohorja na Prevaljah uradniški tiskarne Frančiška Jenertzevi iz škafje v pisarn. predalu zlat prstan z dvema dijamantom, srebrno ovratno verižico in nekaj malenkosti.

Neverjetna lisija predrznost. Posestnik I. Š. v Seničici ima na vsakem koncu svojega gospodarskega poslopja priklenjenega po ene- ga psa čuvaja, ker se je v zadnjem času na nepojasnen način krčilo število perutnine.

Vsak večer je manjkalo kake lepe grahke, ali pa rdečega petelina. Ker je vse kazalo na to, da je lisica kriva vseh teh nesreč, je dal prikleniti dva psa, češ bo pač zadoščalo. Toda mož se je vžtel. Komaj so namreč ljudje zaspali in je vtihtilo po vasi, pa se priplazi lisica, tiho kakor senca, iz bližnje gošče; varno smukne mimo obeh priklenjenih čuvajev in hajdi na delo proti kurjaku. Rahel šum v listju je zdrnil enega izmed psov, glasno je zalajal in se pognal proti listnjaku. Njemu je na hip sledil tudi drugi pes, kajti začutila in zavohala sta lisico. Nastal je silen vrišč, lajanje, zaganjanje in kokodaskanje. Začela so se odpirati vrata in tedaj je lisici upadlo srce. Spretno je skočila v nočno temo tik obeh trgajočih se psov. Nepovabljeni gost je bil srečno prepoden — vsaj za enkrat!

Naši javnosti! (Šahovski dvoboj.) V prihodnjem mesecu se bo odigral v Jugoslaviji veličasten šahovski dvoboj dveh velikih duhov: med dr. Emanuelom Laskerjem, ki je bil do leta 1922 nepretrgoma skozi 28 let svetovni šahovski prvak in velja še danes kot najodličnejši šahovski genij sveta, in našim dr. Milanom Vidmarjem, ki se je na premnogi mednarodni šahovski turnirjih stekel najsijajnejše uspehe in se splošno smatra kot skoro edini resni tekmeč dr. Laskerja in sedanjega championa Capablance. Odločilni fazi borbe med Laskerjem in Vidmarjem — zadnjim trem partijam — bomo mogli prisostvovati v Ljubljani. Šah je kot najplemenitejša duševna igra razširjen v vseh kulturnih državah, in že danes se kaže v širšem inozemstvu napeto zanimanje za borbo obeh mojstrov. Mednarodna šahovska federacija v Haagu, ki združuje organizacije 12 kulturnih držav, je prevzela vrhovni protektorat nad tem matchom. Ko prične boj, bodo vsi večji svetovni časopisi redno in obširno poročali o njegovem poteku, oči tisočev bodo obrnjene na našo državo in tudi našo Ljubljano. Podpisani odbor si je nadel nalogo, da zbere sredstva, ki so potrebna za prireditve v Ljubljani, in se nadeja, da nam pomore vsakdo, ki ve ceniti vrednost duševne borbe, ki hoče, da se kot mal narod (po vzgledu Fincev in Čehov) uveljavimo v krogu velikih narodov, ki hoče, da se naše ime čuje in častno imenuje v svetu. Omogočimo, da se sposobni sin našega naroda bori za lovor svetovne zmage! V drugih jugoslovanskih mestih (Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Mariboru itd.) je nabrala akcija že lepo napredovala, zaostati torej ne smemo najožji rojaki dr. Vidmarja. S hvaležnostjo sprejememo vsak dar, vsak znesek in smo trdno uverjeni, da Vaše blagorodje ne presliši naše prošnje. Darovatelji vsaj Din 100. — imajo brezplačen pristop k vsem partijam in drugim prireditvam. Darove izvolite nakazati na naslov: podpisane odbora (tekoči račun pri Slavenski banki, d. d. v Ljubljani). — Pripravljalni odbor za šahovski match dr. Lasker-dr. Vidmar v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10.

Najlepše prostore na ljubljanskem velesejmu bodo imele tvrdke, ki si bodo že sedaj v miru izbrale krep in drug papir v dekoracijske svrhe pri tvrdki I. Bonač, Selenburgova ulica 5. Velika zaloga izbrano lepih barv. — Istotam papirni krožniki in papirni serviet.

Ljudska hrana bodo postale »Pekate«, pravi vsak, ki sliši, kako se hvali okusnost in tečnost teh izbornih testenin. Spoznati pa mora vsak vse vrste, da izbere ono, kar mu ugaja.

Preselitev urarske obrti. Vljudo naznanjam naročnikom in občinstvu, da sem urarsko obrt Korošec iz Florijanske ulice 31, preselil v Barvsko stezo št. 6 (za Reichovo tovarno). Dohod tudi iz Poljanske ceste. Zahvaljujem se in priporočam v nadalje. — Fran Korošec, urar.

Pri bolečinah srca in poapnenju žil Vam pripravim prirod. grenčica »Franz-Josef« lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih celic so dognala, da voda »Franz-Josef« služi prav uspešno. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami.

Ustanovljena l. 1892.
»Najboljše priporočilo je dobro blago!«
Tvrdka Gričar & Mejač, Ljubljana
samo SELENBURGOVA ULICA št. 3.
Zaloga oblek za gospode, dame in otroke.

Iz Ljubljane.

Hermann Wendel, naš stari prijatelj, se pripelje v spremstvu g. I. Altmairja, korespondenta »Manchester Guardian«, v nedeljo zvečer v Ljubljano, kjer namerava ostati par dni in se nato podati na daljše potovanje po naši državi. Dobrodošell

Gladovna stavka v sodnijskih zaporih. Kakor se nam poroča, so začeli komunisti Kobler, Kordič, Peterkovič, Mesojednik, Avcin, Mici Fajn, Simmover in Wolf Tomaž, ki se nahajajo od marca meseca t. l. v ljubljanskih sodnijskih zaporih v preiskovalnem zaporu, gladovno stavko.

Prosveta frančiškanske župnije priredi ob lepem vremenu v nedeljo, dne 23. avgusta

izlet na Zaplax. Odbor z dolenskim vlakom jutraj ob 6. uri 20 min. Peljemo se do Sv. Lovrenca. Na Zaplazu bomo imeli sv. mašo. Člani in prijatelji društva vljudo vabljene. — Odbor.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani vabi vse hišne posestnike, da se polnoštevilno udeležijo pogreba našega prvega častnega člana, ustanovitelja društva, nad 25 let neumorno in požrtvovalno delujočega odbornika g. Alojzija Korsika. Pogreb se vrši danes ob 4 popoldne iz Bleiweisove ceste, Zbirališče pred pokojniško hišo.

Umrli so v Ljubljani: S. Gelazija Katarina Rakar, usmiljenka, 20 let. — Josip Sulc, bivši trgovski poslovodja, 53 let.

Rokodelski dom. S proslavo 70 letnice Kat. društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru, 6. septembra, je združen tudi poučni izlet k elektrarni na Falo dne 7. septembra. Kakor nam je znano, se bo mnogo ljubljancov udeležilo proslave 70 letnega jubileja bratskega društva, da si obenem ogleda tudi znamenito elektrarno. Kdor se še ni oglašil pri ljubljanskem rokodelskem društvu, naj to takoj stori. Potrebna pojasnila pa dobi vsakdo pri sestanku v Rokodelskem domu v torek, 18. avgusta ob osmih zvečer.

Strokovni tečaj v Rokodelskem domu. Kot prvi tečaj, ki bo pristopen vsem članom, se odpre v septembru tečaj za obrtno knjigovodstvo. Ta tečaj je namenjen pomočnikom, ki si hočejo prisvojiti znanja za samostojno vodstvo knjigovodstva, v kolikor ga bodo rabili kot mojstri. Posebno se opozarja, da naj se vpšejo v tečaj tudi začetniki, ki morda nimajo še zadostne predizobrazbe v obrtno-nadaljevalnih šolah. Učitelj knjigovodstva bo skrbel, da vsakemu posamezniku razloži in pokaže to, kar bo rabil v svoji stroki. Priglasila se sprejemajo že sedaj, podrobnosti se bodo naznanile pri sestanku v torek, 18. avgusta v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12. Kdaj se otvorijo nadaljnji tečaji, se bo naznanilo pozneje.

Ljubljanski trg. Pretečeni teden je bil trg z živili dobro založen. Posebno veliko je bilo pozne solate ter druge zelenjave, iz Gorenjskega pa so pripeljali na trg mnogo kumar. Tudi sadja ni primanjkovalo. Nekatera živila so se pocenila, jajca pa so se prehodno za nekoliko podražila. Tako je stalo 1 kg govejega mesa I. vrste 18 do 19 Din, II. vrste 15 do 16 Din, III. vrste 9 Din; telečjega mesa I. vrste 20, II. vrste 16 do 17; prašičjega mesa I. vrste 27,50, II. vrste 20 do 25; slanina trebušna 25 do 26, salo in riba 29 do 30, mešane slanina 28; koštrunovega mesa 1 kg 14 do 15 Din; kozličevega 20 do 22; hrenovk 35; polprekajanih kranskih klobas 32 do 40 Din. Perutnina: piščanec, majhen 10 do 15, večji 15 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 28 do 40, raca 25 do 30, domač zajec, manjši 8 do 12, večji 13 do 18. — Ribe: 1 kg šljajna 30, ščuke 30, postrvi 55 do 60, kline 20, mrene 20, pečenke 15 Din. — 1 liter mleka 2,50 do 3 Din, kilogram surovega masla 45, čajnega 60 Din, masla 45, bohinskega sira 38, sirčka 10 Din, par jaje 2,50 do 2,75 Din. — Kruh: 1 kg belega kruha 7 Din, črnega 6, rženega 6. — Sadje: kilogram luksuznih jabolk 8 do 10 Din, jabolk I. vrste 7, II. vrste 6, III. vrste 3 do 5 Din, luksuznih hrušk 14 Din, I. vrste 10 do 12, II. vrste 4 do 6, III. vrste 3 do 4 Din, orehovi 10 do 12, češpeli 5 do 10, grozdja 10 do 18 Din. — Zelenjava: 1 kg solate 4 do 5, zgodnjega zelja 2 do 2,50, kislega zelja 4, ohrovt 3 do 4, karfiol 10 do 14, kolerabc 3 do 3,50, špinat 7, paradižnikov 5 do 6, kumare 2 do 3, 100 kumaric za vkisovanje 10 do 15, buč 1 do 2, grah v stročju 4 do 5, fižol v stročju 2 do 3, svež luščen fižol 4 do 5, čebule 2 do 3, česen 15 Din, krompir 1 do 1,25, repa — 75 do 1 Din, kista repa, zelenjava za juho 8 do 9. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, 14. avgusta 1925.

Pri Tičku na gričku danes, v soboto, ob 5. uri popoldne štrukli in na raznju pečeni prašički.

Državna posredovalnica za delo v Ljubljani. V času od 2. avgusta do 8. avgusta 1925 je bilo v Državni posredovalnici za delo razpisanih 222 službenih mest. 146 oseb je iskalo dela, v 64 slučajih je borza posredovala z uspehom in 36 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 8. avgusta 1925 je bilo skupaj razpisanih 3546 prostih mest, 5246 oseb je iskalo dela, v 2210 slučajih je urad posredoval z uspehom in 1605 oseb je odpotovalo.

Tat v cerkvi. Iz cerkve sv. Jakoba je ukradel neznane dva po 5 m dolga obhajilna prta, napravljena iz finega belega platna, okrašena s 5 cm širokimi okraski. — Iz cerkve sv. Krištofa pa sta bila ukradena isti dan dva srednje velika medena svečnika.

Pobegnili je od svoje matere Marije Erklavčeve iz Kladezne ulice komaj 14 letna Ana Marjetičeva. Dekle je srednje postave, dobro razvito, pristrženih svetlih las in navadno, toda čedno oblečena.

Krasne otroške in damske obleke priporoča Krištofič-Bučar, Ljubljana.

Zoper mole najboljše sredstvo Tarmol izdeluje Chemotechna, Mestni trg 10.

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

Zavarujte se proti dežju

Nabavite si nepremočljiv dežni plašč, ki jih ima najceneje v zalogi trdka

Drago Schwab — Ljubljana.

Iz Štajerske.

Zveza slovenskih vojakov, pododbor v Mariboru, razglasi: Posebni vlak iz Maribora vozi v soboto dne 29. avgusta popoldne po sledečem redu: Odhod iz Maribora ob 14.20, iz Hoč p. M. 14.28, iz Slivnice p. M. 14.33, iz Račice 14.42, iz Pragerskega 14.53, iz Slov. Bistrice 15.00, iz Poljane 15.11, iz Ponikve 15.36, iz Drobelnega 15.41, iz Celja 16.16, iz Zidanega mosta 17.00. — Ta posebni vlak bo imel v obeh smereh postankov v vseh postajah od Maribora do Ljubljane. Vsak udeleženeč naj si kupi na vstopni postaji karto do Otoč, ki velja tudi za nazaj. Legitimacije dobe udeleženci na Brezjah. Natančen spored slavnosti pa v vlak. Udeleženci s stranskih prog naj uredijo svoj odhod tako, da se na glavni prog pridružijo posebnemu vlak. Posebni vlak se bo vračal iz Otoč v nedeljo popoldne ob 17.40, vrnitev pa je dovoljena udeležnikom poljubno. Polovična vožnja je veljavna od 29. do 31. avgusta. Udeleženci iz Štajerske imajo na predvečer slavlja posebno romarsko pobožnost na Brezjah, a pridigo priznanega pridigarja, bivšega kurata z nato sledečimi petimi lavretanskimi litanijami. Vse drugo pa zvedo udeleženci na vlak. Za prenočišča je preskrbljeno. Odrta bo tudi vso noč cerkev. K obilni udeležbi se vabijo vsi bivši slovenski vojaki, pa tudi častniki in bivši vojni kurati iz lavantinske škofije. — Za pododbor Zveze slovenskih vojakov v Mariboru, Anton Krepek.

Sv. Krištof pri Laškem. Za 23. avgust razpisane občinske volitve je okrajni glavar Pinkava preložil na 13. september 1925. Svoj odlok utemeljuje s tem, da predpriprave za občinske volitve še niso gotove.

Iz MARIBORA.

Ukinitev I. razreda ženskega učiteljskega v Mariboru. Prosvetni minister je izdal odlok, s katerim se ukinja prvi razred ženskega učiteljskega č. šolskih sester v Mariboru. Akt je 31. julija podpisal minister prosvete Vukičević, pripravil pa ga je že Svetozar Pribičević. Dekret se utemeljuje s tem, da predvideva ustava le take šole, ki vzgajajo mladino brez verske in plemenske mržnje v duhu narodnega in državnega edinstva. Danes je mariborsko veliko županstvo obvestilo č. šolske sestre, da ne smejo več sprejemati novih učenek za I. razred. Učiteljske slovi kot eno najboljših šol. Mnoge demokratske družine so pošiljale svoje hčere v ta zavod. Radi te skinitve vlada med stariši v vseh krogih, brez razlike strank, veliko ogorčenje.

Delavski dan v Mariboru. Kdor se misli udeležiti delavskega dne 7. in 8. septembra, naj to nemudoma javi, zlasti če reflektira na prehrano in prenočišče. Obenem prosimo vsa taša društva v Mariboru, naj ta dneva opuste vsako eventualno prireditve, da se morejo njihovi člani v čim večjem številu udeležiti delavskih dni.

Redko članstvo. Danes 15. t. m. je baš 40 let, odkar je vstopil gospod Anton Konečnik, uslužbenec trdke Heričko-Lončar, v katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. Poročali smo že, da je pred mesecem praznoval gospod Konečnik tudi štiridesetletnico službe pri omenjeni trdki. Vihravost torej ne pozna in ljubi stalnost ter se baš v teh dneh, ko se njegovo društvo z vso vnemo pripravlja na proslavo 70 letnice obstoja, točno in z navdušenjem kot živ list njegove zgodovine udeležuje vsakega sestanka in zborovanja. Zglednega člana — posnemajmo!

Radio-koncertno dvorano v Mariboru je odprla gospodarska pisarna dr. Lanjšiča in sicer v Slovenski ulici. Maribor boče torej postati na vsak način veliko mesto. Na naše žepo in kulture žejna srca čaka prenovljeno gledališče, kino, panorama, društva s prireditvami, regiment restavracij in kavaren z več ali manj priporočljivimi godbami in orkestri. Zdaj še radio-koncertna dvorana, kjer bomo komedno brez skušenj uživali inozemske kulture lahko od jutra do večera! Podjetni smo vsakako, le škoda, da nismo sami milijonarji.

Naše poročilo o znižanju abonementa v nekaterih restavracijah so zlasti prizadeli zadovoljivo komentirali. Ker pa nam ni bilo samo za golo notico, ampak bolj za opomin tudi drugim, ki imajo isti tržni gospodarski položaj in dajejo enake poročila, vprašujemo danes zlasti narodne restavracije, ali zanje padec tržnih cen ne velja? Hočemo pozitivnega odgovora!

Utopljenje v Dravi. V petek je vrgla Drava pri Kamnici na suho truplo nepoznanega utopljenca. Sodna komisija se je popoldne podala na pokopališče v Kamnici, da izvede obdukcijo. Identitete utopljenca niso mogli ugotoviti.

Iz CELJA.

Zahrbtni napad. V nedeljo zvečer je neznan zlikovec zahrbtno napadel g. Jos. Uršiča, zas. uradnika iz Teharja pri Celju, ter ga močno ranil na glavi. Uršič je kot organizator povoda priljubljen, zato je vzrok napada ostal do danes nepojasnen. Bil je preveč v tukajšnji bolnici, kjer je drugi dan

srečno prešel operacijo ter upamo in želimo, da v najkrajšem času zopet okreva. Storišča zasleduje orožništvo.

IZ TRBOVELJ.

Odškodnina. Da se cesta pri trboveljski šoli izravna in ker je g. Omerza hotel hišo pri šoli samo vzdigniti, se je okrajni cestni zastop z njim pogodil v toliko, da hišo podede, jo umakne primerno od ceste, za kar se mu nakaže odškodnina. Zidal bode sedaj visokoprilično hišo.

Krojaško delavnico je preselil g. Planinc iz Omerzove v zraven stoječo Arzenškovo hišo.

Zaklalo se je v mesecu juliju t. l. po kvaliteti in kvantiteti goveje živine kot sledi: II. vrste vola 44, cena 15 Din, II. vrste telice 30, cena 15 Din- III. vrste krave 40, cena 10 Din. Nedostatki se lahko javijo županstvu, a kdo bi jih kontroliral, vsaj je že iz navedenih vrst vse razvidno.

Alkohola se je izpilo v tem pol letu polovico manj, kot lanskega prvega polletja, kar je razveseljivo. Kljub temu je vsota 100 tisoč dinarjev mesečnih dohodkov, ki jih občina dobi od zauživanja alkoholnih pijač, dovolj visoka.

EXCELLA

najboljši in vendar najcenejši stroj rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke.

Iz ostale Jugoslavije.

Napad na podpredsednika albanskega parlamenta v Ilidžu. V kopališče Ilidže je prišel podpredsednik albanskega parlamenta Kol Mijedu zdraviti svoj protin. Ko se je te dni sprehajal po promenadi, mu je stopil nasproti mlad človek, albanski davčni uradnik Djon Pušapi, zavihel nad njim veliko steklenico ter ga obilil z neko smrdljivo tekočino. Gospod podpredsednik pa se je urno sklonil in nečedna tekočina, ki je zelo smrdelo po terpentinu, se je razlila po oblekah treh gospodičen, ki so šle za podpredsednikom. Ljudje so se v prvem strahu plaho razkropili, ker so se zbal, da pridejo na vrsto revolverji. Ker pa nihče od bojovnih Albancev ni segel v žep, se je zbrala okoli obeh gruča radovednih ljudi in gospod podpredsednik je povedal, da mu je pač znano, da nameravajo neki ljudje izvršiti nanj atentat, da pa napadalec ne pozna. Iz razlogov varnosti se je gospod podpredsednik takoj odpeljal v Belgrad, napadalec pa je policija zaprla. Tri gospodične pa še danes čakajo, kdo jim bo plačal odškodnino za polito obleko.

Nov list v Vojvodini. Radičevci nameravajo izdajati v Vojvodini nov list v madjarskem jeziku. List bo širil radičevski program med vojvodinskimi Madjari.

Kongres radioamaterjev v Jugoslaviji in prva mednarodna razstava radiotelefonov. V soboto, dne 19. septembra t. l. se bo vršil v Zagrebu prvi kongres radioamaterjev iz cele države SHS. Zato se prosijo vsi klubi in amaterji, ki nameravajo temu kongresu prisostvovati, da svojo udeležbo čim prej naznanijo radioklubu v Zagrebu, Markov trg 9. Razstava radiotelefonije bo v prostorih Zagrebskega velesejma in bo trajala od 8. do 20. sept. Vsem poselnikom je dovoljen 50 odstot. popust na državnih železnicah.

Nova bolnišnica. V Kninu so 6. avgusta na slovesen način položili temeljni kamen za zgradbo nove okrožne bolnišnice.

Reklame na cestnih svetilnikih. Mestna plinarna v Zagrebu je za poskus pritrčila na več svetilnikih nekaj jako čednih transparentnih reklam. Če se bo stvar obnesla, bodo cestne svetilnike prepuščali za reklamo tudi zasebnikom.

Lepi uspehi Jadranske razstave. Jadranska razstava dosega izredno lepe uspehe. Obiskovalci prihajajo od vseh strani in posebno tudi iz inozemstva: Čehoslovaki, Nemci, Angleži, Italijani. Razstavljalci delajo dobre kupčije, ker so izdelki originalni, solidni in tudi cene niso pretirane. Posebno se kupujejo filigranska dela v srebru in zlatu in druge dragocenosti; splitski zlatarji so že doleteli dobili obila naročila. Razstava ostane odprta do 25. t. m. Obiskovalcem je dovoljena polovična vožnja.

Inozemski časnikarji na Jadranu. Turistični oddelki »Almanaha SHS« v Zagrebu prirediti koncem avgusta t. l. potovanje inozemskih časnikarjev, književnikov, umetnikov, uglednih sportnikov in turistov po naših krajih in posebno tudi po Jadranu. Namen prireditve je, da se inozemstvo opozori na naše naravne lepote, na naša letovišča in kopališča. To je pa le začetek velike akcije, ki se pripravlja v ta namen. Povodom izleta izide posebna ilustrirana Spomenica v štirih jezikih, v kateri bodo kratko opisani kraji, po katerih bo vodila pot.

Cirkus Kludsky in davek. Uprava cirkusa Kludskega je plačala, odkar je v Jugoslaviji, že nad poldrug milijon dinarjev davka. V Belgradu je uprava plačala 700.000 Din, v Zagrebu 350.000 Din, v Novem Sadu 200.000 Din in v Subotici doslej 200.000 Din. Po tem si vsak lahko izračuna, koliko mora cirkus dnevno prejeti, da izhaja

Nova stolica na pravni fakulteti v Subotici. Na konferenci sodnikov apelacijskega sodišča v Novem Sadu je povedal načelnik v ministrstvu za pravosodje dr. Radišić, da namerava vlada ustanoviti na pravni fakulteti v Subotici še eno stolico, in sicer za v Vojvodini še veljavno ogrsko zakonodajo.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim vspehom samo Vilfanov čaj.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalci Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 304

Iz Primorske.

Smrtna kosa. V Štandrežu je umrla v cvetu let gdč. Anica Kuzminova iz znane Molarjeve družine.

Šolske razmere v Idriji. S 1. avgustom t. l. je prešla idrijska šola na breme občine. Stroški za vzdrževanje šole znašajo približno četrtilijona lir letno. Ker rudnik kot državno podjetje ne plača nobenega davka, in tvo rijo večino prebivalstva rudarji in drugi nepremožni sloji, je jasno, da pomenja to za davkoplačevalce naravnost uničujoče novo breme. Vrhu tega so preje rudarski otroci na rudniški šoli dobivali brezplačno vse knjige in vse ostale šolske potrebščine, kar je bil nekak priboljšek k rudarskim plačam. To se da tudi odpade. Občina se je z vsemi silami upirala, da bi rudnik zvalil šolo nanjo in je storila vse mogoče korake, a kakor se vidi, zaman. Vsekakor vložijo nov ugovor. — Z novim šolskim letom so premeščene z idrijske šole vse učiteljske moči — nad deset po številu. Zelo verjetno je, da bo marsikdo izmed njih ostal brez mesta.

Fašisti pretepli časnikarja. Časnikarja G. Bottaia v Trstu, ki sodeluje pri »Avantijuz«, so te dni na ulici napadli fašisti s palicami in pestmi ter ga težko pretepli.

Izvoz vina iz Istre. Tekom letošnjega leta do konca junija se je izvozilo iz Istre 43.598 hektolitrov vina.

Propaganda za verski razder v Istri. »Pučki Prijatelj« z dne 13. t. m. se na uvodnem mestu peča s propagando za verski razder, ki jo v zadnjem času započeli med istrskimi kmeti hrvatski liberalni ljudje. V Brugu na Čičariji so prestopili v pravoslavlje 4 kmetje, več drugih oseb se pripravlja na enak korak.

V boju zoper grižo

in druge nalezljive bolezni je edino uspešno desinfekcijsko sredstvo »Sanitol«. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalci »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Dijaško zborovanje pri Sv. Primožu.

Po izvršnem uspelem tečaju na Olijki in po prekrasnih dnevih v stiškem samostanu, kjer so se pretresala najvažnejša vprašanja katoliške politike in krščanskega socialnega programa, so se zbrali zastopniki vsega slovenskega katoliškega dijaštva, mlajšega in starejšega, nad Kamnikom pri sv. Primožu. Ta zbor pod Veliko Planino naj bi bil izraz živo občutene skupnosti naše mladine, ki naj se v prosti naravi, oproščena vseh konvencionalnih vezi mestnega življenja, navduši za naše ideale.

V veselem sprevedu med vriski in petjem slovenske pesmi je v četrtek zvečer korakala mlada četa v Kamnik. Ondotni tovariši so jo spremljali v Ljudski dom, kjer je bil pripravljen od naših somišljenikov, kamniških meščanov, pozdravni večer. Orlovsko himno prepevajoč je vkorakala navdušena četa v dvorano in s svojim korajžnim nastopom ustvarila takoj veselo in bodro razpoloženje. Temu je dal takoj duška s svojim pozdravom predsednik kamniškega prosvetnega društva g. Borc, kateremu je mladina navdušeno odgovorila. Komerza se je udeležila vsa domača duhovščina ter kamniško občinstvo tako številno, da je bila dvorana docela polna. Splošnemu prisrčnemu razpoloženju so mnogi pripomogle dobro naščitirane in izvajane koncertne točke ter okusno prirejen in bogato založen buffet pod vodstvom ge. Strgarjeve, ki je tudi prevzela ostalo oskrbo dijaštva.

V petek zjutraj je ob 6 odšlo vse dijaštvo k Sv. Primožu, kjer je veliki prijatelj naše mladine, duhovni svetnik Janez Kalan daroval sveto mašo, pri kateri je pelo dijaštvo. Po sv. maši se je vršilo zborovanje, na katerem so govorili bogoslovec Fajdiga, filozof Capuder ter med. Furlan. Nato je spregovoril jako prisrčne besede dr. Willi Hammelrath, ki se je na potu iz Nemčije v Jeruzalem ustavil par dni pri nas. Za njim je spregovoril tudi gospod svetnik Janez Kalan o naših rojakih v Nemčiji in nam razkazal lepoto okolice Sv. Primoža. Vse referate so spremljale živahne debate.

Zborovanje se nadaljuje še danes in jutri.

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in kivalni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U,

polna Prešernova spomenika, Ljubljana.

Dolenjski št. Vid.

(K slikam v današnjem »Ilustriranem Slovence«.)

Fara št. Vid na Dolenjskem ni le po razsežnosti največja fara na Kranjskem, ampak je tudi ena najstarejših župnij na Slovenskem. Datum ustanovitve nam sicer ni ohranjen. Toda sklepamo lahko, da sega njen postanek nazaj v konec 9. ali vsaj v začetek 10. stoletja. V ohranjenih in znanih nam listinah se št. Vid prvič imenuje l. 1132. Brez dvoma pa sega ustanovitev fare daleč nazaj, kajti omenjenega leta je župnija štela že 72 podružnic. V njej so našli svoje prvo zatočišče cistercijani, ki so l. 1132. prišli na Kranjsko ustanovljati stiški samostan. Tri leta, dokler samostan ni bil za silo zgrajen, so beli menihi stanovali v št. Vidu.

Ko je bila leta 1383. župnija št. Vid uveljavljena samostanu v Stični, so tudi stiški menihi večkrat bili upravitelji fare sv. Vida, n. pr.: P. Danijel Jordan (1682—1684), P. Fr. Plehan (1684—1689), Andrej Mandel (1689 do 1698), P. Gottfried Kušan (1699—1700), P. Stefan Stessel (1711). Posebno znamenit župnik šentviški je bil ljubljanski plemič in pisatelj Ivan Dizman Florjančič de Griefenfeldt (1738—1753), ki je izdal zemljevid Kranjske. Učen in pobožen je bil župnik dr. Jožef Ignacij pl. Markovič (1753—1773), ki je bil tudi dekan. Ustanovil je v št. Vidu bratovščino sv. rožnega venca, ki še danes obstoji. Ta bratovščina je pa pozneje sama ustanovila šentviški beneficij ter poskrbela za stalno vzdrževanje svojega lastnega duhovnika.

Šentviška fara je pa katoliški cerkvi dala obilico dobrih in vzglednih duhovnikov. Naj omenjamo le nekatere. Šentviški rojak Fr. Ks. Kutnar (1793—1846) je postal škof ter je bil Slomškov prednik na lavantinski škofiji stoli. Zelo znan je bil frančiškan P. Evstahij Ozimek (roj. 1817), ki je bil trikrat frančiškanski provincial. Umrli je l. 1898. V zgodovini katoliškega gibanja na Slovenskem bo trajno ohranjen spomin na Jožefa Jeriča (1823 do 1888), ki je ustanovil Katoliško tiskovno društvo, Katoliško tiskarno in postavil temelj vsem katoliškim tiskovnim ustanovam. Požrtvovalni in tihi delavec ima sicer svoj spomenik v teh zavodih; zaslužil pa bi, da bi na njegovi rojstni hiši pri podružnici sv. Miklavža na Gradišču bila postavljena spominska plošča. Za vzgojo slovenske duhovščine kot profesor bogoslovja izredno zaslužni ter v delavski krščansko-socialni organizaciji s Krekom zvesto delujoči dr. Ivan Janežič je bil tudi sin šentviške fare iz Cagošč, podružnice sv. Janeza Krstnika v Bukovici. »Kraljev gospod« — njegov rojstni dom so nazivali pri Kraljevih — je v mlajših letih spisal lep zgodovinski roman »Gospa s Pristave«, v katerem je opisana zgodovina Stične in šentviške podružnice Pristave. Roman je bil priobčen v »Dom in Svetu«. Dobro bi storil, kdor bi ga izdal v posebni knjigi.

Zgodovina šentviške fare doslej ni bila nikjer obširneje obdelana, čeprav njena zgodovina pomeni lep kos zgodovine velikega dela slovenske zemlje. Tega dela se je lotil z marljivostjo učenjaka in ljubeznijo rojaka pokojni dr. Ivan Janežič. Malo pred svojo smrtjo je obširno delo dokončal ter preskrbel zanje tudi lepe ilustracije. Delo je dal prepisati, original pa je ohranil pri sebi. Toda prepis mu je nekdo v vlakcu izgubil, original pa so po Janežičevi smrti nevede roke veččinoma sežgale. Posrečilo se je v zadnjem hipu ohraniti mal del rokopa in nekaj ilustracij, katerih nekatere priobčuje današnji »Ilustrirani Slovenec«.

Šentviški rojak je bil tudi rajni tržaški župnik in novomeški kanonik Fr. Spendal. Tudi mnogo svetne inteligence je dala župnija št. Vid. Vendar je za daljno prošlost težko zasledovati imena mož, ki jih je dala ta fara, ker so pred sto leti zgorele z župniščem vred vse matice. Znan je od starejših nekdanji ljubljanski zdravnik dr. Aleksander Gerbec, ki je zapustil štipendijo za šentviške študente, ter bivši državni poslanec SLS pokojni Ivan Vencajz. Je pa še živih cela vrsta duhovne in svetne inteligence, ki jo je Slovenec dala velika šentviška fara.

Fara št. Vid šteje okroglo 6000 duš, ima danes 21 podružnic ter je v njenem okolišu 13 občin. Od podružnic sta zgodovinsko zanimivi Muljava ter Pristava. Prvo je opisal Jurčič, drugo dr. Ivan Janežič. Umetnostni zgodovinar bo v cerkvi podružnice Hrastov dol videl svojevredstven strop, kakršnega ima le še cerkva na Šumberku in menda neka druga. Zanimiva je tudi v tem oziru muljavska cerkev s svojimi freskami iz 16. stoletja, ki jih prav sedaj odkrivajo. Kakor rečeno, je župnija zelo razsežna. Od središča skoro na vse strani je po dve uri hoda. Vsled tega je bilo težavno ustanoviti v št. Vidu enotno katoliško prosvetno organizacijo. Pred nekaj desetletji se je po prizadevanju tedanjih duhovnikov in ob sodelovanju dr. Janežiča ustanovilo katol. izobraževalno društvo »Kat. Napredek«, ki še obstoji. Že bolni dr. Janežič je po vojski doživel in se udeležil prvega orlovskega tabora v št. Vidu, ki je dal pobudo za ustanovitev Orla v št. Vidu. Toda niti izobraževalno društvo, niti Orel, niti lepo uspevajoče Marijine družbe niso imele primernih prostorov. Pred vojsko sta bila še dva načrta za zgradbo primerne Društvenega doma. Vojska je uresničitev preprečila. Po vojski je to vprašanje postalo še bolj pereča.

Mala sobica pod kaplanijo ni mogla zadostiti vsem velikim potrebam. Zato se je oktobra meseca leta 1923. ustanovil odbor 20 mož, med katerimi so bili skoro vsi župani iz župnije, ter vzel resno v roko zgraditev doma. In danes »Katoliški dom« v dolenskem št. Vidu stoji! Stoji ne le kot znamenje katoliške kulturne zavesti ljudstva, ampak tudi kot znamenje velike požrtvovalnosti faranov. Kolikor je piscu teh vrstic znano, se doslej niti en prosvetni dom na Slovenskem ni zgradil na podoben način. Tu ni prispevalo nobeno podjetje, noben denarni zavod, noben bogat posameznik, vse je storilo ljudstvo samo iz svojega! Par številk.

V denarju, blagu in delu je ljudstvo žrtvovalo za dom nad 1 milijon! Samo par konj enega gospodarja je zvozilo za dom 303 voze kamna. Mnogo pa je bilo kmetov, katerih živina je zvozila 20 do 40 voz kamna. Pesek so istotako zastopali ljudje dve uri daleč in ga tudi sami zastopali kopali. En fant in ena dekle v Subračah sta se smrtno onesrečila, ko sta kopala pesek za Katoliški dom. Bila sta oba malo prej pri sv. obhajilu. Ta nesreča je vse silno pretresla, v poguma jim ni vzele. Še bolj so tekmovali v delu za dom. Kmetje so ves les za dom dali zastopati. Samo na en dan je padlo 50 smrek pod rokami vnetih fantov. Tesarji so deset dni delali za dom zastopaj. Dekleta so hodila kopat temelje čez dan, vsak dan iz druge soseske. Prihajala so po dve uri daleč in so bila že ob petih zjutraj na mestu. Delala so zastopaj od jutra do večera, še celo hrano so si nosila seboj. Zvečer so kopali fantje do polnoči ali celo do

dveh ponoči. Za najete delavce (zidarje) so dekleta po celi fari nabirala hrano. Ljudje so darovali skoro vsa živila za delavce: nad 200 mernikov pšenice so znosila dekleta skupaj v ta namen. »Društveni domovi ne rastejo sami kakor gobe; treba jih je graditi v potu obraza in z žulji rok, z vztrajnim in požrtvovalnim delom... Gotovo je, da je na ta način zgrajen dom več vreden, da ga ljudje znajo bolj ceniti. Vsak obiskuje dom z veseljem, ker ve, da hodi v svojo, ne pa v tujo hišo. Tak dom je potem ponos fare.« Tako si je dr. Basaj zamislil idealno gradbo domov. Mislim, da gradba šentviškega doma odgovarja temu idealu.

Vendar imajo tudi požrtvovalne sile ljudstva svoje meje. Dom sicer stoji dograjen, ne pa še dovršen. Pri vsej požrtvovalnosti ljudstva tudi to, kar stoji, ni brez dolga. In zato se obrača starodavna šentviška fara, nekdanja matica mnogih slovenskih fara, ter ožja domovina mož, ki so danes last vseh katoliških Slovencev, na javnost s prošnjo za podporo! Š prošnjo, da bi vi vsi, ki to berete in ki ste s tem ljudstvom enega duha, podpirali loterijo v korist zgradbi Katoliškega doma v št. Vidu na Dolenskem.

Ni to prošnja za miloščino, ampak je to poziv katoliškim Slovincem, da s svojim sodelovanjem dajo priznanje požrtvovalnosti šentviškega ljudstva. Zavedajte pa se tudi, da je to požrtvovalno, verno in vneto ljudstvo iz svoje srede rodilo može, ki so s svojimi deli in zaslugami postali last vseh slovenskih bratov!

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

Najnovejša Wendlova knjiga

(Der Kampf der Südslawen um Freiheit und Einheit. Von Hermann Wendel. Frankfurt am Main, 1925. Frankfurter Societätsdruckerei. 798 str.)
Z ovitka te obsežne, težke in tehne knjige te pozdravlja glava kraljeviča Marka, kakor si ga je bil zamislil Meštrovič; pomemben simbol za stoletne sanje in napore južnih Slovincov, ki so jih vodili najprej do svobode, nato do — deloma dosežene — združitve.

Zgodovino teh bojev, ki sega iz srednjega veka v današnji prav živo bodočnost, nam — prav podrobno — riše ta knjiga. Vidi se, da je v nji pisatelj, ki se s to stvarino peča že desetletja, poskušal ustvariti svoj »veliki tekst«. Kar je doslej pripravljaval s podrobnimi študijami, v posameznih knjigah, to se mu je tukaj zgostilo v velik koncept, ki skuša obseči in nepoučenim razložiti eno največjih revolucij današnje dobe, ki se je izvršila pred očmi strmečih sodobnikov zadnja leta na Balkanu, na naših tleh. V prvi vrsti je njegov namen, da svojim rojakom, ki so na Balkan in balkanske stvari zrlji z motnimi očali, ki jim jih je bila nataknila uslužna žurnalistika z motnimi cilji in v službi ljudi motnih namenov, da Nemcem pokaže, kako se je ta revolucija skozi stoletja pripravljala in kako je nazadnje morala priti. Nositelji te revolucije in nje pripravljavci so za Nemce po večini imena brez vsakega zvoka in brez vsake vsebine; v 15 strani obsegajočem imenskem registru bo za Nemca pač več ko polovica popolnoma neznanih imen. V knjigi pa so postavljeni v tako jasno razloženi in ob nemških primerih pojasnjeni tok zgodovinskih dogodkov, da pada dovolj jarka luč na nje, v kateri naravnost oživijo. Nam samim pa ima knjiga povedati mnogo, zelo mnogo. Še prevečkrat smo našo preteklost gledali z romantičnimi očali in naše delo ravnali za sedanjost in za bodočnost z ideologijo sentimentalnih romantikov. Za nas je največja zasluga te knjige v tem, da nas je, bolj ko katere druga Wendlova knjiga, opozorila na prozaične, bridke realnosti, ki so sestaven tok zgodovinskega dogajanja. Bilo bi banalno, če bi Wendlovo pojmovanje zgodovine kratkotalno odpravili s tem, da bi rekli, da je materialistično! Z enako mero bi nam on lahko očitil, da je naše pojmovanje zgodovine in življenja sentimentalno, nezrelo, naivno, ali — če bi bil ravno prizanesljiv — da je enostransko. Toda odprite njegovo knjigo na katerikoli strani, pa boste videli, da so v njegovem pojmovanju zgodovine pesnikovova sanja, tihi učenjakov napor, krvav žulj in krvav meč enakovredne komponente, ki ustvarjajo bodočnost narodov. Videli boste, kako ga naravnost veselijo dobe, v katerih postaja množica teh raznolikih komponent večja, dobe, v katerih se usmerijo vse te komponente v eden, enoten cilj. Z značilnim kontrapostom in največjim zadovoljstvom zapiše n. pr. (str. 509): »Im neuen Jahrhundert ging ein mächtiges Fluten und Stossen. Drängen und Treiben durch den ganzen slawischen Süden; überall kamen die Geister in Fluß, die Fäuste in Schwung.«

Še nekaj je, kar nam dela baš to knjigo posebno drago in dragoceno: nič enakega ne moremo pokazati v naših literaturah. Kdor se boče pri nas poučiti o gibalnih silah, ki so oblikovale Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare, dokler niso postali to, kar danes so in kakšni so danes, ta dobi ves ta pregled od srednjega veka sem pa do danes samo v Wendlovi knjigi; in če se je tudi po poklicu pečal s temi vprašanji, se začudi ob obilici novih dejstev, ki jih izve, novih pogledov na razvoj dogodkov, ki mu jih odpre in novih problemov, na katere ga sili misliti. Ali da bi moral pre-

delati celo biblioteko v najrazličnejših jezikih; seznamek porabljenih in porabljenih virov, ki ga Wendel navaja na koncu knjige, šteje 15 strani! V njem najdeš posebej Valvasorja, Grudna, Melika, Grafenauerja, Lončarja itd. tudi n. pr. Trdine »Bahove huzarje in Ilire« in Polca in Senekoviča »Vseučiliški zbornik«, torej knjige, ki so naši mladi »nacionalne generaciji« skoroda neznane!

Ena misel greni človeku veselje nad to knjigo: korist od nje bodo imeli samo oni, ki znajo nemško. Koliko pa je takih n. pr. v naši mlajši generaciji, posebno če pomislimo, da Wendlova nemščina ni lahko umljiva, vsakdanja in uspravljajoča žurnalščina. In da bi se pri nas kak založnik splašil tako daleč, da bi izdal prevod 800 strani obsegajoče knjige — ne fantaziraj, človek! Saj se še do danes ni našel založnik, ki bi založil n. pr. prevod Wendlovega članka o Kreku, ki je prva sintetična monografija o tem velikem Slovincu, izšla že l. 1921!!!

Knjiga konča z l. 1918, ko se začne naša prava »zgodovina«; naj bi jo pridno jemali v roke vsi, ki vedo, da se je iz preteklosti mogoče mnogo naučiti, posebno če ima človek pri tem tako sijajnega voditelja, kakor je H. Wendel.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA ZA SEZONO 1925/26.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razglša v sledečem načrt repertoarja za sezono 1925-1926.

Drama namerava vprijeti sledeča dela: Klasična: Sofoklejevo tragedijo »Kralj Edip«, Shakespearjevo tragedijo »Macbeth« in komedijo »Zimska pravljica« ter »Mnogo hrupa za nič«, Molièrovo komedijo »Škophu«, Goethejevo tragedijo »Ifigenija«, Schillerjevo pravljico »Turandot«, Grillparzerjevo tragedijo »Ljubezni in morja valovi« in Rusa Ostrovskega dramo »Nevitice«. Slovenska: V spomin 50 letnice rojstva Ivana Cankarja, ki bo maja 1926, se vprijeti na novo začetkom seje komedija »Za narodov blagor«. Sredi sezone se naštejejo na novo »Hlapci« in po možnosti tudi »Lepa Vidačica«. Finžgar bo zastopal »Našo krvavo«, katero je predelal. Založni Danilo prslavi v drugi polovici seje svoje petdesetletnico. Za to priliko si je izbral vlogo »Dolga« v Jurčič-Govekarjevem »Desetem bratu«. Golar je izročil upravi izvirno dramo »Zapeljivka«. Jugoslovanska: Pripravljajo se: Jože Ivakič drama »Mojsirica Ružac«, Petroviča čala »Vozel«, Begovića drama »Božji človek«. Namerava se vprijeti tudi Križev »Vučjak« in na novo Nušićeva veseliga »Svet«, ter Petrovičeva drama »Mraki«. Češka: Poleg Schillerjeve »Turandotke« se vprijeti za mladino še Julija Zeyerja pravljica v štirih dejanjih »Raduz in Mahulena«. Dalje Hilberta drama »Drugi breg«, Wollmana povojna drama »Coln na morju« in v začetku sezone Langerjeva »Periferija«. Za predpust bo vprijetna zabavi in smeju namenjena Schellplugova »Druga mladost«. Poljake bo zastopal Wyspiński »Varšavjank«. Od ruskih del so poleg Ostrovskega »Nevitice« še v načrtu: Tolstojeva poučna slika »On je vsega kriv« in Andrejeva drama »Professor Storicin«. Francoska dela: Anatola Francea satira »Crainquebille«, Vildra igra v treh dejanjih »Ladja Tenacity« in Lenormanda »Srahovi iz preteklosti«. Poleg Shakespearjeva bosta iz angleške literature vprijeti: Shaw »Sv. Ivan« in Mannesa veseliga »Pegica mojega srca«. Poleg klasičkov Goetheja, Schillerja in Grillparzerja pa od Nemcev še drama Schalomna Ascha »Bog maščevanja«. Od Nordinjeve Ibsnova drama »John Gabriel Borkmann«. Italijanski deli sta v načrtu dve in sicer: Pirandella »Henrik IV.« in Nicomedija »Scampolo«. V prvih dneh septembra za časa volesojna bosta prvič igrani veseliga »Pegica mojega srca« in »Vozel«. Sezona se prične s Shakespearjevo »Zimsko pravljico«. Druga premijera bo Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«. Dalje se za začetek pripravljata: »Periferija« in »Ifigenija«. »Pegica« in »Za narodov blagor« režira g. Skrbinaček. »Vozel« g. Osipovič. »Zimsko pravljico« in »Periferijo« g. Šest. »Ifigenijo« pa gospa Marija Vera.

Opera namerava vprijeti sledeča dela: Slovenska: Fran Gerbič »Nabor«, Josip Hatze »Povratnik«, Josip B. Foerster »Eva«, Leoš Janáček »Lisica«, Zvitorepka, Ludomir Rozycki »Eros in Psihe«. Nemška: Mozart »Figarova svatba«, Richard Wagner »Tannhäuser«, Richard Strauss »Salome«.

lomač, D'Albert »Mrtve oči«. Francoska: Massenet »Manon«, Camillo Saint-Saens »Samson in Dalila«. Italijanska: Wolf Ferrari »Zvedava ženska«, Catalani »La Wally«.

Poleg nekaterih repriz in ponovitev iz prejšnjih sezon poskušala bo uprava izvajati še nekatero opere iz sledečega pripravljenega repertoarja: Musorgsky »Hovanščina«, Rimski-Korsakov »Snegu-ročka«, Verdi »Otello«, Wolf Ferrari »I quattro rusteghi«, Schillings »Mona Lisa«, Baranović »Lel-tarsko srce«, balet itd. Poleg teh del, katere predstavljajo program uprave v njenem umetniškem stremeljenju se namerava uvesti tudi ciklus ljudskih predstav s popularnim programom. Dela, ki so se uveljavila v minolih sezonah tako v drami kakor v operi, ostanajo samo ob sebi umetno tudi v bodoče v repertoarju. Izvirna dela umetniške vrednosti, izročena upravi, se bodo vpoštevala.

Cankar med Italijani. V turinski »Stampie« je priobčil U. Cosmo izredno lep članek o Cankarjevem »Hlapcu Jernejcu«, ki je izšel, kakor znano, nedavno kar v dveh italijanskih prevodih. Kako globoko je segla Italijan v dušo Cankarjevo umetnost, priča naslednji odstavek Cosmova članka: »Naša literatura potrebuje takih knjig, da se poživijo. Poglejte Carduccija. Kako malo odmeva še najde v naših stroh. D'Annunzio, če je bil sploh kdaj živ, je danes že mrtvec, v katerega delih prečitaš s težavo kako stran iz radovednosti zaradi stilistične virtuoznosti. Zakaj? Ker ni v njih, kakor tudi skoro v nobenem naših po Manzoni, Juštva, ki bi moglo biti univerzalno. Nobena knjiga ne bo vrnila pravice na svet. Tega nista zmogla ne Evangelij ne »Commedia«. A so knjige, ki morejo prav dobro prenoviti človeka. Berite tedaj »Hlapca Jernejca« in potem, če vam je všeč, še »Commercium Paupertatis«.

F. E.:

»Vendija«.

(K sliki v današnjem »Ilustriranem Slovincu«)

V zgodovini naših akademskih društev zavzema zanimivo mesto tudi graška »Vendija«. Ko so izdali »Vendijane« ob društveni triletnici litografiran listič (obsega 4 strani v osmerki), je bila na četrti strani natisnjena tudi sledeča:

Zgodovina Vendijina.

Tretjega decembra 1869. leta se je sešlo deset slovenskih tehnikov, da bi odpomogli mnogocuteni potrebi, da bi si ustanovili društvo. Imeli so si pred očmi, da treba slovenskemu dijaku učočemu se v tujem mestu na zavodu s tujim učilnim jezikom ognjišča in kraja, kjer bo le v materinščini govoril in pel, da mu ona ne omrzne; kjer bo v svojem jeziku vodil pero, da mu ono popolnoma ne zarjavi; kjer se bo spominjal svoje domovine, da je ne pozabi; kjer se bo pripravil za svoj poklic, da mu bo dorastel.

Ustanovili so si Vendijo, ter jo kmalu potem preustrojili v društvo jugoslovanskih tehnikov, ko so bratje Hrvatje in Srbi izrekli, da hočejo v društvo vstopiti. Število društvenikov je kmalu naraslo na 30, obsegajoče skoraj vse Jugoslovane tehniškega zavoda. Društvo je jelo procvetati vsem na veselje, člani so se marljivo shajali v zborni sednici ter se izkuševali v raznih predavanjih, govorih in krasnoslovkah, zabavali so se po slovanski navadi in s slovanskimi pesnimi ter se navduševali za svojo domovino.

Društvo tudi danes cvete, tem bolj, ker je že pred letom in danom nastalo vseslovensko in predstavlja tako med slovanskimi tehnikami slovansko uzajemnost, ktere si vsak umnik mora biti toliko svest.

Društvenici! imejmo vedno društveno svrhu pred očmi, pak na delo!

V Gradci 3. decembra 1872.

Radivoj Poznik.

Prva stran lističa ima poleg glave, ki se glasi: »Vendijanec«, izšel 3. decembra v spomin triletnice obstanka društva Vendije na tehničnem učilišču v Gradci. Tiskal Ferdo Hanel v Gradci. 1872. Na kamen risal Radivoj Poznik, še sledečo Poznikovo pesem:

Jugoslovansko pobratimstvo.

Mi smo si pobratimi,
Da se osetimo
Proti neprijatelji,
Da jih pobijemo,
Da jih vrnemo nazaj,
Kar so zakrivali
Proti nam do sedaj
Z mečem in po sili.

Vsaki bere naj vojsko —
Tisuč in stave.
Bratje! združeno močjo
Gremo nad vragove,

Da se bijemo za dom,
Pravdo in svobodo;
Da si pred sovražnikom
Zboljšamo osodo.

Ne pustimo mi svoj rod
Tuječim ga vladati!
Da bo sebi svoj gospod
Hčemo mi, pobrati.

Radivoj Poznik.

Na tretji strani je precej okorna Poznikova risba z naslovom »Jugoslovansko pobratimstvo«, ki nam kaže skupino Hrvat, Srba in Slovence, tretjo stran pa objavlja v izvirni velikosti današnji »Ilustriran Slovinc«. Podrobnejše delovanje in pomen »Vendije« nam je znano iz Glonarjeve razprave »Iz Poznikovega graškega kroga« v prvem letniku »Sloviške« »Vede« (l. 1911.).

Socialni vestnik.

IDEJE CEHOVSKEGA SOCIALIZMA V ANGLIJI.

V Angliji se dviga cehovski socializem, ki hoče premagati sedanji nezdravi gospodarski red po čisto drugih potih in tudi s čisto drugačnimi cilji kakor marksistični socializem. Kakor bomo videli, se cehovski vodilne misli v bistvu popolnoma krijejo z nauki ustanoviteljev krščanske kocijalne šole. V mislih imamo angleški cehovski socializem, točno pa dve knjigi, ki jih je napisal eden njegovih duševnih voditeljev: Artur Penty. Prva nosi naslov: »Pota do krščanske sociologije« (izšla v nemškem prevodu, Tübingen, Mohr, 1924). Pentyju služi kot izhodišče misel, da se gospodarski problem ne da ločiti od svojega duhovno-duševnega temelja in se zato tudi brez vpliva na duševnost družbe rešiti ne da. Misel pa, ki naj prerodi človeka in obenem preuredi vse njegovo življenje, more in mora biti le krščansko svetovno prepričanje, kakor se je vdejavovalo v srednjem veku. Penty odklanja načela brezkrvnega liberalizma, ki prepriča gospodarsko življenje samovolji ali »iniciativi« podjetnika, in temu nasproti zahteva, da morajo praktično gospodarsko življenje prežeti načela krščanske etike. »Razcep med materialnim in duhovnim« — piše Penty — »je došel tako daleč, da ni samo naše politično in industrijsko življenje dovolj ustvarjeno in gnilo, da mnogokrat za pravne vplive vsaj navidez sploh ni več dostopno, marveč da smo v zankje sedanjega gospodarskega in industrijskega sistema tako zapleteni, da smo vsi postali njegovi sužnji. Zato rešitve naših problemov ne moremo najti v tem, da povzdiguemo cerkev kot neko svetu popolnoma tujo svetinjo in ustvarjamo v njej pribežališče ljudi, ki hočejo svetu ubegniti (Penty misli, kot protestant na protestantsko cerkev), marveč samo v tem, da vrne-mo cerkev njeni prvotni svrhi, da služi kot orodje za ustanovitev kraljestva božjega na zemlji.«

Človeštvo se mora vrniti, pravi Penty, k vzoru srednjeveškega sociološkega ustroja, ki mu je bila temeljna misel »funkcija«. Gospodarsko življenje je urejeval cehovski sistem, ki je onemogočeval vsako gospodarsko anarhijo. Ta sistem, ki je razpolagal z veliko oblastjo, je predvsem temeljil na načelu »pravične in trdno določene cene«; na ta način je bil onemogočen vsak oderuški in spekulativni lov za dobičkom. S tem je pa bilo obenem posebno tudi zagotovljeno, da so izdelki ozir. blago ohranili neko normo dobre kvalitete. Produkcija srednjega veka se razlikuje od sedanje, proračunane zgolj na množino, ravno po svoji visoki kakovosti.

Penty pripisuje glavni del krivde, da se je zrušila srednjeveška družabna stavba, uveljavljenju rimskega prava začetkom 12. stoletja. Dočim je bil srednjeveški družabni red zgrajen na temelju načela vzajemnih pravic in dolžnosti ter je bilo uživanje pravic odvisno od izpolnjevanja dolžnosti, je pa rimsko pravo temeljilo na izrazito individualističnem in kapitalističnem duhu; po rimskem pravem načelu daje zasebna lastnina, pa najsi je bila pridobljena po kateremkoli potu, neomejeno pravico za rabo in zlorabo. Tako se je pravno priznala družbi skrajno sovražna misel in čut vzajemne odgovornosti se je v korenini zatrl. Na tem boleha naše celokupno javno življenje še danes.

Novo gospodarsko občestvo družbe, nadaljuje Penty, je mogoče ustanoviti le na temelju skupnega svetovnega nazora, obsegajočega vse človeške in gospodarske odnose; na temelju krščanske misli. V tem zmislu tolmači Penty tudi praktično in teoretično raztrganost socialističnega gibanja kot posledico pomanjkanja temeljnega, vse človeške stvari obsegajočega svetovnega nazora.

Že v tej knjigi, posebno pa v naslednji, ki nosi naslov: »Kako premagamo industrializem« (v nemškem prevodu pri Moaru, Tübingen), se Penty podrobno peča z delovnim problemom, ki je silno pereč, ki se ga pa materialistični socializem sploh še zavedel ni: z vprašanjem o uporabi stroja in s tem zvezano podreditvijo človeškega dela. Penty prepričevalno dokazuje, da je neomejena uporaba strojev glavni vzrok današnjih gospodarskih in delovnih kriz, glavni vzrok, da mora ponudba tako nezmislno in samovoljno prekašati povpraševanje in da imamo neprestano cele vojske brezposelnih. Nova doba se je pač brez vsakega pomisleka vrgla v naročje takojmenovanemu tehničnemu »napredku«, namesto da bi bila nove iznajdbe le sprejemala s pridržkom in jim dovoljevala uveljavljenje le v toliko, v kolikor bi resnično in trajno koristile človeštvu.

S pretresljivimi besedami dokazuje Penty, na kako človeka nevredno, ubijajočo vlogo je omejil stroj človeško delo. Naravnost nečloveška je zahteva, da človek iz mesa in krvi tisoč- in tisočkrat na dan ponavlja eno ter isto mehanično kretnjo. »To ponižanje človeškega dela je razbilo delavca v kos človeka, ga izpremenilo v zob strojnega kolesa, ubilo v njem vsako zanimanje, vsako veselje do dela in povzročilo, da so zanimala v njem njegove naravne zmognosti.« Kot kristjani moramo smatrati, da vsako na ta način pridobljeno obilje prinaša s seboj preklestvo, ker krši svetost osebnosti. Odpomoč je nujna, a mogoča je le na ta način, da gremo

na nova pota in pogumno žrtvujemo, da, kar se da doseči le na račun ponižanja in zaslužnjenja delavcev.

To so torej glavne misli modernega angleškega sociologa. Vse te misli pa najdemo tudi že v sistemih in spisih prvih krščanskih sociologov: Fréderic Le Play, Adama Henrika Müllerja, Vogelsanga, dr. Tako prodira krščanska misel in vera vanjo kot edina rešitev iz sedanjega kaosa.

OKREVALIŠČE »JADRAN«.

V sarajevski »Večernji Pošti« z dne 22. julija t. l. čitamo pod naslovom »Ljepota našeg Jadrana« pismo z otoka Raba, v katerem poroča pisateljica J. V. O. med drugim sledeče:

»In tu na rodovitnem tihem Rabu so bratje Slovenci uredili okrevališče »Jadrana«, to je, Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je poskrbel za svoje obolele člane in jim daje možnost, da so po prestani boleznih odpočijejo in da okrevajo po vseh pravih higienskih.

Od neke zelo kompetentne osebnosti, ki je proučila institucije Okrožnih uradov v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Osijeku, Novem Sadu, Subotici itd., sem čula tole: »Vse sem obhodel in videl in moram reči, da je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani najbolje urejen, da največ dela in da najbolje in najhitreje poskrbi za svoje člane.«

Sodeč po tem okrevališču — ne spuščam se v primerjanje z našim Kasindolom, ki ga po naključju ne poznam (okrevališče v bližini Sarajeva, op. ur.) — Slovenci res marljivo delajo. Skoraj vsakega rekonvalescenta sprejmejo za najmanj 6 tednov, po večini so pa 2 do 3 mesece tu na okrevanju, zlasti žene, intelektualne in manualne delavke. Poslopje samo obstoji iz prtiličja (za moške) in I. nadstropja (za ženske člane), podstrešja, kleti, verande, ima 16 spalnih sob, družabno sobo, ki služi obenem kot jedilnica, kuhinjo, dve šrambi, vodnjak itd. Prostora je za 34 rekonvalescentov in domače osebje. Sobe so zelo čiste, z oglajenimi parketi, postelje brezhibne, tako tudi perilo; sploh je oprema taka, da zadovoljuje tudi pedante. Na obali zaliva sv. Evfemije (v bližini je istoimenski samostan) in na Rabu prej omenjene šume Komarčar je vila »Jadrana« v resnici kraj, ki je po godu oslabelim in izmučenim in jim proži vso možnost, da tu okrevajo in se zopet povrnejo na delo. Hrana je pravilna, dobra, odgovarjajoča predpisom in zelo redek slučaj je, da bi se kdo povrnil z neizboljšanim zdravjem. Tuberku lozni bolniki se ne sprejemajo; vsak se brezskrbno kreta in povoli deluje eden na drugega. — Upravo vodi g. V. Marčič, ki je mož na svojem mestu, pravicoluben in nepristranski uradnik. Stanuje v mestu, a je vsak dan v službi in vse osebno nadzira. Ničesar ne izpregleda, vsem upravičenim željam rad ustreže, vendar se strogo drži predpisov Okrožnega urada in zdravniških odredb. Rekonvalescenti se zavedajo njegove skrbne, skoraj rodbinske pažnje. Primer za to je kopanje v morju. Nekaj jih je, zlasti 12—13 letnih mladeničev, ki bi ne hoteli iz vode, vendar je imel tudi tu svoje oko, ker bi bolničarja komaj poslušali, ter je v sporazumu z zdravnikom izdal potrebne odredbe glede kopanja.

Življenje v okrevališču ima nekaj enostavnega, domačega, svojega, čeprav so tu zastopani razni narodi in poklici in ljudje različne vzgoje. Vsi morejo biti v družini, morejo pa biti tudi sami, ako jim je tako ljubše, le k obedu se zberejo vsi skupaj. Način postrežbe je vzoren in dela najboljši vtis. Kakor je največ Slovencev in Slovenk, ima človek občutek, da je prišel k njim na dom in ker so oni prijetni, veseli in dobri napram vsem, je res ugodno kakor doma. In Slovenci so krasni, v kolikor jih moremo spoznati. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani more biti v higienskem pogledu v resnici ponosen na to svojo tako važno in človekoljubno institucijo.

USPEH NAŠEGA MLADEGA SOCIALNO-HIGIENSKEGA INSTITUTA.

Šef belgijske državne zdravstvene službe, gospod dr. Holemans, ki je skupaj z drugimi zdravniki raznih držav Lige narodov v zadnjih mesecih študiral našo državno higieno službo ter je začetkom julija posetil tudi Ljubljano, sedaj piše, da bi se mu postal seznam predmetov, razstavljenih v zabojih, ki jih je videl v Zavodu za socialno-higienko zaščito dece v Ljubljani. Pravi dobesedno: »Govorim o potujoči razstavi, o kateri ste mi povedali toliko dobrega. Dovoljujem si Vas prosi, da mi kaka sestra sestavi seznam razstavljenih predmetov, in sicer po zabojih. Spominjam se mize za previjanje, postelje, povitih punč (pravilno in nepravilno), cuclev, obuv, posteljnine. Rad bi posnel Vaš zgled v moji deželi in ustvaril slično potujočo razstavo, ker sem prepričan, da je to najboljšo sredstvo, s katerim se more vplivati na matere po deželi.« — Dr. Holemans misli v svojem pismu na mobilno razstavo s katero prireja potujoča učiteljica Zavoda za socialno-higienko zaščito dece v Ljubljani po deželi tečaje o higieni dojenčkov in male dece. Razstavo je dr. Holemans videl v omenjenem zavodu, kjer je bila izdelana. Naloga, ki jo je zavod dobil iz Belgije, služi njemu in Sloveniji v čast.

Novi nemiri na Kitajskem.

London, 14. avgusta. (Izv.) V Tientsinu so predilniški delavci razbili mnogo strojev. Škoda znaša 200.000 funtov šterlingov. Uporna množica je narasla na 10.000 oseb. Vojaštvo je streljalo. Osem oseb je bilo ubitih in 40 težko ranjenih. Okoli 400 štrajkujočih delavcev so zaprli.

Shanghai, 14. avgusta. (Izv.) Štrajkujoči delavci so oplenili mnogo trgovin. Policija je streljala. Število žrtev še ni znano.

Protitujsko gibanje širijo kitajski nacionalistični krogi z neverjetno vztrajnostjo. Vse kaže, da je pritisk tujcev proti Kitajski postal tako hud, da ga tudi mirni in pohlevni Kitajci ne morejo več prenašati.

Odpor Kitajcev velja zlasti angleškim fabrikantom in trgovcem. V angleških fabrikah na Kitajskem vladajo strašne razmere. Večina so si njih zaposleni maloletni otroci, ki morajo trdo delati po 12 do 14 ur na dan do onemoglosti za sramotno odškodnino. Delavskemu izkoriščanju pa se vredno pridružuje še težak politični pritisk od strani evropskih velesil na Kitajsko.

Pred leti so si evropske velesile neoboroženo Kitajsko razdelile kakor kakšno premagano deželo. Angleži so proglasili 240.000 štirjaskih milj obsegajoče ozemlje ob reki Jang-tse za svoje, Francozi so se ugnedili v Kvanhovu, Nemci so zasedli Kiao-čav, Rusi pa so si vzeli Portartur in obsežne dele Mongolije. Poleg tega so si ustanovile velesile v vseh naselbinah svoja sodišča, pred katera so tirali tudi domačine.

Probujajoča se Kitajsko pa hoče odpraviti moderno kolonialno suženjstvo na svojih tleh in zahteva enakopravnost in svojo suvereniteto nad vsem kitajskim ozemljem. Ker svojih zahtev ne more uveljaviti z vojsko,

skuša doseči svoje pravice z gospodarskim bojem, predvsem s štrajki in z bojkotom, ki je naperjen v prvi vrsti proti Angležem.

V angleškem parlamentu je nedavno naglašal lord Gosford velikansko škodo, ki jo trpi Anglija vsled kitajskega bojkota. Angleška industrija krvavo potrebuje novih trgov za svoje blago, ki naj bi nadomestili izmogzgan Evropo. Tu prihaja v prvi vrsti v poštev ogromno kitajsko ozemlje. Toda oblastnost angleških fabrikantov v Kini je pokvarila angleškim fabrikantom doma vse njihove račune. Kitajski trg je za angleško blago zaprt in brezposelnost v Angliji narašča kakor sneženi plaz.

V boju za svojo državno in gospodarsko svobodo in neodvisnost pa niso našli Kitajci močne opore samo v svoji domači inteligenci in v boljševističnih agitatorjih, ampak predvsem v držanju Amerike.

Imperialistični in egoistični politiki evropskih držav v Kini se je Amerika že od nekdaj upirala in je zastopala vedno princip »odprtih vrat«. To politiko je jako energično zastopal že ameriški drž. tajnik Hay in njegov naslednik Hughes jo je krepko podčrtal. Amerika ni nikdar priznala prikraševanja suverenitetnih pravic Kine, ampak je vedno zahtevala edino le prosto trgovsko pot na podlagi enakopravnosti. To za Ameriko ni nič čudnega, ker ameriška demokratska ustava ne pozna evropskih metod osvajanja. Zato pa uživa Amerika na Kitajskem velike simpatije in to Angleži jako občutijo.

Da se izmaknejo polomu, ki ga bo sedanja evropska politika napram Kitajski gotovo doživela, sklicujejo zainteresirane velesile posebno konferenco za ureditev kitajskega vprašanja. Danes ni več dvoma, da bo prišla s pomočjo Rusije in Amerike tudi Kitajsko do svojih pravic.

Po svetu.

Svoj lastni stari oče. Kako lahko postaneš svoj lastni stari oče, razlaga C. J. Liebenberg v nekem angleškem listu. »Poročil sem se z vdovo, ki je imela hčer«, piše. »Moj oče, ki je bil vdovec, nas je večkrat obiskal, se zaljubil v mojo pastorko in jo vzel za ženo. Tako je postal moj oče moj zet in moja pastorka moja mačeha. Kmalu nato sem dobil sina, ki je obenem svak mojega očeta in moj stric, ker je brat moje mačeha. Ne dosti tega! Žena mojega očeta je porodila sina; ta je moj brat (po očetu) in moj vnuk, ker je sin moje pastorka. Moja žena je moja stara mati, ker je mati moje mačeha. Moja žena je stara mati moj stari oče; ker sem njen mož jaz sam, sem torej svoj stari oče.«

Po 200 nesreč dnevno povzroči ogromni londonski promet. V prvih treh mesecih tega leta se je zgodilo 17.000 nezdov, v drugem četrtletju pa 25.000. Privatni avtomobili so povzročili 60 oseb, avtoomnibusi 39, motorna kolesa 20, cestna železnica pa 11.

Od časnikarskega razprodajalca do ministrskega predsednika. V avstralski državi Južni Wales je postal ministrski predsednik poslanec Lang. Ko je bil star 7 let, je prodajal časopise po ulicah, v svojem 14. letu je postal voznik pri neki omnibus-družbi, v svojem 20. letu je postal agent, ko pa je bil star 37 let, je bil izvoljen za poslanca in sedaj za predsednika vlade.

Edini angleški papež je bil Hadrian IV. (1154—1159). Sedaj so mu postavili v domačem kraju Abbots Langley lep spomenik.

Usoda ruskih princiev. Ruski princ Pavel Malinovski si je v parku v Nizzi pognal kroglo skozi glavo. Živce in ubožstvo navajajo za povod samomora. Šest frankov so dobili pri njem.

Kongres esperantistov. Prošli teden je bil zaključen v Zenevi 17. kongres esperantistov. Kongres je trajal 8 dni. Prihodnji kongres se vrši leta 1927. v Gdanskem. V dvorani, kjer je zboroval kongres, je bila razstava esperantskih knjig in propagandnih brošur. Pozornost je zbudila brošura o frankfurtskem jesenskem sejmu v novem »Lingvo«.

Prva procesija po reformaciji. V Berlinu je bila v nedeljo po Sv. Rešnjem telesu prva katoliška procesija po reformaciji. Po cestah, kjer se je spreved vršil, so bili običajni štirje oltarji, zgodil se ni niti najmanjši incident.

Diplomatski kovček — ukraden. Atašeju danskega poslanstva v Parizu Haussele je v vlaku Pariz—Köln—Kodanj na postaji Liège v Belgiji nekdaj ukradel ročni kovček, v katerem pa kaže ni bilo nobenih važnih listin, pač pa razne dragocenosti v vrednosti 35.000 frankov.

Posebno tekmo so imeli Dunajčani v soboto v Pratru — tekmo za prvenstvo v debelosti in suhoti. Prvo je odnesel rokoborec Wenger, težak 140 kg, prvenstvo »sušcev« pa 18 letni slaščičarski učenec Fiola, ki meri 204 cm, tehta pa — 48 kg. Pa pravijo, da sladkarije povzročajo debelost!

Dempsey in Wills se bosta boksala. Črnc Wills že 2 leti poziva Dempseyja, svetovnega prvaka v boks težke kategorije, na tekmo, a Dempsey se mu doslej ni hotel odzvati. Sedaj pa poročajo iz Los Angelesa, da je pod pritiskom boksarske zveze že podpisal pogodbo, da se bo boril z Willesem prihodnje leto v Michigan Cityju; tekma se bo najbrž vršila 4. julija.

Ti pa znajo. Na Angleškem so praznovali stoletnico železnice. Italijani so poslali gor posebno odposlanstvo z bronasto spominsko ploščo, ki je tehtala 1 tona in je pokrivala 16 kvadratnih metrov.

Lignano. Tako se zove najnovejša italijanska kopališče, z obrežjem, ki je v vsej Italiji med najboljšimi. Iz Vidma si z avtomobilom v eni uri tam.

Zalostna posledica lahkovernosti. Plzenska policija je odkrila sleparstva nekaterih delavcev, ki so s tem, da so sami ranili, oškodovali plzensko okrajno bolnišnico blagajno za znatne vsote. Delavca Jan Bola, ki si je dal od delavca Wildmanna vbrizgati petrolejno injekcijo v levo oko, je v plzenski mestni bolnici umrl. Imel je zastrupljeno kri, pred par dnevi so mu odrezali roko, a pri življenju ga zdravniki niso mogli ohraniti; naposled ga je vseh hudih bolečin rešila smrt.

Malaria. Zveza narodov v Zenevi je sklenila, da se bo vršil v oktobru v Rimu prvi kongres za pobijanje malarie. Pretresali bodo vprašanje, kako se je mogoče najuspešneje boriti proti tej bolezni.

Obnovitev baptisterija v Lateranu. Pri temeljitvi obnovitvi baptisterija v Lateranu so dobili izkopanine, ki so za stavbno zgodovino častiljivega svetišča velikega pomena. Pod tlemi so zadeli na lepe mozaike, na marmorni tlak in na odvajalne odprtine. Vidi se, da je bil baptisterij sezidan na kraju, kjer so bile prej terme stare lateranske palače. Okroglasti prostor pod središčem sedanjega baptisterija je baptisterij iz starokrščanskega časa, ko so krščevali še s potapljanjem v vodo. Odkrili so stari, sedaj popolnoma zazidani vhod, lep spomenik zgodnje krščanske arhitekture.

Veliko neurje na Češkem. V noči od 11. na 12. t. m. je vihralo po celem Češkem silno neurje. Vltava in Laba sta prestopili bregove in poplavlili sosednja ozemlja. V Pragi je voda zalila mnogo stanovanj; parki so poškodovani. Železniške proge so na mnogih mestih poškodovane in promet prekinjen, tako na progah Praga—Plzenj. Težko so prizadeta mesta Ustje, Litomerice, Budjejevice i. dr. Škoda, ki jo je povzročilo neurje, je jako velika.

Javne knjižnice v Ameriki. Javne knjižnice v Zedinjenih državah so po veliki večini mestne ustanove, ki jih vzdržujejo občinske uprave in zlasti mecenji, ki jim je ljudska omika na srcu. Ti možje skrbijo, da bralci posvečajo javnim knjižnicam kar največ pozornosti in da imajo knjižnice veliko število knjig, brošur in revij. Mnogo ljudi je, ki darujejo knjižnicam knjige namesto denarja in kolikrat se zgodi, da pokloni ta ali oni človekoljub javnim knjižnicam vso zasebno knjižnico, bodisi da to napravi v svoji oporoki ali pa so knjižnice na drug način javno podpirane. — Poslovanje v knjižnicah je jako dobro organizirano in do malega v vseh ameriških knjižnicah se izvaja gotov sistem. Ta sistem se počuje v knjižniških razredih, kjer se vezbajo knjižniški nameščenci. Vsaka knjiga ima znak dotične knjižnice, številko in se nahaja v oddelku, kjer so vložene knjige enake vsebine, vrste in sosednih števil, tako da se knjiga gotovo vrste in vsebine nemudoma najde, kadar jo kdo hoče imeti. Slednji zvezek je napisan na listku po pisatelju, po naslovu in vsebini. Listki so pa urejeni po abecedi in leže na mizah občinstvu v pogled. Tle listki ti nekako kažejo obseg vse knjižnice. — Mnogo knjižnic ima oddelke, iz katerih se posojajo knjige bralcem na dom. V drugih oddelkih so pa knjige, ki se na dom ne posojujejo, ampak jih je moči brati le v knjižniških prostorih. Kadar kdo kaj išče in hoče imeti bodisi knjigo, bodisi časopis ali revijo ter razne publikacije, vzame v roko knjigo, v kateri je seznam knjig, brošur in revij, pa najde v njej z lahkoto mesto, kjer se knjiga ali revija nahaja. Če se pa kdo v tem iskanju ne spozna, poprosi knjižničarja, ki mu prav rad postreže ter dotično knjigo sam poišče. — Skoraj vsaka večja knjižnica ima tudi rokopišne spomnike, podobne in druge spominke. Med knjižnicami je več takih, ki imajo zlasti veliko število drugojezičnih knjig, in sicer posebno v mestih, v katerih živi mnogo tujcev. Knjige, pisane v tujih jezikih, si nabavi knjižnica na željo občanov mesta, kjer se knjižnica nahaja. So knjižnice, ki imajo knjige tudi za slepce. — V nekaterih mestih se dogaja, da se tujec sramuje iti v knjižnico po knjigo, pisano v njegovem materinem jeziku, ker še ne zna toliko angleški, da bi izrazil željo svojo. Knjižničar in njegovi pomočniki ustrežejo tujcu, ako le pove, kakšno knjigo bi rad bral. Javne knjižnice morejo ugoditi inozemcem v marsikaterem oziru. Tako imajo n. pr. tudi knjige, v katerih je seznam priseljencev po drugih mestih. Na ta način izve tujec, ki že več let ni vedel za naslov sorodnika svojega, v javni knjižnici za njegovo bivališče. Inozemci, kateri bi se radi naučili angleški, najdejo v knjižnicah knjige in spise, iz katerih se prav dobro priuče angleškemu jeziku. Potemtakem ima vsak človek od javne knjižnice kar najboljši užitek, kakršnega bi težko kje imel, a če bi ga že imel, bi mu povzročal vsekako veliko večje izdatke.

Nov kolodvor v Chicagu. Dne 24. julija so izročili svojemu namenu novi kolodvor Union-Railway-Station. Veljal je 60 milijonov dolarjev. S kolodvora odhaja dnevno po 300 vlakov. V kolodvorskih prostorih je prostora za 5000 potnikov in za 400 ton prtljage. Poslopje ima 21 nadstropij, kjer uradujejo štiri železniška ravnatelstva.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Ljubljana, 14. avgusta 1925.

Zito in poljski pridelki. V trgovini s pšenico je trajala skozi ta teden čvrsta tendenca, toda konec tedna je nekoliko popustila. Izvoza je malo. Ponudba je precejšnja, ker kmetje prodajajo zaradi tega, ker rabijo denar. Posledice vsega tega so bile konec tedna nekoliko nižje cene. Današnji tečaj za slavonko pšenico 76-77, 2 odst., par. Ljubljana je 295 bl. — **Koruzi.** Zadnje čase vlada živahnije povpraševanje po koruzi. Tudi izvoz zlasti v Italijo je močan. Koruza slavonka notira par. Ljubljana Din235. — Za pridelek ovsu pravi, da je zelo dober in tudi kvalitativno da je izvrsten. Zaradi tega se sedaj ponuja nekoliko ceneje. — Za ječmen ni dobiti kupcev, pridelek je dober, zato padajo cene. — Tudi krompir je nekoliko popustil v ceni. Krompirja ne moremo sedaj izvažati, ker ima Italija nižje cene kakor mi; pa tudi v druge države ni mogoče izvažati, zato znatne uvozne carine. — Stari fižol kupuje po nizkih cenah spekulacija. Zabeležiti je danes na ljubljanski borzi notico: mandalon novi dobava za september, oktober in november 340 fca Postojna tranzit. Toda pri tej ceni najbrže ne bo ostalo. Izgledi za letino fižola v Sloveniji so dobri. Kvalitativno je fižol dober na Gorenjskem in tudi količina pridelka je velika. Na Gorenjskem so ga že začeli sušiti. Iz Dolenjske pa poročajo, da je znatno škodoval fižolu črv. — **Laneno seme.** Cene so nekoliko narasle. Plačuje se po 5.35 Din. Vzrok za dvig cen leži v tem, ker je oljarnam zmanjkalo momentano ameriško seme. To pa bo trajalo samo še kak teden dni, dokler ne pride zopet ameriško seme.

Sladkor. Prejšnji teden je kartel sladkorin tovarn znižal ceno sladkorju v kockah za 25 par, dočim se cene kristalnemu sladkorju ostale neizpremenjene. Cene je kartel spustil radi konkurence mažarskega sladkorja. Po najnovejših poročilih bodo začele sladkorne tovarne s kampanjo začetkom meseca septembra.

Kava. Položaj na svetovnih tržnicah je v znamenju negotovosti. Zadnje statistike o pridelku v Braziliji izkazujejo dobre rezultate.

Jajca. Zadnje dni so se cene jajc uvrstile. V trgovini na veliko je cena Din 1.10. Zaradi carinske vojne med Nemčijo in Poljsko je namreč Nemčija začela povpraševati po našem blagu in radi tega povečane povpraševanja je začela cena naraščati. Zanimivo je dejstvo, da naš izvoz jajc prvič po vojni dobiva nemški trg.

Produkcija železne rude in železa.

Dobili smo statistične podatke o produkciji železne rude in železa v celi državi, in to za vsa povojna leta.

Produkcija železne rude nam kaže sledeča tabela (v tonah):

	Hrvatska	Bosna, cela država
1919	122	196
1920	276	18.650
1921	423	15.317
1922	1744	59.487
1923	3707	240.780
1924	4900	320.138

(K številkam za leto 1924. je pripomniti, da je znašala produkcija železne rude lani v Srbiji 4989 ton, v Sloveniji pa 92 ton, medtem ko v letih 1919. do 1923. ti dve pokrajini nista producirali železne rude.)

Tabela jasno kaže veliko in hitro naraščanje produkcije. Zlasti napreduje Bosna. Ogromni del naše domače produkcije pa se ne stopi doma v surovo železo, ampak izvažajo. Zato stojimo pred abnormalnim pojavom, da izvažamo železno rudo, uvažamo pa surovo železo.

Izvoz železne rude je bil leta 1920. (v tonah) 301, leta 1921. 90, leta 1922. 18.247, leta 1923. pa že 199.428 ton. Za leto 1924. pa žal oficijelna statistika navaja izvoz vseh rud skupaj, tako da ne moremo navesti specijalnih podatkov za železno rudo.

Za pridobivanje surovega železa iz železnih rud imamo visoke peči, in sicer v Vrežu 2 (Bosna) ter v Topuskem 1 (Hrvatska). Gibanje produkcije surovega železa je razvidno iz sledeče tabele:

	Topusko	Vrež	skupaj
1919	—	1202	1202
1920	1070	4874	5944
1921	618	11.264	11.882
1922	1012	15.348	16.360
1923	1431	23.026	24.457
1924	2236	12.783	15.019

Kljub temu, da imamo v Ljubiji ogromen men rudnik železne rude, je v letu 1924 padla naša produkcija surovega železa. Poleg tega uvažamo še iz inozemstva velike množine surovega železa. Tako je znašal uvoz surovega železa leta 1920 4136 ton, l. 1921 8875 ton, l. 1922 9217 ton, l. 1923 11.301 tona, leta 1924 13.395 ton.

Vendar pa tudi izvažamo surovo železo. Podatke imamo samo za leto 1922 izvoz 3403 tone in leta 1923 (izvoz 5585 ton).

Svetovno trgovsko brodogojstvo.

Iz revije »Der Bund«, glasila frankfurtskega veleesejma, ki se vrši letos od 4. do 7. oktobra, posnemamo sledečo statistiko svetovne trgovske mornarice:

Lloydov Register je ugotovil, da je svetovno trgovsko brodogojstvo štelo 30. junija 1925. 32.916 ladij s 64.641.000 bruto reg. tonami; od tega odpade na parnike in motorne ladje 62.380.000, na jadralnice pa 2.261.000 ton.

Leta 1914. je imela svetovna trgovska mornarica 49.010.000 ton. Silen razvoj ladjedelstva med vojno v Severni Ameriki in Japonski je omogočil nadomestilo vseh vojnih izgub. Tako je znašala tonaža v sredini leta 1919. že nekaj več kakor pred vojno: bila je namreč 50.919.000 ton. V prvih povoj. letih je brodogojstvo silno cvetelo; zgradilo se je nebroj ladij. Toda od leta 1922. naprej pa se je začela radi preobilice ladij in manjše svetovne trgovine v primeri s predvojnimi časom kriza, ki je povzročila, da se ladje niso več gradile v tolikem številu. Vključno krizi ladjedelstva se sedaj zgradi še vedno več ladij, kakor pa jih stavijo izven službe.

Jadralnice ne igrajo v svetovni trgovski mornarici skoro nobene vloge več. 1.105.000 ton jima Unija, 192.000 Francija, 136.000 Anglija, 106.000 Kanada in 98.000 br. reg. ton ima Italija.

V naslednjem podajamo pregled ladij in sicer samo železnih in jeklenih parnikov in motornih ladij z nad 100 bruto reg. ton (v bruto reg. tonah):

	30. junija 1914.	30. junija 1925.
Anglija	18.877.000	19.274.000
Unija	1.837.000	11.605.000
Japonska	1.642.000	3.742.000
Francija	1.918.000	3.262.000
Nemčija	5.098.000	2.993.000
Italija	1.428.000	2.694.000
Holandija	1.471.000	2.585.000
Norveška	1.923.000	2.555.000
Angl. kolonije	1.407.000	2.230.000

Avstrogrška trgovska mornarica je imela leta 1914. tonažo 1.052.000 ton, naša trgovska pa ima samo 180.000 ton, vendar se naše trg. brodogojstvo zelo hitro množi. Angleško brodogojstvo skoro nič ne narašča. Medtem ko je Anglija imela pred vojno 44,5% vse svetovne tonaže, je ima sedaj samo 33%. Unija ima sedaj 20% svetovne tonaže.

Zelo velik napredek izkazuje tehnična stran brodogojstva. Sedaj je 6100 parnikov in motornih ladij s tonažo nad 4000 ton, pred vojno jih je bilo samo 3600.

13% ladij je starih nad 25 let, 21% pa jih je bila zgrajenih po letu 1919.

Ladij zgrajenih po letu 1919. ima Nemčija 51%, Holandija 33%, Francija 27%, Danska 27%, Anglija 25%, Norveška 24%.

Sedaj imajo parno turbinno 1.404 parniki s 9.100.000 tonami (lani 3.376 s 8.796.000 tonami).

Motornih ladij je sedaj 2145 s 2.714.000 tonami (lani samo 1950 s 1.976.000 tonami).

Kakšna je razdelitev z ozirom na pogon, kaže sledeča tabela (v % tonaže):

	1914.	1915.
jadro	8.1	3.5
motor	0.5	4.2
olje	2.6	27.5
premog	88.8	64.8

Številke jasno kažejo nazadovanje jadralnic in parnikov, na drugi strani pa se razširja kurjava z oljem in pojavljajo se v vedno večjem številu motorne ladje.

Tankov t. j. ladij za prevažanje petroleja je sedaj v svetovni trgovski mornarici 939 s 5.178.000 tonami. Od tega odpade na Unijo 2.281.000 ton, na Anglijo pa samo 1.709.000 ton.

Nemško trgovsko letalstvo.

Nemčija ima danes direktne letalske zveže z vsemi državami izveniški Belgijo in Francijo. Pred vsem je razvito v Nemčiji trgovsko letalstvo.

Najvažnejša nemška letalska družba je družba »Junkers«. L. 1921. je imela ta družba 11 letal, ki so preletela 350.000 km pota in prevozila 2280 potnikov. L. 1922. je imela Junkerjeva družba že 25 letal, l. 1923. 60, lanske leto pa že 78. Lani so preletela letala te družbe 1.875.371 km in prepeljala 40.293 potnikov. Za leto je izdelan za državno obrambo letalski program, po katerem bo Nemčija stopila glede trgovskega letalstva na prvo mesto med evropskimi državami.

Poleg družbe »Junkers« obstoji še več letalskih družb (»Aero-Lloyd« itd.), ki jih država bogato podpira. Za centralno vlado tudi pokrajinske vlade ne zaostajajo. Posebno se odlikuje saksionska »Flughafen-Betriebsgesellschaft«. Ta družba je zgradila več ogromnih letal, ki so vsa opremljena z brezžično telegrafijo in z vsemi modernimi udobnostmi.

Vlada in društva nameravajo v najbližji bodočnosti otvoriti posebno šolo za trgovsko letalstvo, kjer se bodo izobraževali dobri in zanesljivi piloti.

Organizacijska sposobnost Nemcev bo nemško letalstvo dvignila v doglednem času na prvo mesto. Da ima razvito trgovsko letalstvo tudi velik vojaški pomen, ni treba še posebej naglašati.

Skopljanska trgovska zbornica na frankfurtskem sejmu. Kakor nam poročajo, priredi skopljanska trgovska zbornica razstavo surovega opija raznih provenijenc na frankfurtskem sejmu, ki se vrši od 4. do 7. oktobra t. l.

Konkurza. Razglašen je konkurz o imovini Ludovika Ileršiča, posestnika in trgovca v Ljubljani, prvi zbor upnikov 20. avgusta, oglašitveni narok do 24. septembra, ugotovitveni narok 8. okt. — Ravno tako je razglašen konkurz o imovini Pongrac Traunčkarja, trgovca v St. Lj. pod Turjakom (prvi zbor upnikov 20. avgusta, oglašitveni narok do 1. oktobra, ugotovitveni narok 15. oktobra).

Kemična tovarna v Šoštanju d. d. sklicuje 5. redni občni zbor na 28. avgusta 1925. Na dnevnem redu je 4. sklepanje o kritju izgube z znižanjem delniške glavnice na 300.000 Din in z zložbo delnic, ter 5. sklepanje o zvišanju delniške glavnice na 2.000.000 Din.

Znižanje izvozne carine na cerialije. Iz Belgrada poročajo, da je ministrski svet sklenil zvišati uvozne carine za uvoz vseh vrst žita za 50 odstot, nasprotno pa so znižane izvozne carine za izvoz vseh vrst žita in sicer za 50 odstotkov.

Z ljubljanske borze. Promet na ljubljanski blagovni borzi beleži v juliju napram juniju znaten napredek. Celokupni promet blaga je znašal na blagovni borzi v mesecu juliju letos 269 vagonov, medtem ko je bil v juniju letos samo 124 vagonov. Glavni predmeti trgovanja so bili v juliju: les 236 vagonov, koruza 20 in pol vagona, bukovo oglje 6 vagonov, pšenica 4 vagoni, rž 1 vagon, ječmen 1 vagon ter otrobi pol vagona. V juniju pa so bili predmeti trgovanja: les 106 vagonov, koruza 9 vagonov, oglje 8 vagonov ter oves 1 vag. Po dosedanjih rezultatih sodeč bo v avgustu mesecu letos dosegel promet z žitom in poljskimi pridelki rekordno višino. — Tudi na efektivni borzi je bil promet v juliju znatno večji od onega v juniju.

Sladkorna kampanja v Češkoslovaški. Kakor poročajo iz Prage, bo letošnji pridelek sladkorne pese v Češkoslovaški izredno dober. Pričakujejo celo, da bo letošnja produkcija večja kakor lanska, ki je bila rekordna.

Zetveni rezultat v Ameriki. Iz Washingtona poročajo, da je izšla uradna cenitev letine v Uniji in sicer za dan 1. avgusta t. l. Pridelek ozimne pšenice ceni na 416 milijonov bušljev — bušel ima 27.216 kg — (lani 590 milijonov), jare pšenice na 263 milijonov (lani 283 milijonov), koruze 2.950 milijonov (lani 2.437 milijonov), ovsu 1.387 milijonov (lani 1.542 milijonov). — Iz Otave (Kanada) poročajo, da znaša uradna cenitev pridelka pšenice v Kanadi 375 milijonov bušljev (lani 263 milijonov), ovsu 446 milijonov (lani 412 milijonov).

Važno za sodarje. Bolgarska tvrdka želi nakupiti večja množino hrastovih dog. Naslov tvrdke je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na voogled.

Borze.

14. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb. (Predborza.) Italija 201.50—202 (200 do 202.50), London 271.50—272 (270.50—272.50), Newyork 55.82—55.85 (55.15—55.15), Pariz 282 (258—262), Praga 165¹/₂—165.75 (165.75—166.75), Dunaj 7.85—7.86 (7.85—7.90), Curih 10.85 (10.85 do 10.95).

Curih. Belgrad 9.225 (9.225), Berlin 122.60 (122.60), Italija 18.60 (18.55), London 25.02 (25.02), Newyork 515 (515), Pariz 24.05 (24), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.50 (72.55), Sofija 3.75 (3.75) Bankarst 2.65 (2.65).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.6175, Kodanj 161.80, London 34.465, Milan 25.56, Newyork 708.90, Pariz 33.08, Varšava 126.75. — Valute: dolarji 708, angleški funt 34.39, lira 25.62, češkoslovaška kruna 21.005.

Praga. Devize: Lira 121.75, Zagreb 60.45, Pariz 137.375, London 163.95, Newyork 83.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Danes je zabeležiti znaten dvig tečajev Strojnih tovarn ter Več. Notica denar in blago Večve je zelo narasla. 7% invest. posojilo 75 (den.), Zastavni listi Kranjske dež. banke 25 (den.), Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 25 (den.), Celjska posoj. 201—202 (zaklj. 201), Ljublj. kreditna 225—265, Merkantila 100—104, Jugobanka 842 (den.), Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 110—121, Trbovlje 345 (bl.), Zedinjene papirnice Večve 116—133, Stavbna družba 165—180.

Zagreb. Hrv. eskomptna 115—118, Kreditna Zagreb 112—113, Hipobanka 63.50—64, Jugobanka 98—100, Prašedion 847.50—850, Slavenska 65 do 66, Ljublj. kreditna 225, Elspolnacija 57—59, Seferena, Osijek 495—510, Nibag 41, Guttman 370 do 375, Slavski 140—150, Slavonija 45—46, Trbovlje 330, Večve 110, 7% invest. posoj. 78, vojna odškodnina 282.50—283.50.

Dunaj. Efekti: Podunavska-Savska-Jadranska S. O. Alpine 30.5, Greinitz 14.4, Kranjska industrijska 36.0, Trbovlje 14.5, Leykam 17.9500, Hipobanka 7.9, Slavonija 3.4200.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Testoni, monte, fca meja 540—555; brastovi blodi, l. in II. vrsta od 30 cm prem., nepr. fob Gruž 780 (bl.); črni bor — bordenali, 3—8 m dolž., od 30/30—50/50, fob Gruž 650 (bl.); deške konične, monte, 25, 30, 40 in 50 milimetrov, fca meja tranz. 500—520; bukova drva, 1 m dolž., suha, fca nakladalna postaja 3 vag. zaklj. 18.40. — Zito in poljski pridelki: pšenica slavonka, 76/77, 2%, par. Ljubljana 295 (bl.); koruza slav., par. Rakek 4 vag. zaklj. 225; koruza slav., fca Postojna tranz. 5 vag. zaklj. 235; koruza slav., par. Ljubljana 225 (bl.); koruza medjimurska, fca Čakovce 265 (bl.); oves slav. ali bos., par. Ljubljana 210 (bl.); laneno seme la., fca Ljubljana 530 (den.); fižol mandolon, novi, fca Postojna, tranz. b/n, dobava, sept. okt. nov. 340 (den.).

Kolesa kupite najbolje in najceneje pri tvrdki palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospo. sveta cesta 14.

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Ing. D. T.

Radiotehnika.

Amerikanski radioamaterji v službi antarktične ekspedicije.

Amerika šteje danes razmeroma lepo število prijateljev radiotelefonijske, ki so si pridobili v nekaj letih že izvanredne sposobnosti v radiotehniki. Jasno je, da v Severni Ameriki vladajo povsem drugačni pojmi o radiotehniki nego n. pr. pri nas. Amerikanske oblasti znajo ceniti sposobnosti amaterjev in jih čestokrat uporabljajo pri važnih poizkusih, mnogokrat tudi z najboljšim uspehom.

Naj navedem izmed številnih slučajev severno ekspedicije Mac Millana, ki se ima zahvaliti baš samo ameriškim amaterjem, da je ostala ves čas raziskovanja severnega tečaja in stalni brezžični zvezi z ostalim kulturnim svetom.

Tudi v letošnjem poletju se je podala ekspedicija Mac Millana na Severni tečaj in svrhu nadaljnjih arktičnih raziskovanj. Na podlagi popreje pridobljenih izkušenj se je osnovala to pot posebna organizacija radioamaterjev, ki si je nadela za svoj cilj — trajno vzdrževanje brezžične zveze te ekspedicije z ostalim svetom. Tako amaterji kakor ekspedicija se poslužuje v to svrhu 20, 40 in 80 metrskih valov, katerih uporabljivost na velikanske razdalje je dovolj dokazana.

Radiotehnično službo je prevzel proti neuvadno visokemu honorariju sirom sveta znani amater John Reinartz, kateri je pred odhodom ekspedicije tudi vse amaterje izvrstno organiziral, ter s tem znatno pripomogel k uspehu arktičnih raziskovanj.

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja »GAZELA«-milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Laz ne perem nikdar z drugim kakor z »GAZELA«-milo.

Cerkveni vestnik.

DUHOVNE VAJE V NOVM >DOMU< PRI 00. JEZUITIH V LJUBLJANI.

Za duhovnike od zvečer 24. do jutraj 28. avgusta in od zvečer 21. do jutraj 25. septembra. Za organizate od zvečer 31. avgusta do jutraj 1. septembra.

Za moše od zvečer 5. do jutraj 9. septembra. Za akademike od zvečer 10. do jutraj 14. oktobra.

Vsi, ki žele opraviti duhovne vaje, naj to pravočasno javijo rektoratu kolegija Družbe Jezusove v Ljubljani, Zrinjskega cesta 9.

Križarska moška Marijina družba ima danes Marijin praznik redni cerkveni shod v križarski družbeni cerkvi. Začetek kot običajno ob 6 popoldne. Udeležba za vse člane obvezna.

Pobožnost v čast sv. Roku pri sv. Kristofu v Ljubljani. Ker ni več procesije Ljubljancev v Dravico (bila je v ponedeljek po nedelji po sv. Roku) opozarjamo, da imamo v Ljubljani sv. Roka pri sv. Kristofu. Odkar je nehala procesija v Dravico, smo vsako leto — razven lani, ker so popravljali cerkev — imeli na veliki Smaren popoldne in drugi dan slovesnost v čast sv. Roku pri sv. Kristofu. — Spored letošnje pobožnosti je ta: Na veliki Smaren popoldne ob 5 pridiga in litanije. V nedeljo ob 6 jutraj prva sv. maša, ob 9 druga peta, popoldne ob 5 pridiga in litanije. — Ljubljanci, obiščite prijazno cerkvico in priporočite se sv. Roku.

Skofja Loka. Tretjeredniki iz škofjeloškega okrožja bodo imeli dne 23. avgusta skupni shod pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Prejšnji dan (v soboto 22. avgusta) zvečer bo pridiga s slovesnimi večernicami, drugo jutro pa služba božja s skupnim sv. obhajilom. Potem bo zunaj cerkve zborovanje, na katerem bodo nastopili s kratkimi govori tretjeredniki sami. Na moške bodo trije nagovori, na ženske pa dva. Vsi člani in prijatelji III. reda iz cele Gorenjske ste na ta shod prisrčno povabljeni! Gospodje duhovniki so naprošeni, da te vrstice v cerkvi oznanijo.

Orlovski vestnik.

Javni telovadni nastop na III. gorenjskem orlovskem taboru dne 9. avgusta v Radovljici. Članice so nastopile pri prostih vajah z velikim napredkom v primeri z dosedanjimi večjimi javnimi nastopi, vendar je treba opozoriti na eno napako, ki

pri vseh nastopih kolikor toliko zabriše najboljši vtis, namreč na kritje in ravnanje, na kar naj članice strogo pazijo v svojih krožkih. Nikakor pa niso bile ustrezne pred množičnim občinstvom tekme v lahki atletiki (razen stalnega teka), ker obračajo pozornost občinstva nase le nastopi v masah, kar se je vidno pokazalo v Radovljici, kjer je občinstvo radi predolga trajanja in velike vročine precej izpraznilo sedeže na tribunah. Izvršile bi se bile tekme lahko na ta način, da bi istočasno nastopilo članstvo na vsem telovadnem orodju, kar bi okupiralo pozornost navzočega občinstva. Posebno je bila utrudljiva za občinstvo tekma posameznih članov, ki so suvali krogle. Nastop Radovljiske orlovske družine je prejel dolgočasje, ki je vladalo med tekami. Bil je odločen, vaja pa, ki jo je družina izvajala, slikovita in dobro pa hitro izvedena. Orodna telovadba ni prišla do pravega izraza, ker orodje ni bilo pravočasno postavljeno in telovadci niso nastopili na vseh orodjih istočasno, da bi bilo videti dobrih telovadcev, ki so izvajali težke vaje. Člani so nastopili pri prostih vajah po svojem številu mogočno, rajni pohod, ki je bil skoro prekratek, je ugaljal; vaje same so bile precej enotno izvedene, tudi kritje in ravnanje med izvajanjem je bilo mnogo boljše kot pri članicah, seveda ne popolno. Svetovati bi bilo, da se nastopi, pri katerih nastopi največ članstva, denejo na spored med prvimi točkami in ne med zadnjimi, ker sicer morajo oni telovadci, ki nastopijo samo pri prostih vajah, čakati za eno samo točko do konca prireditve, pa so pri tem nepotrebno ovirani v svoji svobodi, katero si nekateri ne disciplinirani člani samolastno zasigurojo na ta način, da sploh ne nastopijo. Pri vseh prireditvah je predvsem treba gledati na točnost pričetka, dobro in popolno izrabo časa: četa s telovadišča, druga četa na telovadišče in to vedno v kolikor mogoče večjem številu. Na prisotno občinstvo mogoče vplivajo samo veličastni nastopi v masah.

Dvorska Orlovska srenja priredi javni telovadni naraščajski nastop v nedeljo, dne 23. avgusta 1925 ob pol 4 popoldne na Viču. — Spored: 1. Višji naraščaj, vaje s palicami za l. 1925. 2. Gojenke, vaje s prapori za l. 1925. 3. Lahka atletika. 4. Mladence, proste vaje za l. 1925. 5. Višji naraščaj, spretnostne vaje (Krakovo-Trnovo). — Govor. — 6. Nižji naraščaj, Vič, odsekovne vaje. 7. Višji naraščaj, redovne vaje. 8. Višji naraščaj, hkratne vaje na bradli (Krakovo-Trnovo). 9. Mladence, Vič, vaje z venci. 10. Orodna telovadba. 11. Nižji naraščaj, proste vaje za l. 1925. — V slučaju slabega vremena bo telovadba dne 30. avgusta 1925. — Nastop se vrši poleg cerkve.

Dijaški vestnik.

MISIJSKI TEČAJ V BUDIMPEŠTI.

Da znižamo potne stroške na najnižjo vso, zlasti ker pri vizumu nismo dobili popusta (stane 125 Din), odhajamo iz Ljubljane n. a. — kakor je bilo javljeno — z brzovlakom, ampak s potniškim že 18. avgusta ob 12.10 (popoldne). Prihod v Budimpešto ob 6.55; na kolodvoru nas pričakujejo voditelji (znak: belormen trak na rokavu). Ob 5. popoldne je prvo predavanje, do tedaj ogledovanje mesta. — Pred odhodom iz Ljubljane se zglasite v semenišču (II. nadst., 21), kjer dobite potne liste.

Prosvetna zveza.

Prosvetna skupščina, ki zboruje v ponedeljek 17. t. m. ob 9. uri v Akademskem domu, bo važen mejnik v razvoju prosvetne organizacije. Poleg preorientacije delovanja v izobraževalnih in delavskih društvih bo važna odločitev glede ženske organizacije. Naše žensko se mora združiti v močno zvezo in samo započeti svoje kulturno delovanje. Narodno obrambno delo bo zanimalo zlasti naše brate onstran meje. Upamo, da bomo na tej skupščini pozdravili tudi zastopnike prosvetnega delovanja med ameriškimi Slovenci. Vsakdo, kdor se zanima za prosvetno delo med našim ljudstvom, naj pride na skupščino.

Polovična vožnja za udeležnike Prosvetne skupščine je dovoljena in velja za 16. 17. in 18. avgust.

Dijaki, ki se bodo v ponedeljek vračali iz svojega zborovanja, prav tako Orli-tekmovalci, naj se udeležijo tudi skupščine.

Turistika in sport.

Ljubljana: Zagreb. V nedeljo 16. t. m. ob 17 na igrišču Ilirije. V prvem kolu tekem za kraljev pokal naleteli reprezentančno moštvo ljubljanskega

podsaveza na team zagrebskega podsaveza, katerega smatrajo mnogi za moštvo, ki bo tudi letos doseglo končno zmago. Tekmovanje za zlati pokal N. V. kralja spremlja najširša javnost širom cele države z največjim zanimanjem in največji interes v prvem kolu velja baš tekmi Ljubljana: Zagreb. Verjetno je, da bo prisostvoval prireditvi tudi sam kralj. — Zagrebski vodilni klubi Gradjanski, Hašk, Concordia in Zeljeznčari so v stanu sestaviti kvalitativno odlično enajsterico, ki bo v nekaterih ozihi znatno nadkrilevala naše domače moštvo. Predvsem gre Zagrebu prednost glede rutiniranosti in tehnične izšolanosti vsakega posameznega igrača. Za ljubljanski team ima podsavez na razpolago veliko manjši in skromnejši rezervoar igralcev. Ljubljana ima sicer možnost izravnati plus zagrebnov v večji agilnostjo in hitrostjo, stoji pa brez dvoma pred izredno težko nalogo, kateri more biti kos le ob popolni požrtvovalnosti vsakega posameznega igrača. Sestava moštva se glasi: Zagreb: vratar: Mihelič (Gradj.), branilci: Vrbanič (Conc.), Dasović (G.), krilci: Remec (G.), Premr (Hašk), Hitre (G.), napadali: Milinarič, Buble, Babič (vsi Zeljezn.), Plazzeriano (Hašk), Pavelič (Conc.). — Ljubljana: vratar: Miklavčič, branilci: Pogacar, Beltram (vsi Ilirija), krilci: Zemljak (Primorje), Zupančič G., Lado, napadali: Zupančič I., Oman (vsi Ilirija), Pleš I. (Hermes), Doberlet (Ilirija), Jamnik (Jadrin).

Finale juniorskih tekem za pokal SK Ilirije. Danes ob 16 in 17.30 na igrišču Ilirije. Za odločilno tekmo za juniorski pokal SK Ilirije sta se kvalificirala v predtekma izmed 10 sodelujočih moštva SK Ilirija in SK Reka. Obe moštvi sta pokazali v dosedanjih tekmah lepo znanje. Katero ima boljše šanse, je docela odprto vprašanje. Spodobni sta nuditi prav dober nogomet in zanimiv sportni dvoboj. Ob 16. uri nastopita v predigri SK Mars in SK Krakovo v odločilni tekmi za utešno darilo medklubnega odbora. — Obe darila sta izloženi v oknu tvrdke Magdič na Aleksandrovi cesti. Izročitev pokala in utešnega darila se izvrši takoj po zaključku tekme.

Sportna razstava na velesejmu. Vse tvrdke, ki želijo razstaviti svoje izdelke na športni razstavi se naprošajo, da se prijavijo uradu velesejma najkasneje do srede, dne 19. t. m.

Internacionalna avtomobilna dirka. Ena najlepših dirk letošnje sezone obeta biti okrožna dirka Samobor—Pijševica—Jaska—Rakov potok—Sv. Nedelja—Samobor, katero priredi 30. t. m. na daljavo 50 km Sekcija Zagreb Avtomobilskega kluba kraljevine SHS. — Pravila ima na vpogled in pojasnila daje tukajšnja Sekcija Avtomobilskega kluba v palači Ljubljanske kreditne banke, III. nadst.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakol

Dijake sprejem na zanjuterj ter lepo in zračno stanovanje. - Naslov v upravi lista pod št. 5357.

VSE NAJBOLJSE ZELE
g. Mariji Tausen
k njenemu današ. godu
ANICA, ANA in ANI.
(HOTEL LLOYD.)

Dva dijaka
nižjih razredov srednje šole, sprejem na stanovanje in hrano po ugodni ceni. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod šte. 5345.

Dijakinja
se sprejme na stanovanje in dobro hrano. Cena zmerna. Klavir na razpolago. - Naslov v upr. lista pod št. 5346.

Sprejem PRODAJALCO
ki je izučena v spec. in delikatesi Ozira se samo na prodajke z daljšimi sprječevali. - UČENKA z meščan. šolo se tudi sprejme istotam. - M. DERFEL, Mestni trg št. 12.

2 dijakinji
ali DIJAKA sprejem na hrano in stanovanje. - Naslov v upr. lista pod št. 5354.

Kuharica
poštena, vestna in zmorna voditi samostoj. kuhinjo in gospodinjstvo, večja vsakega dela, želi primer. mesta pri mali družini takoj ali pozneje. Naslov v upravi pod 5341

Bolehna, boljša gospa
bi doživljeno oskrbovala resno samostojno vdovo, šiviljo ali starejšo dekle, katera zna šivati in kuhati. Ravnikar, Krakovski nasip št. 14, Ljubljana. 5343

DEKLICO
poštenih staršev, ki ima veselje do strojnega pletenja in bi pomagala pri gospodinjstvu, sprejme MAHKOTA Martin, Ljubljana 7. 5297

SREDNJEŠOLEC
odličnjak, revnih staršev, podari plemeniti srca za podaritev ali vsaj z znižano ceno dobroobdržane obleke. Ponudbe se prosijo na upravo »Slovenca« pod šifro »Revnemu dijaku«.

GNOJ prodam - SV. PETRA CESTA ŠT. 61.

MIZARSKI VAJENEC
se sprejme. JANČAR Albin, Smlednik. 5304

EKONOM
vešč poljedelstva in živinorejse, se sprejme. Ponudbe z navedbo zahtevka in prepisi izpričeval naj se pošljejo na naslov: P. Majdič, Celje. 5318

Dva dijaka
nižjih srednješolskih razredov, sprejme proforska rodbina na stanovanje in hrano. Klavir na razpolago. Pomoč pri učenju. Ponudbe pod »Dobra oskrba« št. 5300 na upravljalni listi, kjer se dobi naslov.

Učenec
za trgovino se išče. Naslov pri upravi lista pod 5321.

DVA DIJAKA
sprejem na hrano in stanovanje. — Več pri hišnici Dunajska cesta 9. 5322

DRUZABNIKA
sprejem takoj v svrhu povečanja solidne trgovine. Ponudbe z navedbo višine kapitala na oglasni zavod KOPITAR do 25. avgusta t. l. pod šifro »Povečanje«.

DVE DIJAKINJI
se sprejemata na hrano in stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5324.

Gospoško POSESTVO
okoli 7 ha zemlje s hišo in gospodarskim poslopjem tik Rogaske Slatine — prodaja poceni kakor tudi več drugih objektov Lovro Čremožnik, Celje, Prešernova 19.

Blagajna
(Wertheim), 1 m 70 cm visoka, naprodaj. KMETEC, Kolodvorska ulica šte. 30, Ljubljana. 5309

Specer. stelaža
in skrinja s predali za moko, se prod. — Ogleda se lahko v skladišču »Balkan« na Dunajski cesti. 5310

OBVESTILO.
Cenji občinstvo vlnudno obveščam, da sem s 1. avg. t. l. prevzel 14 let obstoječo urarsko obrt v Florjanski ulici št. 31 (preje Korošec). Izvrševal bom vsa urarska dela natančno, točno in solidno po nizkih cenah. V zalogi imam raznovrstne uro, verizice, uhane itd. — Prosim cenjenega zaupanja. Dušan Marinko. urar.

CUNJE
kupiše (samo v Ljubljani)

»Jugoslovanska tiskarna«
NAMEŠCENJA
vseh strok v Sloveniji, Hrvatski in drugod, lahko dobite v najkrajšem času, ako se takoj pismeno obrnete na naslov: Oglasno-Namjestbeni odsjek »Delta Stanc«, Zagreb, Hlica 7.

SPREJME SE vajenec
za trgovino z mešanim blagom, poštenih staršev. — Naslov v upravi pod št. 5264.

UČENEC
s primerno predizobrazbo, zdrav in iz dobre hiše, se sprejme v veletrgovini z železnino »MERKUR« P. MAJDIČ, Celje. 5020

Gospodična
ki igra klavir in violino, se išče za damsko kapelo proti dobri plači. — Slavko Raškaj (kapelnik) — Kavarna »Evropa«, Maribor

Za vzgojiteljico
k otrokom od 5—14 let išče mesta bivša uradnica, star. oseba. Poučuje lahko nemščino in začetnike violino. Gre tudi izven Slovenije. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 5291.

Sprejme se takoj prodajalka
z lepo postavjo, primerno za pomenjenje modelov. Zglasiti se je pri »ELITE«, konfekcijska trgovina, Prešernova ulica št. 9. 5276

Sprejem na stanovanje
mlajšega dijaka ali dijakinjo. Naslov pri upravi pod 5295.

15 letni MLADENIČ
iz dobre hiše, z veseljem do mizarске obrti, želi vstopiti kot vajenec samo pri dobrem mizarju izven Ljubljane. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Mizarški vajenec« šte. 2583.

Poročiti se želi
trg. izobražen mož najlepših let, zdrav, z gospodinjstvom ali vdovo s premoženjem. Dame, katere imajo lastno hišo trgovino ali gostilno, imajo prednost. Dopise se prosijo na upravo »Slovenca« pod šifro: »Sreča te čaka« 5294.

UČENEC

poštenih staršev, zdrav in krepak, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v specerijsko trgov. Alfonz Oblak, Novo mesto, Dolenj.

PRODAM Dr. J. v. Weiss
Weltgeschichte, 23 brezhibnih zvezkov v izvir. krasni polusjajni vezavi, a še raje to zamenjam za dobro ohranjen, priprost HARMONIJS (5 okt., 1 koleno dinam.) Znamka! Fr. Juvan, Ljubno, p. Podnart. 5315

GOSTILNA
v Ljubljani. Najemnik prevzame tudi ves inventar. — Pojasnila pri fr. »AGEKO«, Sv. Petra cesta št. 27.

OPLETANJE stolov
sprejemam. Zeljarska ul. 11, Ljubljana (Kolezija). 5328

Proda se rabljeno pohištvo.
Pojasnila daje »VERA« — Aleksandrova 8. 5327

NA STANOVANJE
se sprejme šivilja. Naslov v upravi lista pod št. 5326.

2 rodeči smokvi
krasni, obe enaki, v posodah, naprodaj. Več pove cerkvenik pri Sv. Kristofu.

Kupim hišo
z gostilno ali trgovino, v Mariboru ali v okolici na prometnem kraju blizu železnice z nekaj zemljo. — Ponudbe z opisom in navedbo cene na: Podružnica »Slovenca« v Mariboru pod šifro »Brez posredovalcev«.

Ambi-stroj
za strešno opeko, popolnoma nov, naprodaj pod ugodnimi pogoji. Vpraša se pri: Feliks Urbanč, Ljubljana.

Lesene sode
prazne, rabljene od mineral. in jedilnega olja, kupujemo vsako količino franko odjadna postaja. — »ZORA«, Ljubljana. 5277

Gonilna jermena
prvovrstne in neprekosljive trpežnosti ter prima vosek za mazanje jermenov, nudi po najnižji konkurenčni ceni tvrdka CADEZ in BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35. Zahtevajte cenik in vzorce! 5229

šivilja išče sobo
v šentjakobskem okraju — tudi Stari trg, najraje pri starejši, samostojni gosp. Ponudbe z navedbo najemnine na upravo lista pod: »Miron dom« 5296.

Kupim star kotel

z dimnimi cevmi (Rauchrohrkessel), tudi kot staro železo. Ogrevna ploha 30—35 m². Ponudbe na: Dragotin Hribar, Ljubljana.

Podnart! Kdo je našel izgubljeno svetiljavo pisce s kratkim repom, ovratnikom in ljubljansko znamko, naj javi na naslov: Weber, Ljubljana, Prečna ulica 8. 5305

Stavbna parcela naprodaj
na lepem, peščenem kraju v Ljubljani (pri Bežigradu), površina približno 1000 m². Naslov pove uprava lista pod številko 5303.

Amazonas PAPIGA,
vdomačena, govori, se smeji, je naprodaj radi selitve. Šošter, Zavodna 26, p. Celje

POZOR, TRGOVCI!
Dovoljujem si Vas obveščati, da ne zamudite ob priliki ljublj. velesejma oglasiti se pri tvrdki

Miroslav Bivic
Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Zaloge šol. zvezkov, map, notesov, blokov in odjemal. knjižic. Cene nizke. Lastni izdelek. — S spoštovanjem se priporoča M. BIVIC.

LEPE OLEANDRE
in druge ROZE prodam. Poizve se: Trnovska ulica 11.

Klavir salonski, lep in dobro ohranjen, se poceni prod. — Naslov se izve v upravnistvu lista »Slovenec« pod šte. 5348.

Lokal se išče ozir. adopot tira na ali v bližini Poljanske ceste. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Društvo«. 5353

Harmonij izvrsten amer. sistem, 6 reg., 1 koleno, muzikalije; šole za trompete, orglje, tamburice in čelo. Beethoven Missa solemnis za orkester, 6 zvez., daljnogled in flobert-puška naprodaj. Naslov v upravi pod 5148.

RAZGLAS.

Radi družinskih razmer se prod. na prostovoljni javni dražbi popolnoma nova HISA s TRGOVINO, s čednimi, prostora, stanovanji in obsežnim zelenjadnim vrtom 3 min. od postajališča Loka, 5 km od žel. križišča Zidani most, blizu cerkve, ob cesti, dovoz z vseh krajev lep. Dražba se vrši pri občinskem uradu Loka pri Zidanem mostu 31. avgusta t. l. ob 9 dopoldne, kjer se izvejo tudi vsi pogoji in se doka pojasnila. — Izključna cena je 200.000 dinarjev.

Kdor da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje česče večje škode.

Prazno sobo
išče gospodična. Plača za pol leta naprej. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Poseben vhod« 5329.

Pletarstvo!
Interesentom pletarskih izdelkov nudi večjo množico kupejskih in poteval. kovčkov ter pletene garniture, cvetličnjake, otroške postelje ter vse v to stroko spadajoče predmete po nizki ceni. — Priporoča se

UČAKAR FRANC
pletarstvo za splošno in za umetno pohištvo, Dev. Mar. Polje 22—23, pri Ljubljani.

Nepremočljive dežne plašče
že od 196 Din naprej, kakor vsa ostala OBLAČILA za gospode in dečke kupite NAJCENEJŠE in NAJBOLJŠE v splošno znani detaljni trgovini na Erjavčevi cesti šte. 2 (nasproti Dramskega gledališča)

Konfekcijske tovarne FRAN DERENDA & Co. LJUBLJANA.

Prodalo se bo dne 24. avgusta t. l. ob 13. uri iz proste roke v Kranju:

»JELENOVA GOSTILNA«
velika, enonadstropna in ob glavni cesti ležeča HISA, ki ima več stanovanj, velike hleve, obširno dvorišče, vrt, kegljišče itd.

Proda velik gozd na Štajerskem, imenovan »Kuraltov gozd«

Savez trgovskih vrtnarjev kraljevine SHS sporoča vsem svojim članom, da je njegov prijavljeni član, gospod

Alojzij Korsika
častni član in starosta pokrajinske zadruge trgovskih vrtnarjev itd.

danes preminul.
Pogreb blagopokojnika se vrši v soboto, dne 15. avgusta ob 4. uri popoldne. Ohranimo mu blag spomin!
Ljubljana, dne 13. avgusta 1925.

Predsedstvo.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1. Telefon šte. 930.

UNDERWOOD

DR. TONE JAMAR

zopet redno ordinira
od ponedeljka 17. avgusta dalje.

PORAVNAVA V KONKURZU.

Tesarski mojster Ant. Steiner iz Ljubljane je s svojimi upniki sklenil 50% poravnava, vsled česar bo sedaj konkurz ukinjen.

Dr. Ivan Pintar

zopet redno ordinira

Več STANOVANJ
od ozir. zamenja »Posredovalec«, Sv. Petra c. 23-I.

Zobni atelje

FRID. HR. ZINS

Dunajska c. šte. 1a/III.
Palača Ljub. kred. banke

ostane do
1. septembra

zaprt

Premog - Čebin

Wolfova ulica 1. II.
Telefon šte. 56.

Otomane

načinje izdelave, v blagu 900 Din, afrik modroci 250 Din, patent fotele in vse tapetne izdelke po najnižjih cenah. - Vabi na ogled! - RUD. SEVER, Gosposvetska cesta 6, v hiši mesarja Slamiča. 5045

Trgovino z delikatesami in slaščicami, najprometnejša ulica v Ljubljani. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kompletne trgovine« 5265.

Bukovo oglje

najceneje in najboljšo - na vagonih in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana - Mirje št. 4. 4620

Dražba košnje otave

več manjših parcel, skupaj pribl. 6 orolov, pri graščini Bekalce, se izvrši v nedeljo 23. avgusta. Zbirališče ob 14. uri pri elektrarni na Dobrovi. 5110

Orodje za cement. obrt

vse, ter modeli za cevi, opeko, vaze itd. se prod. - Poizve se v upravi lista pod šifro »ORODJE« šte. 4883.

ARHITEKT

in MESTNI STAVBENIK

Viljem Treo

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. - Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1850. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Stanovanje

3-4 sob. isče trgovca. Ev. kupi hišo ali parcelo za isto v mestu. Ponudbe pod »Ljubljana« na upravo lista

HARMONIKA

trivrstna, polkromatična, se po ugodni ceni prod. - Ogleda se pri H. KENDA, Ljubljana, v trgovini. 5015

Paviljone

in dekoracijske v vselejmu sprejema RUD. SEVER, Gosposvetska cesta 6, v hiši mesarja Slamiča. 5046

Zahtevajte pokalice

(Kraacherl) z zajamčeno prist. sladkorjem, katere izdeluje

Emil Moré

sedavničar, Kotte-Murnova c. šte. 11 (Martina cesta).

NAJBOLJSE

KRANJSKE KLOBASE

se dobijo v restavraciji GROSUPLJE.

LOKOMOBILI

Wolf-Lanz do 600 HP tovarniško novi ali generalno popravljani s tovarniškim jamstvom tudi v najem

motorji na sesalni plin, Diesel-motorji brez kompresorja, motorji na surovo olje.

Generalno zastopstvo tovarna za motorje DARMSTADT

mlinski stroji, transmisije.

Poglejte naše skladišče! Plačilne polajšave. Kompletne montaže.

Brača Fischer d. d. Zagreb, Pantovčak 1 b.

J. Stjepušin

Sisek priporoča boljše tamburice, strune, partiture žele in vse potrebščine za vaš glasbilo. Odlikovan na pariski razstavi. Ceniki franco.

IVAN KACIN

tovarna harmonijev, orgelj in glasovirjev v GORICI,

P. Tomaseo št. 29 izdeluje harmonije

4 oktave am. sist., 1 reg., Din 2000. - 5 okt. am. sist. 6 reg., 1 kol., Din 4000. - 5 okt. amer. sist., 10 reg., 2 kol., Din 6000.

PIANINO črn ali pa mahagoni, križane strune, Din 10.000. - Cerkevne ORGLE pneumatike, od registra po Din 6000. - Garancija za 5 let. - Prodaja strune, klavijature, jezike, piščalke itd. Zahtevajte cenik!

TRGOVSKA HIŠA,

št. 16 z vsem inventarjem je naprodaj v Strugah pri Dobropoljah. Hiša je enonadstropna, močno zidana in na najbolj prometnem mestu v celotnem okraju, zraven farne cerkve. Ima pet vel. prostorov v pritličju, 6 kleti in 4 stanovanjske sobe v I. nadstropju. Poleg hiše je zelenjadni in sadni vrt z njivo. Obenem je naprodaj z hišo ali posebej lep gozd v izmeri 2 in pol joha. - Plačilne pogoje je izvedeti pri Ivanu Petriču, učiteljevi vdovi v Zagradcu št. 14 na Dolenjskem (župnišče), ž. p. Stična. 5282

STENICE!

Obl. konc. zavod za pokončevanje mrčesa sporoča, da je dospel prvovrstno sredstvo proti stenicam. - »PANA« - LJUBLJANA, Poljanska cesta 12.

Enonadstropno HIŠO

lepo, prodam s hlevom, drvarnico in sad. vrtom. Zraven farne cerkve v Preski. Od žel. post. Medvođe pet minut. Pripravna za trgovino, obrt ali letovišče. V lepem in promet. kraju. - Fr. JENKO, sedlar, Medvođe 3.

ŠPAGO

DRETO in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču »KONOPJUTA« - Ljubljana, Gosposvetska 2.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetne izdelke, dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku - Krekov trg šte. 7 (poleg Mestnega doma), 5209

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

DVOKOLESA. motorji, otroški vozički, pneumatika najceneje! Prodaja na obroke, ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 4117

Bencin - olje!

Delavnica za popravila avtomobilov in motociklov. - Izposojevanje koles in popravila. - Pneumatika, vsi deli in oprema najceneje pri

»Express« d. d. z. z.

Ljubljana, Vegova ul. 8.

Hlode

smrekove, jelove in vsakovrstni okrogli les kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Parna žaga v Kranju.

ELEKTROMOTORJE

in DINAME žarnice »Osram« - »Tungsram« - »Philips«, električne napeljave (najboljši proizvod), lestence, svetilke in armature, električne števec (svicarski proizvod), električne likalnike in posode, telefone, zvonice in elemente, ves drug električni material kupite najceneje pri elektrotovarni

KAROL FLORJANČIČ - CELJE.

Postrežba točna!

Postrežba točna!

GOSPODINJE!

Da ne boste razočarane, pozrite pri nakupu kozarcev za vkuhanje na znamko

W E C K

Glavna zaloge: FRUCTUS
Ljubljana, Krekov trg 10.

„Dekliški zavod VESNA v Mariboru“

nudi dekletom od 14. l. naprej dobro odgojo in vsestransko izobrazbo. Natančnejša pojasnila daje vodstvo zavoda.

prodajalna Ljubljanske mestne elektrarne

na Mestnem trgu poleg magistrata je bogato založena z vsakovrstnimi

električnimi svetilkami, lestenci, kuhalniki, vodogrelci, likalniki itd. Vse vrste žarnic

za razne napetosti so na razpolago. Sprejemajo se v to stroko spadajoča popravila.

J. KULLICH, kamnoseški mojster, Celje

Alkerčeva ulica 8

priporoča svojo velično zalogo prvovrstnih nagrobnih spomenikov iz različnega marmorja, švedskih granitov, sijenitov, kakor tudi iz umetnega kamena od priproste do najfinejša izdelave.

Prevzema vsa stavbna in cerkvena dela iz poljubnega kamena, izdelavo ronbinskih nagrobnih spomenikov, mauzolej itd.

Prevzeme predelavo starih spomenikov, pozlačenje napisov itd. Zaradi lastnega sodelovanja, ter najmanjše rezijske najnižje in brezkonkurentne cene. Plošče za pohištva (umivalnike nočne omare, kredence itd.) v vseh barvah.

Izvrstne reference! Risbe in proračuni brezplačno!

Električne tvornice Škodovih zavodov v Plzinu.

Zastopstvo za Jugoslavijo: Ljubljana, Selenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, kuharne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani! Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Dr. Fr. Derganc

zopet ordinira

LJUBLJANA, Komenskega ulica 4.

Moško perilo

raznih zastalnih vzorcev se pod lastno ceno na drobno razprodaja, dokler zaloga traja.

Tovarna perila „TRIGLAV“

Ljubljana, Kolodvorska ul. 8, nasproti Hotel Strukelj

Slaščičarskega pomočnika

prvovrstno moč sprejemem. Nastop takoj. JOSIP POGLAJEN, GOSPIČ, HRV.

Damski »Filc-klobuki«

najnovjših oblik in barv se dobe od sedaj naprej najceneje pri

Franc Berniku - tvornica klobukov

Ljubljana - Šiška, Slovenska cesta.

STROJI ZA PLETENJE

Flach-Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in

RAUMMASCHINE RUNDSTÜHLE nožni pogon

IGLE in deli strojev za vse sisteme in

ALFRED KOZMA, OSIJEK

Zupanjska ulica šte. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje

Felix Lederer, Wien

Preselitev čevljarne Peternel.

Vljudo naznanjam, da sem svojo čevljarno iz Spodnje Šiške PRESELIL na SV. PETRA CESTO št. 24 (nasproti hotela »Tražnik«) in vabim cenjeno občinstvo na ogled izložbe vsakovrstnih

čevljev samo ročnega izdelka.

Za gg. čevljarne mojstre izdelujem gornje dele zelo fino, solidno in po zmernih cenah. - Priporočam se cenj. naklonjenosti z vsem spoštovanjem

Mihael Peternel, čevljarina.

Ukinjenje naknadne trošarine na rum, konjak in likerje

Esence in eterično olje prvovrstne kakovosti izdeluje tvrdka

Destilerija d. d.

prva jugoslovanska tovarna za rum in liker esence v Zagrebu

Glavno zastopstvo in stalno zalogo za Slovenijo tvrdka

Emerik Zelinka

Ljubljana (Šiška), Celovška cesta šte. 34

Telefon 318

Telefon 318

Skoraj popolnoma nova hiša

SE PRODA v bližini Ljubljane, na jako lepem kraju Hiša ima 5 sob, kuhinjo, shrambo, 2 vrta. Cena ugodna plačilni pogoji jako ugodni. Gotovine 15.000 Din. - Poizve se v upravi lista pod šte. 5240.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSKEGA PREMOGOVNIŠTVA

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. V Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 15, II.

ERMAN & ARHAR

mizarstvo in zaloga pohištva
št. Vid nad Ljubljano 4.
O priliki velesojma oglejte si
tudi naše izdelke!
Prvovrstni izdelki! Cene kon-
kurenčne! Zahtevajte cenik!

Preselitev trgovine.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem preselil svojo dobro vpeljano trgovino manufakture, galanterije in čevljev iz prejšnje hiše vlg. »PRI PRIMOŽU« v svoje lastne prostore na novo zgrajene trgovske hiše, poleg kr. pošte.

Priporočam se najtopleje za nadaljnji obisk in cenjeno na-
klonjenost.

VINKO SAVNIK - Radovljica.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Ljubljana, Dunajska cesta 46
Vasokovratna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja
hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla,
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.
Parna žaga Tovarna furnirja

FRANCOSKA LINIJA

Najhitrejša, najudobnejša in najnovejša ladje odhajajo vsak dan iz
Marzija, Bordeaux-a in Haore za

AMERIKO, KANADO, MEKSINO, KUBO
BRAZILIJU, URUGUAY, ARGENTINIJU
itd. itd.

Tretji razred sestoji iz »ZBOLJSANE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»NAVADNE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»MEDKROVJA« z 8, 10, 20 posteljami

Vožnja iz luke ukrcajanja do New Jorka 5 in pol dneva
do Santos (Brazilija) 13 dni
do Buenos Airesa (Argentinijska) 17 dni

Vse potnike prevažamo z brzovlakom do luke vkrcavanja
Posebna pozornost se posvečuje poljedelcem, ki žele potovati

brezplačno v Sao Paulo, Brazilija

„FRANCOSKA LINIJA“ nima posredovalcev ne nadpisarjev

Vse informacije brezplačno dajo agencije

Ljubljana — Kolodvorska 41 Bilolj — Kralja Petra ulica 33
Zagreb — Mihanovičeva ul 4 Vel Bečkerek, Aleksandrova 1
Beograd — Karadjordjeva ulica 91

Celjska milarna, d. z o. z. v Celju

dobavlja v kakovosti nedosegljivo

pralno in terpentinsko milo znamke

Hubertus
milo
Celje

Iščemo reprezentančni lokal

v Stritarjevi, Prešernovi ali Še-
lenburgovi ulici. Osebi, ki nam
ta lokal odstopi ali najde, evtl.
poverimo tudi vodstvo podruž-
nice. Ponudbe je nasloviti na:
„BATA“ cipele i kože - Beograd.

M. Težak Zagreb, Gunduličeva ulica broj 13

priporoča cenj. usnarjem vse v njih stroko
spadajoče potrebščine; ribje olje, degas
C. L., strojlina olja „Hessna“, vse vrste eks-
traktov in kemikalij ter usnjarskega orodja,
dalje še laka in tragantov.

Naprodaj je več stavbišč

v izmeri 340 do 955 m², v bližini hiše južne železnice
na Dunajski cesti. Lepa lega z razgledom na planine;
stavbišča so oddaljena 70 m od Dunajske ceste, suha
in peščena, kar poceni zidavo. V neposredni bližini vo-
dovod in elektrika. Svet za ceste je že odračunan. Cene
po dogovoru. — Pojasnila daje L. M., Ljubljana, Škofja
ulica št. 9, I. nadstr., desno. 5252

Alojzij Vodnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica 28-34.

Stalna zaloga čez 300 modernih spome-
nikov. Izdelava rodbinskih grobnic, mavzole-
jev, altarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih
del. Marmorne plošče v vseh barvah za
pohištvo, trgovine, mesnice. Stikalne plošče
za elektriko, obloga sten itd. po zmerni ceni.

15letno jamstvo

Svetovno znani naj-
boljši šivalni stroj je
edino le Stoeuer
za rodbinsko in obrtno
rabo.

ZALOGA
L. BARAGA, LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6/I
Telefon št. 980.

Zaštitni znak.

Žebliji za podkve marke „KRUNA“ so najboljši!

„Mustad“ jugoslavenska tvornica čavala
te željezne i čelične robe d. d.

KARLOVAC.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

— O to pa že ne, dragi Glenarvan, tudi jaz sem
čital indijanske zgodbe: tam nas pouči Sivi Volk,
kako moreš ustaviti tak požar. Nekaj sežnjev naokoli
izpuliš svo travo. Ali je na svetu kaj enostavnejšega?
Tako se tudi jaz prav nič ne bojim ognja, nasprotno,
želim si ga iz svojega srca!

Vendar se Paganelu srčna želja ni hotela popol-
noma izpolniti. Spekel se je samo napol, pa samo v
žgočih solnčnih žarkih, kojih vročina je postajala ne-
znosna. Konji so sopli s težavo v tropični vročini.
Daleč naokrog ni bilo nobene sence, le zdaj pa zdaj
je zakril oblak žarečo kroglo, pa le za trenotek.
Tedaj so stekle sence po neizmerni ravnini. Jezdci
so pogladi živali, da bi ostali del časa v osvežujoči
senci, ki so jo zapadni vetrovi gnali pred njimi. Pa
konji so se kmalu dali prehiteti in so zaostali, znova
razkrito sonce pa je sipalo s podvojeno močjo ognje-
no morje žarkov na izsušena pampaska tla.

Ce je Wilson dejal, da ne bo zmanjkalo vode,
gotovo ni mislil na neutešljivo žejo, ki je mučila to-
varšve ves dan. Če je pristavil, da bodo naleteli spo-
toma na kak potoček, se je presneto zmotil. Ne samo,
da ni bilo nobenega potoka, (kajti ravna tla niso nu-
dila priprave struge), ampak cele mlake, ki jih je
izkopala indijanska roka, so se čisto posušile. Ko je
Paganel videl, da so znamenja suše na vsak korak
bolj zgovorna, je opozoril na to Talkava in ga po-
vprašal, kje misli najti vodo.

»Pri jezeru Salinas,« je odgovoril Indijane.

— In kdaj dospemo tja?

— Jutri zvečer.

Kadar Argentinci popotujejo po Pampah, na-
vadno končajo ime in najdejo vodo par sežnjev pod

zemljo. Naši popotniki pa na to niso mogli misliti,
ker niso imeli potrebnega orodja. Treba se je bilo
torej omejiti, in če žeja le ni postala že preneznosna,
ni nihče mislil na to, da bi si jo popolnoma ugasil.

Zvečer so se ustavili, za sabo so imeli 30 milj.
Vsakdo se je tolažil, da se po tolikem dnevnem trudu
pošteno naspi in odpočije. Ali zmotili so se. Cel
oblak komarjev in obadov se je spustil nanje. Talkav
je bil zato mnenja, da se bo spremenil veter. Zares
se je kmalu obrnil in začel pihati od severa. Ta sitni
mrčes navadno izgine šele tedaj, če zaveje sapa od
juga ali jugozapada.

Major je ohranil svoj nebeški mir kakor v vseh
ostalih nevarnostih in neprilikah tega sveta. Nasprotno
pa je Paganel zabavljaj na zlo usodo in njene muhe.
Pošiljal je k vragu komarje in obade in glasno ob-
žaloval, da ni imel pri sebi razredčene žveplene
kislina, ki bi mu vsaj malo pomirila tsoče žgočih
pikov. Čeprav ga je major tako lepo tolažil in mu
dopovedoval, kakšna sreča je, da imajo opravka
samo z dvema od treh tisočev vrst žuželk, ki jih
poznajo naravoslovci, se je vendar prebudil zelo
slabe volje.

Kljub temu si ni dal dvakrat reči, da se od-
pravi na pot ob prvem svitu, zakaj še tistega dne je
bilo treba priti do salinskega jezera. Konji so bili
zelo utrujeni; ginili so od žeje. Čeprav so si jezdec
pritrgavali vodo, da je ostalo več za živali, so po-
stajali deleži vedno manjši. Suša je bila vedno več-
ja, vročina vedno neznosnejša. V Pampah je severni
veter to, kar je samum v puščavi.

Tistega dne popotovanje ni bilo tako enolično
kot ponavadi. Mulrady, ki je jezdit spredaj, se je
povrnul in javil, da se bliža četa Indijancev. O tem
srečanju so mislili kaj različno. Glenarvan je mislil
na podatke, ki bi mu jih ti domačini mogli dati o
ponesrečenih Britaniji. Nasprotno pa Talkav ni bil
nič kaj vesel, da je naletel na nomadske pustinske
Indijance; vedel je, da so roparski in tatinski in
želel je le to, da bi se jim izognil. Na njegovem

velje se je četica zbrala in pripravila strelno orožje.

Treba je bilo biti pripravljen na vsak slučaj.

Kmalu so zapazili indijanski oddelek. Bilo je le
kakih devet domačinov, kar je Patagonca pomirilo.
Indijanci so se približali na sto korakov. Prav dobro
so jih razločili. To so bili Indijanci tistega pampskega
plemena, ki ga je l. 1833. uničil general Rosas. Vi-
soko izbočeno čelo, čvrsta rast in zelenkasta barva
so pričali, da so sinovi lepega pustinskega plemena.
kislina, ki bi mu vsaj malo pomirila tsoče žgočih
Oblečeni so bili s kožami gvanakov in smrdljivcev.
Oboroženi so bili s dvajset čevljev dolgo sulico, z
nožem, fračo in lasom. Po spretnosti, s katero so vo-
dili konje, si lahko spoznal, da so izborni jezdeci.

Ustavili so se sto korakov daleč in se začeli s
krikom in mahanjem posvetovati. Glenarvan je sto-
pil naprej. Komaj je napravil par korakov, že se je
oddelek obrnil in izginil z neznanosko hitrostjo. Utru-
jeni konji naših popotnikov bi jih nikoli ne mogli
dohiti.

»Strahopetci! je zavpil Paganel.

— Preveč hitro beže; pošteni ljudje ne bi tako
hitro bežali, je pripomnil Mac Nabbs.

— Kakšni Indijanci so to, je vprašal Paganel

Talkava?

— Gavči, je odgovoril Patagonec.

— Gavči! je povzel Paganel in se obrnil k to-
varšem. Gavči! Čemu smo bili neki tako previdni!

Ničesar se nam ni bilo treba bati.

— Zakaj, ga je vprašal major.

— Ker so Gavči miroljubni kmetovalci.

— Mislite, Paganel?

— Brez dvoma so nas tle imeli za tatove in so

zbežali.

— Jaz bi pa dejal, da se nas niso upali napasti,
je ugovarjal Glenarvan, ki je bil zelo slabe volje,
da se ni mogel pogovoriti s temi domačini, pa naj se
bili kakršnikoli.

(Dalej sledi.)

„Mohorjeva knjižnica“ na Prevaljah

je že izdala 7 zvezkov lepih povesti. Nove so: 4. zv. Križev pot.
Roman. 5. zv. Knez Serebrjani. 6. zv. Zadržani na grmadi. 7. zv.
Otoški postrak. — Vse priporoča književni odbor v Ljubljani

Persil

je
neprekosljivo sredstvo za pranje

polovično delo, ceno
pranje, sneznobelo perilo.
(Samo v teh ovojih, nikdar odprto.)

NAJBOLJŠA

„PUCH“ KOLESA

dobite po zelo ugodnih cenah edino le pri
IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ul. 7

ZOBOZDRAVNIK

M. U. dr. Ivan Oblak

Ljubljana — Miklošičeva cesta
zopet redno ordinira.

GRAZER MESSE 1925

GRAŠKI SEJEM

29. AVGUSTA DO 6. SEPTEMBRA

25 % ZNIŽANA VOZNA CENA

Obleke

najboljše najcenejše v največji
izbiri ima

J. Maček

Ljubljana
Aleksandrova 12

WEITZEL

Ingenieur Gesellschaft, Komandit. dr.

Oddelek I. **CENITVE**

tehničnih naprav industrijskih podjetij
in poslopij vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II. **STROKOVNA MINENJA**

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse
namene, zaupne izjave in ustanovitve.

Oddelek III. **STROJI**

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. naj-
boljše zveze! Zato dobave vseh strojev in
naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stav-
beno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

SVETOVNOZNANI I^a PORTLAND CEMENT IZ STARE RENOMIRANE TVORNICE

znan pred vojno na svetovnem trgu pod imenom
„Lengenfelder cement“ Mojstrana-Dovje
Analiza

tu- in inozemskih uradnih preiskuševališč je ugotovila, da spada
med najboljše vrste cementa v državi.

Konkurenčne cene.

Naročila sprejema in daje informacije.

Prodajni urad

»Portland cementa Mojstrana«
Ljubljana, Jadranska Podunavska banka.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in
zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Po-
sojila proti poročstvu, vknjižbi na posestva i. t. d.
— Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Strojne tovarne in livarne d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta 33

ZVONARNA

Karlovska cesta šte. 1

Ustanovljena leta 1688.,
od l. 1767. — 1919. Samassa

Čast. gosp. konsist. svetnik P. Hugolin
Sattner je 31. julija t. l. v naši zvonarni
preizkusil 8 bronastih zvonov in sicer:

Za Donjo Stubico na Hrv.: Cis (1562 kg), E (881 kg),
A (420 kg) in Cis (197 kg).

Za Sv. Danijel pri Prevaljah: E (866 kg) in H (289 kg).

Za Sv. Primož pri Kamniku: Es (1079 kg) in C (268 kg).

Zvonovi so po materijalu, livu, obliki in glasu brezhibni.

Zahtevajte cenike! — Oglejte si zvonarno! — Cene konkurenčne! —
Izdelki umetniško mojstrski. — Kulantni pogoji. — Kratki dobavni roki!

OBLEKA

moška iz češkega ševjota in fina dunajske
konfekcije Din 580, fina damska volnena
obleka Din 220, Damski plašč Din 400, fanto-
vska obleka Din 190, dekliska obleka Din 50

Razpošilja veletrgovin/
R. Stermecki, CELJE št. 18

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se
pošlje vsakemu zastopniku, vzorci of sukna
kamperna in razne manufakturne robe pa
samo za 8 dni na ogled. Kdo pride z
vlekom osebnega kupovat dobri nakupu
primerne povrnitev vojnje. Hrova/la čez Din
500 poštnine prosto. Trgovci er gross cene.

Klavirje in harmonije na črbo/ke in na posodo
Bösendorfer, Förster, Steinway etc. —
Vsi instrumenti za ble/ in štrajh-god-
bo, strune in žice vse vrst na debelo
in drojno.

Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg šte. 3
(pri magistratu).

Najsposobnejša tvrdka v Jugoslaviji.

ing. Rudolf Treo

stavljenik

sodniško zapriseženi izvedenec

Ljubljana

Gospodarska cesta šte. 12/II.

25 letna praksa

izdeluje načrte, proračune, cenit-
ve in prevzema vsake vrste stavb.
Med mnogi št. izvrš. stavb napra-
vili: cerkve v Prečni, Zaplaz, Šmi-
hel, Šumperk, Podgrad itd. preži-
dava hiše Souvan, Mestni trg itd

Tovarniška zaloge pohištva

od najfinejše do najprostejše opreme
po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid
nad
Ljubljano
nasproti
kolodvoru
Vižmarje

Nudimo naš prvovrstni

Portland cement

svečovne znamke

„SALONA“ (TOUR)

iz naše tovarne v Solinu
po izjemno nizki
dnevni ceni.

„Split“ d. d. za cement Portland,
podružnica v Ljubljani.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIDENIK.

Ekspozitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.